

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 60 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 200 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 24 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Usodni govor v Sofiji

Kmetijski minister Bagrijanov je s svojim snočnim govorom v narodnem sobranju, kjer se je zavzemal za novo gospodarstvo po zgledu tujih držav, povzročil odstop trgovskega ministra Zagorova in tako povzročil krizo vlade

Sofija, 1. februarja. AA. Na včerajšnjem zasedanju sobranja je pri razpravi o proračunu kmetijskega ministrstva in pri razpravi o zakonskem predlogu, ki je v zvezi s tem proračunom, imel kmetijski minister Bagrijanov pomemben govor, ki ga je bolgarska javnost pričakovala z velikim zanimanjem.

Bagrijanov je pričel svoj govor z besedami: Stopam na govorniški oder v popolni zavesti, da nihče izmed nas ni nikoli delal v bolj usodnih in odgovornejših dneh, kakor so ti dnevi, v katerih mi delamo. Svet je stopil naprej, da bi storil enega največjih korakov v svojem napredku. Mi tega koraka ne moremo ustaviti. Borba je tako veličastna, da presega naše male moči.

Bagrijanov je nato obširno razložil, kaj je bilo vse storjeno za napredek kmetijstva v zadnjih dveh letih, odkar on vodi kmetijsko ministrstvo. Njegovo ministrstvo je največjo važnost polagalo na to, da se kmetijska proizvodnja spravi v sklad s splošnimi narodnimi interesi. Priporočil je, da se samo Nemčija, Italija in Rusija vpletajo načrt za uravnavanje gospodarske proizvodnje. Ker njegovo ministr-

stvo ne razpolaga z zadostnimi podatki o rezultatih kmetijske proizvodnje v imenovanih državah, se je Bagrijanov zavzemal, da bi imel v bodoče po enega posebnega kmetijskega opazovalca, kolosalnega poskusa, ki je v teku v teh treh državah.

Bagrijanov je govoril nato o svojem potovanju v Nemčijo in Italijo. Pri tej priliki je imel možnost spoznati se z rezultati načrtne in uravnavane kmetijske proizvodnje v teh državah. Obširno je razlagal sisteme, ki jih v kmetijski proizvodnji uporabljajo v Nemčiji in Italiji. Nato je razlagal, v kakšnem stanju je bolgarsko kmetijstvo. Povedal je, da je v Bolgariji okrog milijon kmetijskih gospodarstev, od katerih jih je pol z manj kot 35 ha zemlje, kar pomeni, da je okrog 500 tisoč kmetijskih družin brez neobhodnega minimuma zemlje, ali pa čisto brez zemlje. Da bi se pa pokrila potreba po zemlji, bi bilo potrebnih okrog 10 milijonov ha. Zato predlaga načrt, po katerem bi se z izsuševanjem neplodnega zemljišča in raznimi drugimi ukrepi dobiti 7 do 8 milijonov hektarjev zemlje, po širšem in večjem načrtu 21 milijonov ha.

Bagrijanov je razložil celo vrsto predlo-

gov, ki so bili sprejeti v vladi in bodo predloženi sobranju v potrditev. Predlogi imajo namen pospešiti kmetijstvo in povečati proizvodnjo.

Nato je govoril minister Bagrijanov o gospodarskem sistemu v Nemčiji in ga primerjal s sistemom svobodne proizvodnje v Bolgariji. Zavzemal se je za uvedbo sistema načrtnega in uravnavane kmetijskega gospodarstva v Bolgariji, poudarjajoč, da bo edino na ta način možno doseči ustalitev cen, odstraniti verižništvo in uvesti večjo socialno pravičnost v vseh družinskih slojih. Po njegovem mnenju bi lahko sedanji gospodarski sistem v Bolgariji označili kot nepravilen, značilnost novega gospodarskega reda pa je njegova pravičnost. Potrebno bi bilo ustanoviti podobne organizacije kakor v Nemčiji in uvesti nove gospodarske načine v vseh gospodarskih panogah. To bi omogočilo uvedbo načrtne in uravnavane proizvodnje.

Poskusi, ki jih je dozdaj Bolgarija storila, da bi se vmešavala v gospodarsko življenje, še vedno nimajo značaja sistema in bolgarsko državno življenje je daleč od temeljev načrtnega in uravnavane gospodarstva. Zato se ni čuditi težavam, ki jih preživlja bolgarsko gospodarstvo.

To je zadosti navaden pojav. Nobeno čudo pa ni, da ne moremo ustaviti povečanja cen. Nikakšno čudo ni, da ne moremo omejit draginje, niti verižništva in da se vrtno kot v začaranem krogu.

Končno je minister Bagrijanov rekel sledeče: Vztrajali bomo v viharju, ki besni zraven nas in in morda nad nami, če bomo organizirani v vsakem pogledu kot enota. Svoje tako organizirani bomo lahko dočakali novi svet. Rekel sem, novi svet, nisem rekel nova država. Ni slučajno, da sem se tako izrazil. Bagrijanov je zaključil svoj govor izražajoč prepričanje, da jutrišnji svet ne bo manj popoln kot včerajšnji. Njegov govor je večina narodnih poslancev pozdravila s ploskanjem.

Sofija, 1. febr. e. Po govoru Bagrijanova je govorilo še osem pralancev vladne parlamentarne večine, ki so odobraval njegovo stališče. Nato je ob 22 predsednik odredil odmor, med katerim je bila v dvorani narodnega sobranja seja ministrskega sveta, ki so ji prisostvovali predsednik vlade Filov in vsi ministri. Seja je trajala okrog pol ure. Ko je bila seja ministrskega sveta končana, je sobranje nadaljevalo delo. Pri-

čelo se je glasovanje o proračunu kmetijskega ministrstva v podrobnostih.

Sofija, 1. febr. AA. Na hodnikih narodnega sobranja je bilo zelo živahno tedaj, ko je bila seja ministrskega sveta. V vrstah poslancev parlamentarne večine se je lahko slišalo mnenje, da je minister Ivan Bagrijanov s svojim govorom onemogočil nadaljnji obstoj vlade prof. Bogdana Filova. Menijo, da je minister Bagrijanov s svojo ostro kritiko sedanjega gospodarskega stanja v Bolgariji odkrito napade vlado Bogdana Filova. Ker je sam član te vlade, je potemtakem sprožil krizo vlade.

Snočnja seja vlade je bila, kakor se zatrjuje, zaradi odstopa ministra za trgovino Zagorova, ki je podal ostavko predsedniku vlade takoj, ko je minister Bagrijanov končal svoj govor. Na seji so tudi obravnavali položaj, v katerega je prišla vlada zaradi govora Bagrijanova.

Kolikor se je moglo izvedeti, je bilo na seji ministrskega sveta sklenjeno, da bo predsednik vlade Filov obvestil kralja o položaju in o potrebi, da predloži ostavko vlade.

Približuje se največja ura angleške zgodovine

Resne besede prvega lorda angleške admiralitete Alexandra in ministrskega predsednika Churchilla — Anglijo čakajo dolga in težka izkustva

London, 1. febr. AA. (Reuter). Prvi lord admiralitete Alexander je imel govor, v katerem je med drugim rekel:

V bodočnosti nas čakajo najtežje naloge in najtežje preizkušnje. Približuje se dan, ko se bo vsa teža največje vojaške organizacije, kar jih je kdaj svet poznal, vrgla na Veliko Britanijo. Popolnoma sami se moramo upreti temu napadu in moramo ali zmagati ali pa poginiti. Približuje se največja ura naše zgodovine in mi jo bomo dostojno pričakali.

London, 1. febr. AA. (Reuter). Predsednik vlade Churchill je govoril v Southamptonu in je med drugim poudaril, da se je po zadnjih bojih položaj Italije zelo poslabšal in da to daje Angležem oporo, da bodo pripravljeni za dolga in težka izkustva, ki bodo prišla. Mi bomo to težko delo obvladali, je izjavil Churchill. Obvladali jih bomo uspešno, toda kdaj in kako bo prišla naša zmaga, tega ne morem reči. Ko bomo to končali, tedaj bomo lahko rek-

li, da smo živeli v najslavnejši dobi, ki jo je dolga zgodovina Anglije doživela.

Nova vrsta vojnih ladij

London, 1. febr. s. (Tass). Mornariški strokovnjak lista »Daily Herald« pravi, da razpolaga angleška vojna mornarica sedaj s posebnimi pomožnimi vojnimi ladjami, ki služijo za zaščito ladijskih konvojov pred napadi sovražnih podmornic. Te nove ladje so manjše nego rušilci ter jih je mogoče zgraditi v teku enega meseca. Angleške ladjedelnice so sedaj pričele s proizvodnjo teh ladij v masi. Nove ladje so se zelo dobro izkazale tudi v viharju.

Mobilizacija delovnih sil v Angliji

London, 1. febr. s. (Reuter). Vrhovni svet angleških strokovnih organizacij je soglasno odobril načrt ministra za delo Bevena o prisilni mobilizaciji vseh delovnih sil v Angliji.

Če se bo pričel splošni napad dna Anglijo, bodo poslali Nemci v napad gotovo tudi najboljše priliko, da z uspešno obrambo povzročijo sovražnemu letalstvu nepopravljivo škodo. Po Stewardovemu mnenju

ZAVISI ODLOČITEV, KDAJ BODO NEMCI PRIČELI Z NAPADOM NA ANGLIJO

od dveh momentov in sicer od uspeha nemških napadov na angleške ladijske konvoje in od vremena. Če Nemci s svojimi podmornicami in težkimi bombniki Focke-Wulf potopijo mnogo angleških ladij, ki dovažajo vojni material iz Amerike, potem smejo Nemci tudi počakati z napadom. Če pa se operacije proti angleškim ladjam ne posrečijo, morajo udariti proti Angliji čimprej, čim bodo mislili, da jim bo zato dalo priliko vsaj nekaj zaporednih lepih dni. Doslej so nemški podmorniki in letalski napadi na angleške ladje, ki dovažajo vojni material iz Amerike v Anglijo, imeli le malo uspeha. Cenijo, da vsa letala, za katera bodo mogli dobiti posadke in material. S tem bo nastopila za Anglijo največja nevarnost, obenem pa bo v tem trenutku dobilo angleško letalstvo so bila pri prevozu iz Zedinjenih držav v Anglijo doslej skupno izgubljena samo štiri angleška letala. Ta izguba je tako malenkostna, da Angležem gotovo ne more povzročati skrbi. Pač pa morajo Nemci ta moment upoštevati in pričeti zato čimprej z odločilnimi vojaškimi operacijami, ker bo sicer prešla Anglija preveč materiala iz Amerike. Steward pravi, da bodo Nemci uspeh napadov na angleške ladje in vremenske prilike vsekakor morali upoštevati kot odločilna faktorja za pričetek večjih vojaških operacij, pa naj se že odločijo za direktni napad na Anglijo ali pa najprej za vdor na jugovzhod Evrope.

Trenutno zaradi slabega vremena niti nad Anglijo niti nad Francijo ni možna nobena večja letalska ofenziva. Vreme onemogoča navigacijo letal. Res je pri navigaciji lahko radio priročnik, toda ta prihaja v poštev samo pri manjšem številu civilnih letal v mirnem času, ne more pa imeti važnejše vloge pri umerjanju večjega števila letal v vojni. Steward misli, da bo šele

V APRILU NASTOPI ČAS, KI BO OMOGOČAL VEČJE LETALSKE OPERACIJE

Tedaj je torej pričakovati po njegovemu mnenju vdora v Anglijo. Steward opozarja, da je tudi preje Hitler za svoje velike vojaške operacije izbral vedno čas bodisi pomladi ali pa jeseni. To kažejo primeri Poljske, Norveške, Nizozemske in Francije, pa celo one operacije, ki so tvorile samo pripravo za sedanjo vojno, kakor okupacija Avstrije in Češke. Če bi Nemci pričeli kljub temu z napadom v kakem drugem času, ki je manj pripraven za vojaške operacije, bi s tem sicer dosegli, da bi bil nasprotnik presenečen, toda moment presenečenja, ne bi odtehtal velikih težav, ki bi jih povzročalo neugodno vreme.

Končno opozarja Steward na možnost, da bodo Nemci v kratkem poslali v boj letala novega tipa. Pravi, da ni verjetno, da bi novost na teh letalih obstojala v tem, da bi letala bolj tiho. Letalski mo-

torji, ki delujejo tiše, imajo namreč slabo stran, da so počasnejši. Pač pa je pričakovati, da bodo Nemci poslali v akcijo letala, ki bodo posebej konstruirana tako, da bodo lahko letela v izredno veliki višini. Doslej se je namreč izkazalo, da je obramba pred letali tem težja, v čem večji višini letala nastopijo.

Steward prihaja do sklepa, da lahko Anglija pričakuje v prihodnjih mesecih ali tednih velikega nemškega napada, v katerem bi sodelovalo 6000 nemških letal prve linije, med katerimi bi bilo mnogo novih aparatov za operacije v izredno veliki višini.

Mirna noč nad Anglijo

London, 1. febr. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komuniqueju: Sovražna letala so preteklo noč pokazala samo v prvih večernih urah nekaj aktivnosti nad

Anglijo, niso pa nikjer metala bomb. Sicer nič novega.

Težak položaj Irske

Dublin, 1. febr. s. (Reuter). Irska vlada je na apodlagi svojih izrednih pooblastil dala ministrskemu predsedniku De Valeriju pravico za ustanovitev posebnih vojaških sodišč, ki bodo smela izrekat tudi smrtno kazen.

Smatrajo, da je ta novi ukrep v zvezi z nevarnostjo sovražnega napada na Irsko.

Dublin, 1. febr. s. (Reuter). Snoči je govoril po radiu irski minister za oboroževanje Lamas. Izjavil je, da je že sedanji položaj Irske težak, da pa se bodo v neposredni bodočnosti vse težave za Irsko še povečale. Lamas je omenjal tudi težave v preskrbi z živilom. Dejal je, da bi bili mnogi mali narodi pripravljeni prenašati take težave, če bi lahko uživali svobodo, ki jo uživa sedaj Irska.

Ameriška pomoč Angliji

Lord Halifax o Knoxovi izjavi glede kritičnega položaja za Anglijo

Washington, 1. febr. AA. (Reuter). Splošna razprava o zakonskem predlogu za pomoč Angliji se bo začela v ponedeljek v predstavniki zbornici. Domnevajo, da bo razprava trajala tri dni. Nato se bo začela razprava o posameznih odstavkih.

Washington, 1. febr. s. (Ass. Press). Ameriški novinarji so sinoči posetili angleške veleposlanika lorda Halifaxa ter so ga vprašali, kaj misli o izjavi mornariškega ministra Knoxa, da je v prihodnjih 60 ali 90 dneh pričakovati zelo resne krize v vojni za Anglijo.

Halifax je odgovoril: Sicer nimam informacij o številu dni, kdaj naj bi nastopila kriza, toda položaj v Italiji in na Balkanu kakor tudi notranji položaj v Nemčiji je tak, da bo morala Nemčija kmalu poskusiti z napadom na Anglijo. Ni verjetno, da bi Hitler s poskusom vdora dalje časa čakal.

Kdo bo novi ameriški poslanik v Londonu

Washington, 1. febr. s. (Ass. Press). Na konferenci tiska je izjavil snoči predsednik Roosevelt, da bo v ponedeljek sporočil javnosti ime novega ameriškega veleposlanika v Londonu. Na vprašanje novinarjev, če je čital govor kancelarja Hitlerja, je odgovoril Roosevelt, da je bil v četrtek zaradi svojega rojstnega dneva tako zaposlen, da govora ni utegnil čitati.

Državno nadzorstvo nad zasebnimi tovarnami

Washington, 1. febr. s. (Ass. Press). Predsednik Roosevelt se je sinoči posvetoval s člani svoje vlade. Izvedelo se je, da vlada proučuje načrt, da bi na podlagi svojih izrednih pooblastil prevzela pod kontrolo nekaj zasebnih tovarn orožja in municije, ki zaostajajo v svoji proizvodnji za programom.

Razširjenje newyorških ladjedelnice

New York, 1. febr. s. (Ass. Press). Newyorški župan La Guardia je podal mornariškemu ministru Knoxu zagotovilo, da bodo ladjedelnice v New Yorku znatno razširjene, tako da bodo v njih lahko grajele tudi oklopne in več nego 50.000 tonne.

Kanadska oboroževalna industrija

Ottawa, 1. febr. s. (Reuter). Kanadski minister za oboroževanje Hawkes je izjavil snoči, da bodo kanadske tovarnice pričele v kratkem izdelovati tudi težke bombe, ki bodo lahko po zraku preleteli pot iz Kanade v Anglijo. Kanadske ladjedelnice bodo pričele graditi tudi rušilce. Tovarna v Toronto, ki izdeluje Bremove puške, je bila razširjena z glavnicami enega milijona funtov ter bo izdelovala sedaj tudi protitankovske topove.

Japonski nredlogi

Nizozemski Indiji

London, 1. febr. s. (Tass). United Press javlja, da predlagajo po informacijah, ki jih je prejela nizozemska vlada v Londonu, Japonci v pogajanjih v Battaviji Nizozemski Vzhodni Indiji ustanovitev gospodarske skupnosti z japonsko. Japonci naj bi dobili posebne pravice v izkoriščanju rudnikov in ribolova v Nizozemski Indiji. Nadalje naj bi bilo povečano priseljevanje Japoncev v Nizozemsko Indijo, prav tako pa naj bi uvažala Nizozemska Indija več japonskih industrijskih izdelkov. Med Tokiom in Battavijo naj bi bil uveden redni poštni letalski promet.

V snegu in mrazu

se spomnite ptice!

Priprave na obeh straneh

Angleški letalski strokovnjak Olliver Steward o sedanjem in bodočem položaju v letalski vojni

LONDON, 1. febr. s. (BBC). V svojem pregledu dogodkov letalske vojne v angleškem radiu opozarja angleški letalski strokovnjak Olliver Steward predvsem na dejstvo, da imajo od novega leta dalje nemške letalske operacije nad Anglijo le zelo majhen obseg. Nočni napadi so skoraj popolnoma prenehali. To povzroča med angleškimi prebivalstvom mnoga ugibanja o zadnjih vzrokih. Dočim so se ljudje ob začetku vojne v takih primerih navadno preoptimiščili zanašali, da pomeni to znak slabosti sovražnika, se sedaj vsakdo sprašuje, kakšne nove načrte neki pripravljajo sovražniki, ker je prenehal z napadi.

Steward pravi, da je to zelo važna sprememba v psihologiji angleškega prebivalstva, ker je znak, da so se Angleži končno začeli resno zavedati nevarnosti, ki jim preti. Steward pravi, da bo uspeh obrambe Anglije v veliki meri odvisen od stalne pripravljenosti, v kateri bodo morali biti Angleži v prihodnjih mesecih.

Sedanji položaj v letalski vojni je tak, da so Nemci po vrsti silovitih nočnih napadov na angleška mesta popolnoma prenehali s temi napadi, ter da izvajajo napade samo še podnevi s posamičnimi letali. Ki mečejo brez pravega cilja bombe skozi oblake. Steward opozarja, da ima ta nova nemška metoda gotovo

SAMO ZAČASEN ZNAČAJ

in se ne more nikdar razviti v večjo ofenzivo. Večja letalska ofenziva je možna samo, če je nebo jasno. S sedanjim načinom bombardiranja povzročajo Nemci samo nekaj škode na stanovanjskih zgradbah ne pa na vojaških objektih.

Steward misli, da je vzrok spremembe v taktiki nemških napadov v prvi vrsti vreme. To je mogoče sklepati iz dejstva, da tudi angleško letalstvo zadnje čase ne more izvesti onbenih večjih napadov na

nemške objekte, čeravno so sicer angleški bombniki vedno napadali, kolikor in kakor so mogli. V tem premoru pa

OBE STRANI NEDVOMNO ZBIKATA NOVE MOČI

Tako Nemci, kakor Angleži na novo postavljajo svoje letalske formacije in izpopolnjujejo zaloge in rezervo. Tudi v času premora, pravi Steward, se na drugi strani Kanala Nemci gotovo temeljito pripravljajo na nova vojaška podjetja. Nedvomno, pravi Steward, pripravljajo Nemci ofenzivo. Toda poročila nekaterih ameriških opazovalcev, ki pravijo, da imajo Nemci za napad na Anglijo pripravljenih že 35.000 letal, so gotovo močno pretirana. Steward spominja na svoje čenitve, ki jih je povedal pred nekaj tedni, ko je dejal, da razpolagajo Nemci s približno 5000 do 6000 letal prve linije, ki edino prihajajo v poštev za vojaške operacije. Skupno število nemških letal znaša morda 35.000 aparatov, toda pri tem so všteta letala vseh vrst ter tudi rezervna letala, kakor tudi ona, ki niso takoj pripravljena za akcijo. Če bi Nemci pričeli z napadom na Anglijo, bi seveda poslali v akcijo čim več svojih letal, toda število v tem primeru vsekakor niti približno ne bi doseglo 35.000.

Steward opozarja, da bi bili Nemci, če bi imeli res toliko več nego 6000 letal prve linije, gotovo poslali vsa razpoložljiva letala v akcijo že v bojih pri Dunkerqueu ali pa pri napadih največjega stila, ki so jih izvedli na Anglijo v avgustu in septembru preteklega leta. Ravno pri teh napadih pa je bila maksimalno število nemških letal, ki so bila v teku enega dneva v akciji nad Anglijo ugotovljena s 1000. Steward pravi, da že armada tisoč letal zahteva ogromno organizacijskega dela ter ogromno letalskega osebja.

Afriška in sredozemska fronta

V Libiji se razvijajo boji zapadno od Derne - Angleške izvidnice so prodrle 60 km v italijansko Somalijo - Grki poročajo o uspešnih napadih visoko v gorah

Kairo, 1. febr. a. (United Press). V Libiji se razvijajo boji zapadno od Derne. Prodirajoča angleška vojska je tam naletela na nekaj odpora italijanskih čet, katerih število cenijo na približno 6000 mož. Italijani organizirajo tu obrambo z izkoriščanjem naravnih ovir. Zasedli so postojanke na zapadnem bregu 250 m globoke doline, ki teče od morske obale nekako 300 km daleč v notranjost. Tu je prišlo sedaj ponovno do spopadov med angleškimi in italijanskimi pehotnimi izvidnicami, pa tudi topništvom na obeh straneh je ves čas zelo aktivno. Po angleških informacijah pa bo italijanskemu topništvu najbrže kmalu zmanjkalo streliva, ker nima italijanski oddelek nobene zveze z zaledjem.

Kairo, 1. febr. a. (Reuter). Sinoči je bilo javljeno iz Nairobija, da so angleške izvidnice prodrle že nad 60 km daleč v Italijansko Somalijo. Istočasno pa so male motorne ladije kenijske mornarice prepele oddelek nigerijske vojske do neke točke ob obali Italijanske Somalije. Ta oddelek je potem napadel italijansko naselbino Hiamboni, nekoliko dalje od obale v notranjosti. Angleški oddelek je naselbino zažgal ter popolnoma uničil, nato pa se je zopet umaknil. Iz Hiambonija so svoj čas Italijani izvedli ponovno napade na kenijsko ozemlje.

Italijanski komentariji

Rim, 1. febr. s. (Ass. Press). V italijanskih krogih pripominjajo k izpraznitvi Derne, da je italijanska vojska poveličevala v tem primeru postopalo po točnih strateških načrtih, katerih rezultat bo viden v bližnji bodočnosti.

Rim, 1. febr. s. (Ass. Press). List »Gazzetta del Popolo« pripominja k bojem v Afriki, da se v sedanjih vojni položaj ne bo prav nič spremenil, tudi če bi morali Italijani začasno opustiti vse svoje kolonije v Afriki.

Položaj v Eritreji in Abesiniji

Kairo, 1. febr. s. (Reuter). Potniki, ki prihajajo iz Eritreje v Aden, pripovedujejo,

da vlada tako v Eritreji, kakor tudi v Abesiniji veliko pomanjkanje bencina in petroleja. V Massauai se zato Italijani sploh ne poslužujejo več motornih vozil. Prav tako se opaža v Eritreji pomanjkanje živil. Sladkor in čaj sta racionalizirana, riža, moka, cigarete in vžigalci pa sploh ni. Tri četrtine civilnega prebivalstva se je iz Massauae izselilo v notranjost Eritreje. V angleških krogih pripominjajo, da povzročajo Italijanom težave v preskrbi Eritreje in Abesinije tudi stalni angleški letalski napadi z oporišča v Adenu. Zelenica Adis Abeba—Džibuti je bila močno poškodovana, prav tako pa so trpela vsa italijanska pristanišča v Eritreji.

Albanski bojišče

Atene, 1. febr. s. (Atenska tel. ag.). Grški generalni štab javlja v svojem sinočnjem 97. vojnem poročilu:

Naše čete so izvedle uspešne napade v višini 2000 m ter so osvojile zelo važne sovražne postojanke. Pri tem je bilo zajetih skoraj 150 sovražnih vojakov. Na drugih delih bojišča so bili sovražni napadi tankov odbiti, preden so se utegnili razviti.

Atene, 1. febr. s. (Ass. Press). Po grških uradnih informacijah so večer podvezli Italijani na sektorju bojišča ob morski obali več silovitih protinapadov na grške postojanke. Čeprav so se prvi napadi ponosrečili, so italijanske čete prešle vedno znova v napad. Pretrpele pa so pri tem take izgube, da so se morali končno Italijani v neredu umakniti ter celo izprazniti svoje prvotne postojanke, s katerih so pričeli napad. Tu so potem zavzeli Grki nove položaje, visoko v gorovju. V bojih je zelo uspešno sodelovalo grško topništvo.

Na srednjem delu bojišča ovira visok snež vojaške operacije. Tudi tu so Grki zopet napredovali.

Atene, 1. febr. s. (Col. B. S.). Grška vojska je večer odbila dva italijanska protinapada in sicer na sektorju pri Kilsuri ter zapadno od Podgradca. Grške čete so v obeh sektorjih zasedle nove postojanke.

Atene, 1. febr. s. »Exchange Telegraph« javlja, da je grško topništvo po izpovedbi italijanskih vojnih ujetnikov povzročilo Italijanom v dosedanjih bojih velike izgube. Samo v eni bitki je baje padlo 600 italijanskih vojakov.

Pogreb »očeta zmage«

Atene, 1. februarja. AA. (Atenska agencija). Pogreb bivšega predsednika grške vlade Metaxasa je bil večeraj popoldne. Atenska radijska postaja je prenašala poročilo o pokopu tako, da sta lahko ves grški narod in grška vojska v mislih prisostvovala tej žalni svečanosti.

Ob 15.30 so se pripeljali v katedralo, kjer je bilo izpostavljeno truplo pokojnega Metaxasa, kralj Jurij in ostali člani kr. doma, vsi ministri, člani sv. sinoda, predstavniki civilnih in vojaških oblasti, diplomatski zbor, posebno odposlanstvo angleške letalstva in druge ugledne osebnosti.

Opelo je pred posmrtnimi ostanki velikega pokojnika opravil primas grške cerkve z velikim številom duhovščine. Ko je atenski nadškof bral molitve, so poklekali vsi princ in princese in Metaxasova vdova, kakor tudi vsi ostali, ki so bili v cerkvi. Kakor tudi vsi ostali, ki so bili v ves grški narod iskreno objokuje svojega velikega šefa. Ko je sprevod stopal po mestnih ulicah, je ogromna množica s solzami v očeh izkazovala zadnje spoštovanje »očetu zmage«, čigar ime je že zapisano v zgodovini.

Venec kneza Pavla na Metaxasovi krsti

Atene, 1. febr. AA. (Atenska agencija). Jugoslovanski poslanik Vukčević je v spremstvu poslaniškega svetnika Proticha položil večeraj ob 12.30 v atenski katedrali na krsto predsednika Metaxasa venec Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla ter venca predsednika vlade Dragiša Vvetkovića in zunanjega ministra Cincar-Markovića.

da je svet imel čudno sliko o Švedski. Do tega pa ni prišlo zaradi sentimentalnosti, temveč zaradi vojne do svečanega prijateljstva in zaradi dogodkov, ki bi mogli povzročiti to prijateljstvo.

V zvezi s tem poudarja »Berliner Börsen Zeitung« pisanje lista »Svenska Dagbladet«, ki je odklonil Nicolsonovo izjavo na ta način, da piše, da bo Švedska odločila najodločnejši protest proti netočnim izjavam Nicolsona o njenih notranjih razmerah. Jasnje je, da odločno pisanje švedske lista ne zadene samo Nicolsona, temveč vse tiste, ki hoteli ali nehoti s svojim stališčem podpirajo Anglijo, s tem pa slabo služijo švedski neutralnosti in nemško švedskemu prijateljstvu.

Premirje med Siamom in Indokino

Tokio, 1. febr. AA. (Reuter). Uradno je bilo sporočeno, da je bila večeraj podpisana pogodba o premirju med Siamom in Indokino na neki vojni ladji na odprtem morju pred Saigonom. Pogodbo sta podpisala zastopnika obeh držav in zastopnik Japonske. Mirotvorna konferenca bo naknadno v Tokiu in tedaj bo končevalno odločen spor o obsejni črti med Siamom in Indokino.

Iz Trbovelj

Nov grob. Smrt je zadnji čas jela kositi v naših ženskih vrstah. Jedva se je zaprl grob nad gospo Fričve, že nas je v četrtek iznenadila žalostna vest o nenadni smrti gospe Ane Feštajn, ki je preminula v četrtek zjutraj, stara 65 let. Ključ svojih starosti je bila še vedno krepkega zdravja. Zadnje dni je bolehal na lahni gripi, ki je srčna kap nenkrat končala življenje dobre žene. Trboveljska narodna javnost je izgubila vneto delavko in podpornico, ki se je dolga leta neumorno udeleževala v trboveljskih sokolskih vrstah, pri pevskeem društvu »Zvon« in pri Ciril Metodovi družbi. Gospo Feštajnovo so dišeče odlike narodno globoko zavedne in socialno čuteče žene, ki je bila v svojem sorodu Franju, znanemu naprednjaku, v veliko oporo. Rodom iz Trsta se je poročila s Franjom Feštajnom v Zagorju in 40 let delila z njim vse življenjske dobrote in trdote. V srečnem zakonu je vzgojila šest hčera v slovanskem duhu. Ni se plašila nobenih žrtv, da svoji ljubljani deci osigura čim lepšo bodočnost. Štiri preživle hčerke so danes vse na uglednih položajih in vse zavedne narodne delavke in Sokolice. Ugledni narodni rodni naši iskreno sožalje, pokojni gospe lahek večni sen. Pogreb bo izpred hiše žalosti na farno pokopališče danes ob 15.30.

Zadnja pot gospe Fričve je pokazala kako priljubljena je bila pokojnica pri vseh, ki so jo poznali. V žalni sprevod se je vrstila dolga vrsta prijateljev in znancev. Številno so bili zastopani rudniški namestniki in delavstvo, obrtniki, gostilničarji in učiteljstvo. Pred hišo žalosti je delavski pevski zbor »Zarja« zapel pretrajljivo »Slovce«. Pred odprtjem grobnice se je od pokojnice poslovil z lepim nagovorom upravitelj župnije g. Gorogranc. »Zarja« je zapela tužno »človek glej«. Sveža gruda je pokrila krsto, pod cvetjem in mnogimi vencji je blaga žena zasula v svoj poslednji večni sen. Lahka ji domača zemlja!

Preiskrbovalni urad je te dni končal popis trboveljskih gospodinjstev. Delo se je vrnilo v red. Živilske nakaznice za moko bodo razdeljene vsem tukajšnjim trgovcem, ki jih bodo že jutri oddajali svojim strankam. Prebivalstvo kaže razumevanje za racionalizacijo, seveda se delavstvo zide novo odredene količine moke mnogo preizkuša, ker je naš rudar kot tečaj prve kategorije potreben predvsem krušne hrane. S preskrbo moke so še trenutno težave, vendar pa upamo, da bodo

Trbovlje kot veliki industrijski kraj od pristojnih čim hitreje glede oskrbe z živilskimi potrebščinami polno upoštevale!

Lepa porcija snega

Ljubljana, 1. februarja. V zadnjem trenutku se je dobro nebo usmislilo smučarjem ter jim za jutri nasušilo pošteno porcijo izvrstnega snega. Upajmo vsaj, da jim jutri ne bo zopet škalo veselja.

V tako kratkem času že dolgo nismo dobili toliko snega kakor v pretekli noči. Sneg se je obetal že dva dni ter naletaval, vendar je zemlja še marsikje kazala gola rebra. Ko je pa večeraj barometer začel padati, je bilo nekoliko več upanja, da bo zapadlo več snega. Vendar ga toliko niso pričakovali najboljši optimisti.

Davi smo se te nebeske moke brez kart veseliti vsi kakor pravi otroci. Veselja je bilo seveda več tam, kjer smo morali sneg tako rekoč orati z nosovi. Na periferiji marsikje sneg ni bil preoran, hišni lastniki in hišniki so pa menda tudi spali dopoldne. Zato smo gazili skoraj do kolen visok sneg. Reveži so bili zlasti otroci in mnogi so na račun visokega snega zamudili šolo. Tramvajski vozovi so bili zjutraj vsi prenapolnjeni, da mnogi potniki niso dobili prostora niti na stopnicah.

Medved na Sorškem polju

Skofja Loka, 1. februarja. »Rjavi kosmatinec« ta, do dveh nogah hoditi zna, ni majhna kosmatina, medvedja ta zverina, tako smo brali svoje dni kot bosopetniki in obdudovali smo naslikanega kosmatinca. ... Toda zdaj gre za resničnega, pravega hlačarja, ki se je pripeljal menda iz kočevskih krajev do Sorškega polja. Sorva novici, da živi v naši bližini medved, pač nihče ni verjel, češ, kdo neki ga je videl. ... Le plod bujne domišljije bo zadeval s kosmatincem. Toda temu ni tako. Lovci si razumejo na take reči, so prav točno dognali, da se je pripeljal k nam medved, ki se drži neke v punerski grapi. Sam lastnik lova gosp. Hafner Ivan iz Skofje Loke je že trikrat sledil medvedove stopinje v snegu, govori se pa tudi, da so ljudje kosmatinca celo videli. Teh vesti ni mogoče kontrolirati, res pa je, da živi medved v loškem območju. Od časa do časa se pokaže iz svojega zimskega zatíšja in jo primah baše prav do Sore, kjer je naletel na neki moški, ki je rezal vrbovo protje. Potem pa se medved zopet umakne v zatíšje Pohorjskih domov, ki mu nudijo dovolj možnosti za skrivališče. Sicer pa je zelo miren, nič škode ne dela in tudi strah pred njim ni posebno velik. Zanj se seveda najbolj zanimajo lovci, ki pa tudi vedo, da je medved pri nas zaščiten.

SOKOL

Sokoli-smučarji - zdravo!

V uvod letosnjih sokolskih svečanosti v proslavo polnoletnosti našega kralja in prvega starešine SKJ ni bilo mogoče izkazati svojo ljubezen in skrb do mladega kralja lepše nego s skupnim nastopom in plemenito borbo mladih sil, katere stavljammo vedno v obrambo kralja in domovine.

Iz vseh krajev naše lepe domovine bodo prihitali med naše zasnežene gorske velike Sokoli smučarji, katerih število nas bo spominjalo na prve letne zlete Sokolov. Spominjali se bomo borb v suženjstvu, ko Sokol ni mogel poleteti v višave kljub pripravljenosti sil. A leta svobode so bila izrabljena koristno in Sokol kroži v višavah in budno čuva naše meje. V sokolskem okrilju je zrastle naša mladina in zadivila s svojimi nastopi naše prijatelje, a naglala je strah v kosti sovražnikov.

V svoji veliki ljubezni do kralja je naša mladina ob njegovem odgovornem nastopu izpricala svojo ljubezen in prihitala kljub neugodnim časom in zimi v ogromnem številu na smučarske sokolske tekme. Par sto sokolskih smučarjev je tu, njih tekme kažejo pripravljenost, njih sile sigurno jamstvo. Bratje in sestre smučarji, naj vas ta dneva tekem še bolj povežeta v neločljivo celoto, naj vam dajo naši vršaci novih pobud in naj vas spominjajo na našo nepremagljivost. S svojim krasnim nastopom ste pokazali izredno zavednost in te tekme so postala manifestacija sokolske pripravljenosti.

Za kralja in domovino vedno in povsod, to naj bo geslo naših tekem.

Nad 800 tekmovalcev bo nastopilo po dosedanjih prijavah, ki pa še niso zaključene. Dosedaj prijavljeni tekmovalci bodo zastopali 9 žup. Največja udeležba tekmovalcev bo seveda iz Sokolske župe Kranj, ki bo dala rekordno število tekmovalcev.

Pisarna vodstva tekem sporoča, da naj se od 30. januarja dalje naslavlja vsi dopisi tičijo se tekem na naslov: Vodstvo VIII. smučarskih tekem Saveza S.K.J., Kranjska gora.

Začetek tekem. Zaradi izredno velikega števila prijavljenih tekmovalcev bodo sobotni teki (sobota 1. februarja) začeli takoj po pozdravu državnih zastavi, ki bo pred postajo v Kranjski gori. Vsi tekmovalci(ke) se morajo brezopogojno pokoriti odredbam vodstva tekem in se uvrstiti v posamezne zbornice pred postajo. Pri dviganju zastave se poje državna himna. Tekme v vlečalonu za vse oddelke začne v nedeljo 2. februarja takoj po prihodu prvega jutranjega vlaka, ki prispe v Kranjsko goro ob 8.50. Zbor bo kakor prvi dan pred postajnim poslopjem.

Tekmovalci na startu. Letošnje leto se bo udeležilo VIII. sokolskih smučarskih tekem nekaj naših znanih smučarjev, tako večkratni sokolski smučarski prvak br. Zemva Lovro, Klančnik in drugi, v trojčaku pa bodo nastopali znani skupinski vozači posameznih žup in društev, ki so pokazali že na prejšnjih tekmah svoje sposobnosti tako izvidnice društva Jesenice, Bleda, Skofje Loke. Od članice bodo na startu naše znane sestre rivalinje Pernuševa, Černetova, Černičeva, Mihorkova, Senturja, kot posebna senzacija pa bo nastop sestre Zdenke Azman-Jamnikove, večletne smučarske pravkinje. Da bo tudi med naraščajem nastopilo vse, kar kolikar pomenja med mladimi sokolskimi smučarji, je samo po sebi umljivo. Sokolov se bo udeležilo po dosedanjih prijavah 28 članov skakalcev. Naraščajniki skakalci pa bodo število lanskeletnih udeležencev akoro podvojili.

Ljubljanski Sokol sporoča svojemu članstvu, da je bil večeraj razpisan društveni vestnik št. 5/6, ki vsebuje vsa poročila za društveni občni zbor, ki bo, kakor je bilo že javljeno, v ponedeljek 3. t. m. Uprava prosi, da naj vsakdo temeljito prouči bilanco o delu preteklega leta in vsa ostala navodila, glasila glede članarine. — Društvena uprava se zahvaljuje tem potom bratu, ki je večeraj izročil v društveni pisarni znesek 200 din za bodoči društveni dom, ne hotel imenovati svojega imena. Nadalje iskrena hvala za doprinos 1000 din v isti namen, ki ga je položil načelnik br. dr. Pustišek na račun svojega sinka Janezka. Poleg tega je priložila še sestra Jeršek 200 din, »ker je bil sine, Skromni javni namestencec je prispeval 100 din, nevshečen, ker je moral prestopiti v območje petega križa. — Vsem bratska hvala! Posnemajte!

Sokol Ljubljana - šiška. Pozivamo članstvo, da pride na članski sestanek, ki bo v nedeljo 2. t. m. ob 10.30 in na katerem bomo sestavili listo nove uprave za občni zbor, ki bo v petek, 7. t. m. ob 20. v Sokolskem domu; na njem ne sme manjkati noben naš član. Obenem vabimo članstvo, da v čim večjem številu poseti prireditve Narodne čitalnice v šiški jutri zvečer pri Keršiču. Drevi ob 20. pa pridedimo našo tradicionalno maškara d.o., na katero pa vabimo članstvo in prijatelje našega društva, ker bomo poskrbeli, da bodo vsi zadovoljni in iznenadeni. Prijavile so se že številne maske. Tudi za starejše goste smo poskrbeli, ker bo vsak drugi ples valček. Zdravo!

73. redni občni zbor Ljubljanskega Sokola bo v ponedeljek 3. t. m. ob 19.30 v društveni telovadnici v Narodnem domu. Razen poročil odbornikov in volitev nove uprave so na dnevnem redu važne društvene zadeve, zato je dolžnost vsakega člana in članice, da se občnega zbora zanesljivo udeleži.

Kolebnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 1. februarja: Ignacij Jutri: Nedelja, 2. februarja: Svečnica

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Moste: Trije legionarji, Napoleon in grofica Walewska.

Kino šiška: Podmornica D. 1.

Slovensko zdravniško društvo občni zbor ob 20. v kmečki sobi Slanič.

Pedagoško društvo: predavanje dr. Milana Peruška »Sport, zdravje, mladina« ob 18. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi.

Društvo nižjih mestnih službenec družabni večer v proslavo 30-letnice obstoja društva v dvorani hotela Mikloš.

Ples v proslavo 10 letnice obstoja akademске CMD ob 20. v Trgovskem domu.

Hrvatski elitni ples ob 20.30 v »Zvezdi«.

Valček večer Sokola I. na Taboru ob 20.

Valček večer Sokola II. v Trnovem.

Sentjakobsko gledališče »Gospa ministrice« ob 20.15, Mestni dom.

Pomlad v cvetju ob 20. v Sokolskem domu na Viču.

Razstava akademskega slikarja Frana Klemenčiča v Jakopičevem paviljonu. Odprta od 9. do 17.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kinematografa nespremenjeno.

Združenje elektrotehničnih obrt občni zbor ob 9. v »belle« dvorani hotela Union.

Sentjakobsko gledališče »Gospa ministrice« ob 20.15, Mestni dom.

Vodstvo po razstavi akad. slikarja Frana Klemenčiča ob 11. urah v Jakopičevem paviljonu.

DEZURNI LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Mestno dežurno zdravniško službo bo opravljala od sobote ob 8. zvečer do ponedeljka ob 8. ure zjutraj mestna zdravnišnica dr. Jožica Zitko, Pleteršnikova ulica 13, telefon št. 47-64.

Iz Zagorja

V nedeljo: telovadna akademija sokolske čete na Lokah ob 15. uri. Ustanovni občni zbor Zagorskega šahovskega kluba ob pol 15. uri v gostilni Kovač v Toplicah, istotam ob 15. uri občni zbor SK Svobode, film Jessie v kinu, ob 18. uri pa tradicionalni ples obrtnikov v Sokolskem domu.

Slovo priljubljenega kateheta. Na lastno prošnjo je prenešen katehet topiške šole g. Anton Zidar v Primošten pri Sibeniku. Pred dobrim letom je prišel iz Istre ter si v kratkem času svojega bivanja med nami pridobil soladne simpatije. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo sreče in zadovoljstva.

Krušne nakaznice bo dobil sleherni pri svojem trgovcu proti izpolnitvi posebne listovine. Opozarjamo na predpise, ki so strogi posebno proti tistim, ki bi svojih morebitnih zaloz ne prijavili. V trgovinah s kruhom bo na razpolago v glavnem le kruh iz predpisane mešanice koruzne in pšenične moke, kilogram po 5 dinarjev, razume se proti odgovarjajočemu odrezku nakaznice, kar velja tudi za ostalo pecivo, v kolikor ga bodo naši pekci še pekli.

Zimska pomoč bo med 2. in 8. t. m. tako kot na ostalih krajih izvedla dobrodelno nabiralno akcijo, katere zbirka bo porabljena doma. Pozivamo vse, ki so sami okusili trdo bodo v težkih časih revskega krize, da zdaj, ko morda niso več v taki stiski ker so zaposleni, pokažejo razumevanje ter se oddolžijo s primernim darilom ali zneskom, kajti ni dovolj, da zna človek samo sprejemati, osrečuje tudi dajanje. Zdar je naravnost do žnost socialno čutečega člana našega občestva, da pokaže in dokaže tisto, na kar je nešteto krat analiral, namreč, odprto roko in srce za socialno najbolj prizadeta brata.

Primanovo mammo smo pokopali. »Rada bi še živela in da bi mi ne bilo pruhudo. Zdrava sem bila vse življenje in rada sem delala, osem otrok zredila. Nobenega mojih mladoletnih tovarišev ni več na svetu, samo jaz sem še. Kar čudno se mi zdi...« Tako je pripovedovala pred letom dni naša pokojnica 91 let stara Ivana Primanova, vdova po rudarju. Vse do zadnjega je bila kljub svojim visokim letom in težkem življenju neravnanu o'retina in je še do nedavnega utemnila prinoiti iz trevine kakih 20 kilogramov težko breme ali pa kož drv četrte ure daleč. Šla je med svoje vrstnike na tih »Zorinovo nitve« na zasluženju počitek. Umrla je trpinka, najstarejša naša občanka. Ohranimo ji prijazni spomin.

Willkie v »peklenski hiši«

Obisk bivšega ameriškega predsedniškega kandidata v Dovru, ki bo skrajšal svoje bivanje v Angliji

Dover, 1. febr. AA. (Reuter). Wendell Willkie je večeraj obiskal Dover, da bi se seznanil z razmerami, zaradi katerih je to mesto dobilo ime »peklenska hiša«. Med svojim obiskom v Južni Angliji je bilvi nasprotnik Roosevelta na volitvah imel dvakrat priložnost opazovati delovanje angleških konvencij baterij proti nemškemu letalom. Nemško letalo tipa Dornier je letelo nad Dovrom v trenutku, ko je Willkie prispele do konca vzhodnega nasipa doverskega pristanišča, na kraj, ki je točno 20 milj oddaljen od obale Francije.

Med svojim obiskom si je Willkie ogledal tudi doverski grad v spremstvu poveljnika doverskega pomorskega oporišča tega kraja. V tem dvorcu je Willkie tudi kosil. Po kosilu je pregledal angleške baterije na obali in tedaj je bilo izstreljenih več streljav, da bi se Willkie seznanil z učinki angleških topov. Posebno se je zanimal za orjaški top, ki ga vojaki nazivajo po predsedniku vlade »Winston«. Churchill je svojčas dal nalog, da se tukaj postavi ta daljnometni top. Willkie se je v Dovru seznanil tudi s škodo, ki je tam nastala zaradi učinka nemških bombnikov. Ogledal si je tudi Grand-hotel, kjer je bil pred 6 meseci stan angleških in ameriških

novinarjev. Poslopje je strahovito opustošeno. Nato je Willkie obiskal še razne vojaške naprave ob obali južnovzhodne Anglije.

London, 1. febr. s. (Reuter). Wendell Willkie se je mudi večeraj šest ur v Dovru. Ko se je zvečer vrnil v London, je izjavil, da so angleške obrambne naprave naredile nanj zelo velik vtis. Dejal je, da pred takimi obrambnimi napravami ne bi bil rad nemški vojak.

London, 1. febr. s. (Col. B. S.). Wendell Willkie bo najbrže nekoliko skrajšal svoje bivanje v Angliji ter se bo najbrže vrnil teden vrnil v Washington. Willkie namerava pred zunanepolitičnim izborom senata podati poročilo o svojih vtisih v Angliji v okviru razprave o zakonodarnem osnutku za posojanje vojnega materiala Angliji.

Willkie ne obišče Nemčije

Berlin, 1. febr. AA. (DNB). V tujini so se razširile govorice, da je nemško propagandno ministrstvo povabilo Willkie, naj obišče Nemčijo. Na nemški pristojni strani izjavljajo, da ta vest nikakor ne odgovarja resnici.

Odnosi z Madžarsko

Madžarski ministrski predsednik o nagibih za sklenitev prijateljske pogodbe z našo državo

Budimpešta, 1. februarja. AA. (MTT). Na večerajnji seji zunanepolitičnih odborov obeh predstavniških domov sta predsednika odborov imela govora, v katerih sta se spomnila bivšega zunanjega ministra grofa Czakyja.

Predsednik vlade grof Teleki je razložil nagibe, ki so pripeljali do sklenitve madžarsko-jugoslovanske prijateljstva, o čemer grof Csaky ni mogel obvestiti obeh odborov, ker je bil bolan. Predsednik vlade je poudaril prijateljske vezi med Madžarsko in Jugoslavijo, ki izvirajo iz davnjega. Simpatije med tema dvema hrabrima narodoma so zmerom obstojale. Često sta se borila skupaj, nekakrat sta živela skupno, pa tudi tedaj, ko sta bila prisiljena boriti se drug proti drugemu, sta drug do drugega gojila vedno spoštovanje. Na zgodovinski resnici so temeljile besede, ki jih je grof Csaky izrekel: da je ta sporazum samo zunanji izraz odnosov, ki so obstojali med obema narodoma, in bo iz tega razlogov sporazum dober in trajen.

Tudi v času svetovne vojne, je nadaljeval grof Teleki, ko smo si bili nasprotniki, so se prijateljski odnosi obnovili še pred pogajanjmi za sklenitev miru v Parizu. Od tujih držav je bila edino Jugoslavija tista, od katere je Madžarska dobila nekatere znake simpatij.

Treba je torej v teh prejšnjih podrobnostih in v teh razpoloženjih iskati nagibe za govor, ki ga je imel regent Horthy v Mohaču leta 1926 in katerega sta v Beogradu o priliki podpisa prijateljskega sporazuma omenila jugoslovanski kakor madžarski zunanji minister. To je delstvo, ki je ustvarilo temelj za politično sodelovanje in medsebojno razumevanje obeh držav. Jugoslovanski zunanji minister je v svojem govoru rekel, da je Jugoslavija Horthyjev govor zmerom smatrala za izredno točko in kot temelj za politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje med obema državama. Madžarski zunanji minister je pri tej priliki v svojem govoru izjavil, da je regenta Horthyja pri tistem govoru vodila ideja, da morata dva nara-

da, ki sta uživala enako usodo in pretrpevala enake preizkušnje v preteklosti, slično slavo v skupnosti služiti tudi programu miru.

Pripravljenost in sklenitev te pogodbe je v sedanjem trenutku imelo svoj pomen ne samo z madžarskega, temveč tudi z evropskega stališča. Madžarska je na ta način storila uslugo evropskemu miru in ostala v polnem smislu zvesta zamisli sil osi, ki imajo namen z miroljubnimi sredstvi organizirati Evropo.

Obsojbe v Budimpešti

Krasen nastop naših drsalcev

Poleg domačih umetnic in umetnikov na ledu je ponovno nastopila tudi Frici Gillardova

Ljubljana, 1. februarja

Snoči nam je SK Ilirija priredila zopet lep drsalni večer. Upravi se je posrečilo pridobiti že vdrugič mednarodno drsalno visokih kvalitiet Frici Gillardova. Da pa se je program in večer izpolnil, se je SK Ilirija odločila, da po državnem prvenstvu, ki je bilo nedavno v Zagrebu, pokaže Ljubljani še enkrat najboljšo domačo drsalce. Nastop je bil posrečen. Ob veliki udeležbi občinstva se je razvijal spored hitro brez vsake zakasnitve, v kolikor ni nagajal sneg. Drsalciše je bilo zopet prav lepo urejeno, tako za gledalce kakor za drsalce. Nova pridobitev, reflektor, se zaenkrat ni prav dobro obnesel. Deloval ni prav, temveč je večkrat namestu, da bi koristil, le motil drsalce. V bodoče se mora tudi ravnanje z reflektorjem prilagoditi tako, da bo služilo drsalcem kot pripomoček za efekt, ne pa da jih moti. Imel sem priliko govoriti z Gillardovo in z našimi drsalci, ki so vsi izjavili, da jih je svetloba motila večkrat tako, da niso vedeli kod in kam drasjo. S tem pa seveda nočem reflektorja kot takega omalovaževati.

Naši najmlajši

Prvi sta nastopili naši najmlajši Zore Mojca in Zdenka v lepem, srčkanem plesnem nastopu, ki nam je pokazal, kaj more doseči smotren trening že pri najmlajših. Od zadnjega nastopa sta zelo napredovali, njun nastop je bil brez treme, zato tudi eksaktniji in v likih točnejši. S takimi nastopi se mlade drsalke in drsali pripravljajo že v zgodnji mladosti za poznejše težje in najtežje konkurence.

Kot drugi je nastopil Ljovčev jun., ki je neuglajen v likih, vendar pa moram reči zelo talentiran. Poskusil je celo štiri težje skoke, ki so se mu tudi več ali manj posrečili. Od lanskega leta je precej pridobil osebiti na tempu, kar je nujno potrebno pri nastopih v prostem drsanju.

Kot tretji je nastopil Klopčev jun., ki zelo hitro napreduje. Njegove vezave so prav lepe, skoki izborni, vendar mu manjka treninga in rutine, da bi zmogel vse to, kar je nakazal. Njegov tempo je zelo velik, kar je pač pogoj efekta. Ob smotrenem in izdatnem treningu mu bo uspeh zagotovljen, ker je zelo talentiran.

Cetrli se nam je predstavil Rozman jun., ki spada prav za prav v posebno klaso. Skoraj bi lahko trdili, da še ni absolutni elementov drsalnega sporta, pa že nastopa v vprstem drsanju s prav dobrim programom. Izredno dober je v piruetah, dočim je v skokih zelo pogumen, a nesiguren. Dobro bi bilo, da bi mu SK Ilirija posvečala posebno pozornost, ker obeta postati prav dober drsalec.

Frici Gillardova

V naslednji peti točki se nam je predstavila internacionalka Frici Gillardova s svojim tantom. Njen ples je bil absolutno harmonična celota. Vsak gib do skrajnosti naštudiran, elastičen in izveden v taktu, nam je bil kljub temu, da smo ga že drugič videli, zopet nov. Prikazal je toliko čara, da bi bil vedno lep, če bi ga nam še tolikokrat ponovila. V piruetah v tem plesnem nastopu, je pa sploh nedosegljiva. Igra se z največjimi kombinacijami s tako lahkoto, da dobi gledalec vtis, da to sploh ni težko. Zela je obilo aplavza in priznanja.

Bogataj — Betetto

Kot šesti je nastopil par Bogataj—Betetto, ki si je nedavno v Zagrebu priboril državno juniorsko prvenstvo. Njun ples je sicer lažji, vendar pa zelo ljubek in zao-krožen. Oba sta zelo talentirana.

Silva Palmetova

Sledil je nastop Silve Palmetove, ki si je pri državnem prvenstvu v Zagrebu priborila naslov državne prvakinje. To je drsalica, ki stoji v ospredju jugoslovanskega drsalnega sporta tako na vidnem mestu, da sploh nima konkurence. Predvaja ji je »Kresnice«. Ta ples je tako poln gra-znost, tehničnih fines in elegancije, da gledalca kar očara. Nastudiran je do skrajne potankosti, izveden tako v skladu z godbo, da se mora človek le čuditi, kako je mogoče vse to prenesti na ledu. Le velika pridnost, vztrajnost in poštovanost lahko to dosežejo. Naša Silva je talent, ki nam še mnogo obeta. Saj je že danes za-zelena sportnica doma in v inozemstvu.

Jože Biber

Potem je nastopil Jože Biber, ki se je nedavno pri državnem prvenstvu plasiral kot drugi v seniorski skupini. Nastopil je v prostem drsanju, v katerem je pokazal velik napredek. Zelo dober je v skokih, ki jih izvaja z veliko eleganco in elanom, slabši je v piruetah, ki niso centrirane, ampak jih trga. Njegova pojava je zelo elegantna. V kolikor je bil nesiguren, moramo pripisati zapadnemu snegu, ki ga je zelo oviral. Biber je talent.

Po tej točki so se prireditelji odločili za ponovno očiščenje ledu, ker ga je tako temeljito zopet zasnežilo, da je bilo vsako drsanje onemogočeno.

Drugi nastop Gillardove

Po kratkem presledku je drugi zaplaval po ledu Gillardova s svojim foxtro-tom. To je bil ples, ki bi ga kratko ozna-čil kot vezavo skokov in piruet. Bil je tako precizen, da je imel gledalec vtis, da drsalca le plava po ledu in da se prav nič ne trudi, čeprav je dejala najtežje like v vseh nijansah. Prva njena točka, tango, se mi je za zela veliko lepša. Tango je imel polno elegancije in plesnih gibov, dočim za-hveva foxtrota najtežje skoke in piruete. Oba sta pa na višku drsalne umetnosti.

Milan Betetto

Za njo je nastopil Milan Betetto, sin znanega sportnega prvaka, in sicer v varian-ti njegovega prostega drsanja. Kazal je zelo lepo in harmonično celoto. V pirue-tah je bil nekoliko nesiguren, ker tudi nje-gove, kakor Bibrove, še niso centrirane, v drsalnem žargonu rečeno mu še ne sede. Celotni nastop je bil brezhiben, absolutiran v taktu brez mučnih »pavz«, ki se tako rade pojavljajo po težkem skoku ali pirueti. Zlasti moram omeniti njegove variaci-je v raznožkah, ki jih skoraj docela obvla-da. Je zelo elastičen, eleganten in velik ta-lent.

Drugi nastop Palmetove

Sledil je zopetni nastop Silve Palmetove. Zaplesala je »kmečki ples«. To je bila ena najbolj vidnih in vrhunskih točk prire-ditve. Ta plesna točka je tako polna gra-cioznosti, ljubkosti in originalnosti, da spa-da v vsako mednarodno areno k najbolj efektinim točkam. Ritmično je dovršena, v gibih elastična, polna tehničnih fines. Kljub temu, da je močno snežilo, je morala radi burnega aplavza nastop ponoviti.

Dr. Schwab—Srncec

Sledil je par dr. Schwab—Srncec. Ta plesna točka ni bila preveč nastudirana. Pozna se, da je bila šele pred kratkim ustvarjena. Dr. Schwab je tehnično boljši od partne-ric, vendar ga pa ona v temperamentu daleč nadkriljuje. Prav njen temperament je dal nastopom poseben čar. Pripomnil bi pa, da mi spremljajoča godba ne ugaja in bi svetoval, da si izbereta drugo. Paziti morata tudi, da bosta v bodoče izvajala ples bolj v taktu.

Višek akrobatske gibčnosti in spretnosti

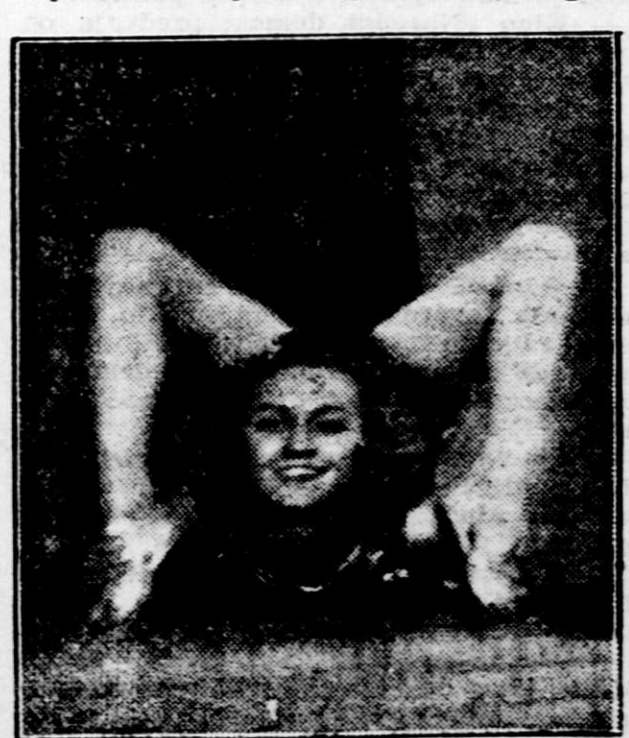
Kako je naša ožja rojakinja Hermina Khermajer prekosila slovečo ameriško akrobatko

Trebnje, 31. januarja

Nedavno so nekateri naši dnevniki in pa inozemske revije objavile sliko ne-ke mlade Američanke — baletke in akro-batke — o kateri je zlasti ameriško ča-

sopisje objavilo vest, da je nenadkriljiva v svoji akrobatski gibčnosti in da s svoji-mi nastopi širom Amerike vzbuja največ-jo pozornost. Casopisje je objavilo sliko in sicer v pozni, ko ta mladenka, sedeča na eni nogi s podporo obeh rok drži drugo nogo visoko navzgor in predstavlja ta njen gib največje akrobatsko čudo in višek akrobatske gibčnosti sploh. Tako je Ame-rika pokazala in trenutno tudi dokazala, da prednjači v tej panogi umetnosti Ev-ro-pi in je mlada akrobatka postala preko noči slavna. Tudi mnogi čitatelji »Jutra«, ki je takrat objavilo njeno sliko, se goto-

vo se spominjajo te edinstvene akrobatke na svetu. Seveda bi ta ostala tudi še na-prej »edinstvena«, če bi te edinstvenosti Američani ne obešali na veliki zvon. Ta-ko pa se je moralo zgoditi, da je tokrat Evropa izrgala Ameriki, ne s toliko sla-

Državni prvak Thuma

Sledil je nastop državnega prvaka Thu-ma. Naš »skromni Thuma« je bil spet iz-boren v skokih, a najboljše je v variantah piruet. On ima zelo velik zamah in je od zadnjega nastopa mnogo pridobil posebn-o v vezavi likov. Mislim, da mu je nedavni nastop svetovnega prvaka Karla Schäferja v tem pogledu mnogo koristil. Je velik ta-lent, ki bi ga bilo treba poslati za nekaj časa v šolo na Dunaj. To je drsalec iz-ključno domače šole. Pri večeršnjem na-stopu bi lahko pokazal več, pa je godba namkrat prenehala. Imel sem vtis, da bi še rad nadaljeval.

Silva Palme—Biber

Sledil je par Silva Palme—Biber. Tek v parih je pri nas prav za prav skoraj po-vešen nov, vendar moram ugotoviti, da je par Silva—Biber pokazal v celoti zelo za-okroženo harmonično enoto. Tek je poka-zal polno fines elegantnih gibov in je bil izveden v hitrem tempu. Oba drsalca sta elegantne pojave in se ujemata tudi po postavah. Izvedba je bila prav lepa in srečana. Zela sta veliko priznanje gledalcev. Pri državnem prvenstvu v Zagrebu sta si priborila naslov prvaka v parih.

Tretji nastop Gillardove

Kot zadnja točka pa je nastopila Gillar-dova v »plesu z baklami«. Občinstvu se je predstavila ta ljubka drsalica v takem dr-salnem kostumu, ki ga pri nas še nismo vajeni. Vse je kar zabeležilo. Pridrjala je v plavalnem kostumu, pa se je po prvem pre-senečenju večina gledalcev temeljito ogra-la. To je bila prava varietetna točka. Vse luči so ugasnile, le krvavorde reflektor je osvetlil ljubko postavu. Naenkrat pa so zagorele na veliko začudenje gledalcev v roki lepe drsalke bakle, s katerimi je vir-tuozno krožila po zraku in delala lepe in težke like. Res, bila je to prava atrakcija večera. Tudi za to točko je zela obilo priznanja in zahval.

S tem je bil večer končan. Občinstvo je kljub stalnemu snežnemu metu vzdržalo disciplinirano do konca. Zavedlo se je še-le, ko je zapuščala drsalni prostor, da je mraz. O novem načinu drsanja, ki si je zadnje čase tako temeljito utrl pot, pa spregovorimo pozneje. SK Iliriji gre vse priznanje, da nam nudi v teh težkih časih zaporedoma tako lepe in tudi riskantne nastope.

Marija Kmetova pri Abrahamu

Ljubljana, 1. februarja

Včeraj je sprejel Abraham v svoje na-ročje našo plodovito književnico Marijo Kmetovo. Rojena je bila v št. Lovrencu na Dolenjskem, kjer je njen oče učite-ljeval. Po ljudski šoli je obiskovala me-ščansko šolo pri Šušlinhah v Ljubljani in položila maturo na ljubljanskem učiteljski š. 1910. Od tega leta do 1919, ko so Italijani zasedli Trst, je službovala na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu. Meščan-skošolski izpit je napravila 1. 1916 ter leta 1921. zaprosila za pokoj radi bolehnosti. Zdal živl stalno v Ljubljani ter se je po-svetila novinarstvu.

Prav zgozaj jo je zamikala svetovna literatura, posebno ruska in nordijska. Še kot dijakinja je pridobevala svoje duševne proizvode, pozneje pa je bila sotrudnica mnogih dnevnikov in revij v vezavi in ne-vezani besedi. »Ljubljanski Zvon« je pri-našal njena najboljša dela. Sodelovala je pri »Mladiki«, kjer je bila tudi soured-nica.

Prva njena knjiga »Bilke« je izšla leta 1920. Do danes je izšla 20 knjig, med katerimi so zelo posrečeni prevodi iz sve-tovne literature. Mcharjeva družba je na-tisnila njeno knjigo »Sv. Francise« in Selme Lagerlöfve »Kristusove legende«. V češčino je bil preveden njen roman »He-len« po češkem prisatelju Vybiralu.

V njenih spisih se odraža koprneča žen-ska duša, polna vere in nežne poezije. Piše v jednatnem slogu, živo in prepričevalno. Opis narave je edinstven, kakor tudi po-sebitev nežnih predmetov.

Njena dvodejanka, ki je prešla na odru v Trstu kratko predstavo 1. 1918, je bila igrana z najlepšim uspehom tudi v Ljub-ljani na šentjakobskem odru 1. 1923.

Nocoj vsi na

Valčkov večer Sokola I

v Sokolski dom na Taboru
Pričetek ob 20. uri. Obлека promenada.

Zivljenje Marije Kmetove je bogato na književnem polju. Brez hrupa in reklame piše, dela, ustvarja in pomnožuje sloven-sko literaturo z deli trajne vrednote. Vsi, ki cenijo in spoštujejo nepretrgano kultur-no delo jubilatke Marije Kmetove, ji žele krepkega zdravlja in tilbe zadovoljnosti, prav posebno tovarišice—učiteljice in knji-ževnice.

Mara F. Tavčarjeva

»Martin Napuh« na Jesenicah

Jesenice, 28. januarja
V nedeljo popoldne je na Jesenicah go-stoval mladinski oder Sokolskega društva iz Radovljice, ki je v Sokolskem domu uprizoril špicarjevo pravilčno igrvo v pe-tih slikah s petjem in plesom »Martin Na-puh«.

Velika sokolska dvorana je bila nabito polna, predvsem mladine, kateri je bila igra v prvi vrsti namenjena. Videli smo lepo pravilčno igrvo, ki jo je napisal brat Jaka Špicar, starosta in prosvetar sokolske župe Kranj.

Igra sama po zdravi in pestri vsebini lah-ko uspešno tekmuje z najboljšimi deli so-dobne mladinske dramske literature. To lepo delo, polno mladostne razgibanosti, vedrine in vzgojne vsebine bi lahko z ve-likimi uspehi uprizorjali na vseh podežel-skih odrih, a tudi v Ljubljani in v — Beo-gradu.

Igra je bila zelo dobro podana, tako da bi bila vsaka kritika odveč. Vsi igralci so podali svoje vloge zelo dobro, najboljši pa sta bili sestri Horvatova Milosha in Pre-šernova Pavla ter bratje Horvat Zorko in Dusan, Resman, Kos in Vogelnik.

Režija je bila v rokah sestre Lojzke Horvatove, načelnice sokolske župe Kranj. Sestra Lojzka Horvatova žrtvuje za vzgo-jo sokolske mladine vse svoje proste ure. Čeprav je mati kopice nepreškrbljenih otrok, se z veliko vnemo udeležuje na sokolskem odru v Radovljici. Višek njene-ga odrskega udejstvovanja pa je dosegla z režijo »Martina Napuha«, s katero je pokazala velike sposobnosti in vrline.

Predstava je občinstvu posebno pa še mladini zelo ugajala. Z igrvo je bil hitro ustvarjen kontakt z mladino na odru in v dvorani. Navdušena jeseniška mladina je po posameznih slikah in prizorih prirejala radovljiški sokolski mladini, režiserki in avtorju navdušene ovacije. Hša je bila polna in občinstvo izredno zadovoljno. Bilo je res lepo sokolsko nedeljsko popoldne, polno mladostne razgibanosti in bratstva, polne, ki bo sokolski mladini ostalo še dolgo v najlepšem spominu.

Jože Černic

Maribor, 1. februarja

Danes se je srečal z Abrahamom. Je to mogoče? Jože Černic je vendar še ves krepak, mladostno zdrav in poln zdrav-ja. Danes pred petdesetimi leti je uzrl luč našega prelepega goriskega solca, v So-vodnji pri Gorici mu je tekla zibelka. Že v mladih letih se je priključil sokolskim

vstam. Po prevratu je prišel med nas in se je naselil na našem prijaznem Pobrež-ju. Že več let sem je podjeten ter izmaj-ljiv načelnik prireditelne odbora poble-skega Sokola. Prireditve so njegova skrb, tukaj je slavjenec nedosegljiv mojster. Ljubeznivost, uslužnost, pravo sokolsko bratstvo, to so one odlike, ki povzdigujejo Jožeta Černica in ki ga postavljajo vsem za vzgled. Pridno so udeležujejo tudi pri drugih nacionalnih organizacijah na Po-brežju, kjer je njegova nesebična priza-devnost zmerom dobrodošla.

Vriemu slavljencu, vzglednemu Sokolu in zavezanemu narodnjaku želimo, da bi mu bila v nadaljnjih desetletjih naklonjena tista prčnost in mladostna aginost, s ka-terima se lahko ponaša ob svoji 50letnici.

Tone Petrovčič

bo pel drevi na proslavi ACMOD v Trgov-skem domu.

Ua, Bravničarjeva, prvakinja opernega baleta, in ga. Marija Silbinovič-Mlejn-kova bosta sodelovali drevi na proslavi deset-letnice ACMOD v Trgovskem domu. Pri klavirju dirigent Bojan Adamič, ki bo po-zneje nadaljeval in ustvarjal s svojim orkestrom veselo razpoloženje.

Iz Trebnjega

— Našim naročnikom in čitateljem! Z današnjim dnevom smo pričeli dostavljati naročnikom naš list na dom. Istočasno prejmejo številni naši čitatelji v Trebnjem in okolici današnje številko na ogled. Te vabimo, da se na naš list naroče. »Sloven-ski narod« stane mesečno samo 14 din! Nakazite naročnino po priloženi poštni položnici, ali pa se zgledaj v ta namen pri vas naš dopisnik ali raznašalka, ki sta oba pooblaščenata za pridobivanje novih na-ročnikov in sprejemanje naročin. List bo tudi v bodoče posvečal vso pozornost našemu kraju in okraju, zlasti tujkopro-metni propagandi. Njenega pomena ni tre-ba še posebej poudarjati, saj danes naši doljenjski kraji med seboj tekmujejo, da se na tem področju čimbolj uveljavijo. Zato priporočamo našim naročnikom, da listu, ki dela tako uspešno propagando za naš kraj, ostanejo tudi v bodoče zvesti, čita-telje pa prosimo, da se na list naroče. H koncu opozarjamo tudi na redno pla-čevanje naročnine, ki je glavni pogoj ne-motenega poslovanja uprave z našim kra-jevnim dopisnikom, ki opravlja obnem-tudi upravne posle. Tudi naročila za male oglase in objave sploh sprejema naš do-pisnik, ki vam je vedno na razpolago.

NEKAJ ZA NASE DAME!

Stari renomirani frizerski salon Stefan JUVANC, Trebnje, obvešča cenjene dame, da je z današnjim dnevom nastavl v svojem danskem oddelku novo strokovno in v danskih delih specializirano moč-frizerko, ki na najmodernejši način izvršuje vse vr-ste ondulacije in vsa v dansko stroko spadajoča dela še po starih cenah. Pose-bite frizerski salon Stefan Juvanc v Treb-njem in se prepišajte o visoki kvaliteti izvršenih del.

— Lep življenjski praznik je praznoval včeraj na svojem domu v Trebnjem upo-kojeni sodni svetnik g. dr. Franc Cvetko, ki ga naša široka javnost pozna ne samo kot odličnega sodnega uradnika-pravnika, ki je bil v številnih krajih širom Slovenije, kjerkoli je služboval, pravi svetovalec ljudstvu, ki se je k njemu zatekalo po pomoči in nasvetu, ampak tudi kot odlo-čnega narodnjaka in Sokola, katerega aktiven delavec je bil povsod v krajih, kjer je služboval. G. dr. Franca Cvetka, našega današnjega 70-letnika, pa ne poznamo samo kot odličnega pravnika, dobrotnika ljudstva in zavezanega narodnjaka, naš ju-bilant slovi tudi kot strasten ljubitelj pri-rode, kar priča njegova edinstvena zbirka metuljev — skrbno delo dolga 25 let. Ko je te dni prejel g. svetnik številne čestit-ke k svojem jubileju, se jim pridružuje-mo tudi mi z željo, da bi dočkal zdrav še mnogo let tja do skrajnih meja člo-veškega življenja.

— Sestanek obrtnikov, ki bi se moral vršiti 2. t. m., je preložen na nedoločen čas. Obveščamo o tem obrtnike, da bi ne hodili zaman v Novo mesto.

— Popravljamo. V soboto se ni vršilo zborovanje učiteljskega društva JUJ za srez Novo mesto na šoli v Dolenji Nemški vasi, kakor smo to pomotoma poročali, pač pa je ta dan učiteljsko prisostvovalo vzornemu nastopu v razredu učitelja g. Andreja Blažiča v Dolenji Nemški vasi pri Trebnjem.

— Prijavnice za dodelitev moke in kru-ha morajo biti natančno izpolnjene. Ob-čina opozarja vse družinske poglavarje, da so predvidene in da bodo izvršene tudi kontrole zasebnih zalog. Ker tako pri-manjkuje moke in kruha, naj vsi, ki imajo še za 1 do 2 mesec zaloge teh živil, to sporoče prehranjevalnemu uradu od-nosno občini, ki v takih primerih ne bo izdala za dobo trajajočih zalog nakaznic za živila. Vsi pa, ki bi v prijavnici na-vedli napačne podatke, naj posledice pri-pišejo sami sebi!

— Niso prav razumeli. Smišla nakaznic za moko nekateri, posebno revnejši, niso prav razumeli. Ko so se trumoma prijav-ljali občini, ki jim je izkaznice delila, so mnogi mislili, da bodo na te izkaznice pre-jeli moko v trgovinah brezplačno. Do tega napačnega tolmachenja je prišlo, ker je nedavno trdila Ivan A. Grosek mnogim siromakom v občini brezplačno razdelila večjo količino življenjskih potrebščin kot prispevek za zimsko pomoč. Ta živila so bila seveda razdeljena po izkaznicah ob-čine ki svoje revne občane najbolj pozna. Zato se je sedaj dogodilo, da je mnogo strank te dni vrnilo prave občinske na-kaznice za moko, češ da v trgovini nečajo dati več zastoni. Povsem umljivo je, da trdika, ki pri tej moki tako nima nobe-nega zaslužka, te moke ne more deliti bre-zplačno in so ljudje, ki si siromake v tem smi-slu begajo in jih še nadalje pošiljajo v trgovine po brezplačno moko — brez vsa-ke vesti.

— Draginja raste. V soboto smo objavili tržne cene nekaterih življenjskih potreb-ščin. Da bo naše poročilo popolno, objavi-ljamo še: goveje meso prodajajo po 16 din kilogram, svinino po 20, mast po 30. Jaj-ca so po 1.50 do 1.75 kos, mleko 2 din liter. Teletine tukajšnji mesarji že nekaj mesecev ne prodajajo, ker maksimirana cena 15 din za kilogram ne ustreza na-kupni ceni živih telet, ki so po 12 do 14 dinarjev kilogram. Zneten porast cen je zaznamoval tudi v naših gostinskih ob-ratih, ki jih je draginja prisilila, da so se morali odločiti za zvišanje cen. Tako so se podražile vse vrste jedil za 25 %, medtem ko točilo naš doljenjski cviček že po 20 din liter. Draginja narašča tako rekoč z vsa-kim dnevom in na brže danes objavljene ce-ne že jutri ne bodo več v veljavi!

— Odbor za podpore za vpkoliceance na orožne vaje je od svoje ustanovitve do danes rešil nad 300 proročen in nakazal din 80.000 podpor prizadetim proslcem, svojem vpkoliceancev.

Z Jesenic

ODVETNIŠKA PISARNA

dr. Štepiharja

na Jesenicah kljub vpkolice šefa posluje dalje. Nadomestuje ga dr. Sever.

DNEVNE VESTI

— Gospa Petronila Forsterjeva, v Ljubljani in v Novem mestu vsesplošno spoštovana vdova nepozabnega velezaslužnega našega skladatelja prof. Anja Forsterje, ustvaritelja najbolj popularne slovenske opere »Gorenjski slavček«, je te dni dopolnila svoje 94. leto. Kakor njen pok. soprog, je gospa Petronila rojena Čehinja, ki pa je sprejela Slovenijo za svojo drugo domovino in slovensko za svoj običajni jezik. Vzlic svoji visoki starosti je še bistra in ima dober spomin na dobo, ki jo je preživela z mežem glasbenikom v Senju, pa dolga desetletja v Ljubljani, kjer je kot mlada žena pela na corno cerkve sv. Nikolaja ob spremljanju soproga, slavnega organista, profesorja na oglejski šoli in na gimnazijah. Rodila je več otrok, med katerimi ji je virtuoz pianist Anton umrl, a žive ji še sinova sodni nadsvetnik v p. dr. Vladimir, vsučilski profesor inž. Jaroslav in hči Duka, vdova Mankočeva.

— Nova pošiljka riža iz Italije. Kmalu po prispela iz Italije druga pošiljka riža. Zagotovljeno je, da dobimo 660 vagonov riža. Cene bodo nekoliko višje kakor za prvo pošiljko, ko je bilo poslano 580 vagonov, a to ne bo vplivalo na prodajne cene.

— Promet na naših bořzah lani. Po uradnih podatkih je znašal skupni promet na vseh bořzah v državi lani 4.638.882.000 din (predlanskim 4.105.216.000). Največji del bil promet z devizami ter je znašal 4.439.022 din. Beograjska borza izkazuje največji promet, 2.179.450.000 din. Promet ljubljanske borze je znašal samo 605 milijonov 699.000 din.

— Zaštopniti cemeni in industrije pri trgovinskem ministru. Odposlaništvo naše industrije cemenita, v kateri so bili glavni tajniki Zveze industrije cemenita iz Zagreba Pera Blažkovič, industrijskega iz Splita Marjan Ferić in glavni ravnatelj tvornice cemenita v Beogradu John se je zglasila včeraj pri trgovinskem ministru dr. Andreju v zvezi z vprašanjem dela naših tvornic cemenita in splošnega položaja v naši cementni industriji.

— Proračun Zagreba. Včeraj je imel zagrebski občinski svet proračunsko sejo, v kateri je bil sprejet novi občinski proračun v znesku 383.513.121 din.

— Nesreča. Na glavnem kolodvoru se je včeraj težje ponesrečil železniški premik Jože Kokalj. Pri premikanju vagonov je vstalil roko med dva odbijača, ki sta mu jo zmečkala. — V tovarni »Motvoze« na Grosuplju je včeraj pograbil stroj za roko 21letnega delavca Antona Kneza in mu jo zmečkala. — V Velikih Laščah je včeraj stružni stroj odrezal prste na levi roki mizarstvu pomočniku Ivanu Saksiću. — V bolnico so snoci prepeljali tudi 30letnega mesarskega pomočnika Maksa Paternosta iz Ljubljane, ki je padel s kolesa in si zlomil levo ključnico.

— V okviru tedna za zimsko pomoč od 2. II. do 8. II. uprizorili Sokolsko društvo št. Vid nad Ljubljano v ta namen na svetovnjico 2. februarja 1941. Igru v treh dejanjih »Ponca za ponoč« ob 8. uri zvečer (ob 20.) v dvorani brata Kratkija.

— Vazno za naše delavce v Nemčiji. Izseljenski osek ministarstva za socialno politiko in narodno zdravje objavlja: Z odlokom nemškega gospodarskega ministra z dne 20. januarja letos je dovoljeno našim delavcem, da lahko naenkrat pošljejo domov preostanek svojih prihrankov, ki jih niso mogli nakazati v letu 1940, ker je šel ta preostanek preko mesečnega okvira transfera 60 mark.

— Novi poveljnik naše vojne mornarice. V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kr. namestnikov na predlog ministarstva vojske in mornarice za vršilca dolžnosti komandanta vojne mornarice imenovan kontraadmiral Julij Luterot.

— Memnit Gar. V počastitev blagopojne gospe Terezije Zupanove in g. Josipa Suchega poklanja ga. Justa Osetova, solastnica Dajdama 500 din za karniške siromake.

— Smučarji jutri na Polzevo. Snega dovolj — smuka ugodna.

— Predavanje bana dr. M. Natlačen. Drevo ob 19.25 bo predaval v okviru zimске pomožne akcije, ki traja od 20. do 9. februarja, ban dr. Marko Natlačen v ljubljanskem raču.

— Gospodarska pogajanja z Italijo. Kakor smo poročali bi se moral v začetku tega meseca sestati stalni gospodarski italijanski jugoslovanski odbor. Prvotno so napovedovali, da bo sestanka v Beogradu, zdaj je pa šklenjeno, da bo v Rimu.

— Imenovanje našega trgovskega delegata v Bukaresti. Nedavno je bil imenovan za našega trgovskega odposlanca v Franciji dr. Mermolaja, zdaj so pa imenovali še trgovskega delegata v Bu-

Robert Dubois:

Ljubezen eksotične žene

— Ne bom vam žele sreče poročnik, ker to ni dobro... Toda zato se potrudite, da se ne vrnete domov praznih rok.

Mlad, krepak zasorel mladenič bi bil raje umrl kakor opustil lov. Že dolgo se je mudil tu v puščavi in se povsem odpovedal ženskam, samo da bi ustrelil risa ali kako drugo puščavsko zverino.

To pot je bil prišel v puščavsko mesto Tuat Guratara ne samo zaradi love, temveč tudi zaradi karatinskih obleak v njihovi barbarski narodni nošah. Poleg tega je bila pa njegova garnizija tu blizu V prostem času je hodil tudi na lov.

— Čui Jean, danes baš ni vreme za lov — juji piha.

Mladi poročnik je energično odkimal z glavo.

— Nič ne de, kapitan.

— Kaj pa če te preseneti samum?

— Se bom že izmotal.

Jean je zalhal svojo konja in malone v zalobu oddiral proti vasi in karatinskim kolibam. Moral je ubrati to pot, ker je bila pot na drugi strani nevarna skozi pragoz. A bilo je polno, ko zver skakalo ali leže v senci redkih dreves.

V vasi ni bilo žive duše. Samo pred kolibami so se igrali nasi otroci v pačnem strahu so se razbežali. Čim so zagledali belokozca, ko je prihajal Jean do njih so prestrašeno zakrčali kolibe so se odpravile in iz njih so se prikrali črni veliki obrabi ter ostru kopila, kakor da je prišel v vas tiger.

Jean je vedel, da se bodo vsi ti obrabi umaknili, čim prijahal blizu. Vedel je pa

rešiti, in sicer dosezanega načelnika odseka direktije za zunanjo trgovino D. Nikolića.

— Strojeplasi — tečajni novi (dnevni in večerni) priročnik. Prijave sprejema »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Dnevi in učne ure po želji obiskovalcev. Največja strojeplasi 60 pisalnih strojev! Prospekt na razpolago! (—)

— Smučarji jutri na Polzevo. Snega dovolj — smuka ugodna.

— Slovensko društvo »Narodni dom« v Zagrebu priredi dne 8. februarja ob 20. uri v železničarski dvorani v Crnadkovi ulici 18 predpustno veselico, na kateri bodo pevci, šalji, prizori, mandolinisti, burka in ples pripomogli, da se vsaj za ta večer znebite vsakdanjih skrbi ter se prepustite brezskrbnemu predpustnemu razpoloženju. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva!

Darujte za starošolci
»Dom slepih«
zavod za odrasle slepe
Ček. rač. 14.672. »Dom slepih«, Ljubljana.

Vremenska napoved pravi, da bo v Ljubljani in zmeroma hladno, od časa do časa se lahko rahlo snižilo. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, deževalo pa v Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 15, v Dubrovniku 11, v Splitu 9, na Visu in Rrabu 6, v Sarajevu 2, v Zagrebu in Beogradu —2, v Ljubljani —4,6, v Mariboru —8,1. Davi je kazal barometar v Ljubljani 757,6, temperatura je znašala —6,8, na aerodromu —8, v Zagrebu —8, v Bariboru —8,5, v Beogradu —7, v Sarajevu —5, na Visu in Rrabu 2, v Splitu 3 v Dubrovniku 4, v Kumboru 7.

— Razpisana zdravniška služba. Bansk uprava dravske banovine razpisuje službo zdravniške uradniške pripravnik v banovinski bolnici v S'ovengradu. Prošnje je treba vložiti pri banski upravi do 10. t. m.

ZVOČNI KINO SOKOL — ŠISKA
V ŠISKI, telefon 41-79

Podmornica D-1
V gl. vl.: Pat O'Brien, George Brent, Wayne Morris, Doris Weston.

Predstave danes ob 7. in 9. uri, jutri ob 3. 5. 7. in 9. uri, v ponedeljek ob 7. in 9. uri.

Prihodnji spored: v nedeljo 9. II.
GOSPA JUDITA

— Skupina b'ojevnikov Novo mesto in okolica v Novem mestu bo imela v nedeljo 9. t. m. ustanovni občni zbor s sledečim sporedom: Po prihodni delegatov s prvim vlakom iz Ljubljane bo v kapetici sv. Jožefa na Grmu sveta maša z libero. Po maši v telovadnici meštanske šole skiptično predavanje, potem pa ustanovni občni zbor. Vstop k skiptičnemu predavanju bo prost, pobirali se bodo le prostovoljni prispevki.

— Ponovna področje benčina. Na podlagi pravilnika, nanašajočega se na prodajne cene benčinske mešanice kot pogonske snovi za motorna vozila, je izdal finančni minister odlok, da se prodajna cena benčinske mešanice, določena 23. novembra 1940 poveča za 0,90 pri litru, tako da znaša zdaj 8,25 din odnosno 8,50 ali 8,60 din liter.

— Vprašane sanacije jugoslovanskega Feniksa rešeno. Z uredbi, objavljeno včeraj, je končno rešeno vprašanje sanacije jugoslovanskega Feniksa, in sicer tako, da dobe jugoslovanski zavarovalci 70 odstotka svojih vplačil, in sicer dobe 70 odstotkov za vplačila do poloma zavarovalnice, 100 odstotkov pa za poznejša vplačila.

— V Zagrebu obsojena Slovenka. Včeraj se je morala zagovarjati pred zagrebskim sodiščem 44letna Marija Debelak, ki je bila obtožena, da je ponujala ljudem po nizkih cenah drva in premog, češ da ima dobre zveze z železniškimi uradniki in da lahko prevaža kurivo brezplačno. Mnogi so ji res naselili. Obsojena je bila na 10 mesecev zapora.

— Krvav spopad s sekirami. V Puču pri Travniku je prišlo včeraj do krvavega spopada s sekirami med fantoma Čemalom Vardalčem in Mustalom Omerčičem. Slodnji je udaril Čemala s sekro po glavi tako, da mu je prekal lobanjo. Istočasno je pa zamahnil tudi Čemal in zadel svojega

tudi, da se mu bo tudi to pot nasmehnla mulatika na koncu vasi, samo če ga opazi, z bakreno svetlo kožo, ki se je močno razlikovala od drugih zamork, ki so bile kakor s katanom namazane.

To pot je ni našel pred njeno kolibo, temveč jo je srečal za vasio na povratku iz gozda. Nesla je košaro datijev. Čim je opazila poročnika je izstrelila tovor na kup kamenja in pokazala mladeniču svoje bele zobe.

— Goema — ji je dejal mladenič v njenem jeziku — ali mi hočeš zopet zaplesati?

Zopet je pokazala zobe in hotela nadaljevati svojo pot toda poročnik ji jo je zastavil s konjem.

— Zda mi pa že ne uideš — je pomislil sam pri sebi.

Njen zvonič glas je odjeknil po oazi.

— Pridiva, sediva v senco, da malo pokramljava Goema...

Poročnik je razlhal konja in pristopil k mladenki. Njene oči so se nemirno lesketale.

— Ne, gospod... ko zaide luna, potem potem...

— Zda, zda Goema...

Odšla sta skozi grmičevje in sedla v senčnat kotiček. Kjer je pogledal iz tal nekaj trave. Bilo je precej vroče. Mladenič je objel mladenko in ji pogledal v žareče oči.

— Ali več Goema, da si mi zelo všeč?

Ona ni odgovorila. Samo njevo telo je drgetalo, kakor da jo trese mrlica. In morda niti vedela ni kaj bi odgovorila. Žal jo je Jezen krenko objel in njeve žolte oči so se od omane kar same zavrele.

Malone vsak večer na tistem dnevu je odhajal poročnik iz taborišča. Čim je začela luna na nebu je odhajala ona iz svoje vasi in liki tlorca se je tihovarila skozi grmičevje. Pozнала je pot in nikogar

nasprotnika v prvi, ki mu jih je presekala in mu je sekira razpolovila srce. Oba sta obležala na mestu mrtva.

— 40 dni ležali zmurznjeni v snegu. Iz Nevestine poročila, da sta Meho Šukan, njegova žena Fata in Adam Jaganec že 24. decembra lani brez sledi izginiti. Divjali so silni snežni meteži. Šele v četrtek so pastirji v bližini vasi Trebislnja našli v snegu njihova trupla.

— Razpis mest v poštni službi. Direkcija pošte, telegrafa in telefonov v Ljubljani je razpisala tri mesta uradniških pripravnikov stroke po § 45/3 zakona o uradniških za inženjerje z izobrazbo tehniške fakultete (elektrotehniškega ali elektrotehniškega oddelka) ter 16 mest uradniških pripravnikov stroke po § 45/2 u. z. a popolno srednješolsko izobrazbo. Sprejeto se samo možski. Prošnje naj se vložijo do konca februarja. Podrobnejša pojasnila se daje pri vsaki pošti, kakor tudi pri direkciji pti.

Iz Ljubljane

— Iz Živilski trg. Danes je vlada na živilskem trgu nenavadno mrtvilo. Dovož živili je bil zelo slab. Na trg ni bilo niti stenskih stalnih prodajalcev iz Trnoveca in drugih delov periferije. Davi je bilo na trgu še nakopičenega mnogo snega da so komaj našli dovolj prostora za tržne mize. Teško je bilo tudi naiti prehod med mizami in gospodinjstvom morale stonati v visok sneg. Zelenjava se je malo podražila, kar je razumljivo sprito tako slabega dovoza. Dovolj je bilo še napredaj dalmatinske cvetake, ki jo še vedno prodajajo po 6 din kg.

— Iz Oporozilo prebivalstva. Ker je z uvedbo nakaznice za kruh in moko najmanjši odrezek za četrt kg, pekt ne bodo mogli prodajati kruha v manjših količinah kakor po četrt kg. Ker je pa določena različna mešanica moke za kruh tako bele in koruzne, enotne in koruzne, ržene in koruzne in moka za vse te vrste mešanice ni poljubno na razpolago, bo tudi cena kruha v proaji dvojna. Kruh iz mešanice 40% enotne in 60% koruzne moke se bo prodajal po 1,25 din za četrt kg, iz mešanice ržene ali soršine ali bele s koruzno v istem razmerju pa po 1,50 din za četrt kg. 78-n

— Iz Vsakoletni valčkov večer Sokola I — Tabor je nočel ob 20. uri v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru, na kar ne smete pozabiti. Vsak drugi ples bo valček. Okrepčila bodo na razpolago po zmernih cenah. — Obleka promenadna. Vstopnina 10 din. 73-n

— Iz V začetniški plesni tečaj Jenkove šole v Kuzini se samo še ta ponedeljek ob 20. uri sprejemajo novinci — dame in gospe. Vsako nedeljo ob 16. ponedeljski ples. Vsak terek, četrtek in petek ob 20. nadaljevalni plesni tečaj. Počebne plesne ure in informacije vsak dan. Studenti dopust. 79-n

— Iz Zametno črnilno, mostarsko žilavko in hamburgerja toči gostilna Lovšin. 75-n

— Iz Divjačina, žametna črnilna, mostarska žilavka in hamburger v gostilni Lovšin. 74-n

— Iz Lutkovno gledališče Sokola I na Taboru uprizorili jutri ob 16. uri izvorno komično lutkovno igrv v štirih dejanjih, »Kaznovani mlinci«, ki jo je spisal Jože Sorn. Dejanja se vrše v minlu, pred peko in v peku, kjer Jurček s čarovnijski obesi vrže v zrak. Pridite, nasmejali se boste. Zdravilo! 82-n

— Iz NA VSAKO MUZO LASKO PIVO!

— Iz Valentin Vodnika rojstni dan proslavi jutri ob 20. uri Narodno prosvetno društvo Vodnik v Zg. Šiški s predstavo v Sokolskem domu. Vsi iskreno vabljeni.

— Iz Jezini odsek Sokolske župe Ljubljana vabi svoje članstvo na redni sestanek, ki bo v torek, dne 4. februarja ob 19.30 v sejni dvorani ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Vabimo vse brate naj se letnja sestanka udeležijo v polnem številu. Zdravilo! 82-n

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

— Iz Jutri Putnikov izlet na Kureček. Prijave danes. 81-n

— Iz Predavanje SPD: O fotografiranju s kolor-filmi bo predaval pod okriljem Osrednjega društva SPD v Ljubljani v torek dne 4. februarja t. l. g. dr. ing. Avčin France. Za svoje predavanje ima na razpolago okrog 200 barvnih diapozitivov, ki so jih dali na razpolago sledeči fotoamatjerji: dr. ing. Avčin, dr. Bričelj, dr. Del Cott, dr. Dular, dr. Horvat, dr. Koželj, dr. Kunst, dr. Pavlin, dr. Potočnik, Radovan, dr. Savnik, Tavčar in Trpin. Vstopnice so na razpolago v predprodaji v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

u. — Učiteljski diplomski izpit na drž. učiteljsku v Ljubljani. Pod predsedstvom ministrskega odposlanca dr. Janka Kotnika, inspektorja ministrstva prosvete, so bili na drž. učiteljsku v Ljubljani od 12. do 26. januarja učiteljski diplomski izpiti. K izpitem se je prijavilo 21 kandidatov in 13 kandidatkin, to je vsi dosežani redni učenci in učenke V. letnika. Izpit so napravili in bili s tem usposobljeni za učiteljski poklic na ljudskih šolah naslednji kandidati in kandidatkinje: Cvenkel Franc, Drinov Jože, Globoknik Martin, Jocić Janez, Krumberger Alojzij, Kutin Julij, Mikuz Miroslav, Mokorel Aleksander, Namar Leopold, Novčan Stanislav, Spreizer Dušan, Setina Milica, Tomažič Alfred, Valentič Ciril, Vene Vincencij, Verbič Jože, Cimerman Dragica, Cimperšek Metka, Del Linz Breda, Dolničar Marija, Gogala Sonja, Gogala Zlata, Jamnik Nada, Javornik Pavla, Jemec Marija, Kurmik Majda, Peric Marta, Robič Irena in Ukmar Nada. Petim kandidatom je dovoljen popravni izpit v mesecu marcu.

— Iz Družabni večer s plesom priredi kolesarska podzveža jutri popoldan v Martineh dvorani v Zg. Šiški. Pridite!

— Iz »Valčkov večer« za vse prijatelje plesa in razvedrila se bo vršil dne 1. februarja v vseh dvorinah novega sokolskega doma v Trnovem. Točila se bodo prvovrstna vina, piva in ostale pijače. Za okrepčilo in prigrizke bodo na razpolago najboljša trnovske klobase in ostala jedila. Začetek točno ob 20. uri. Obleka promenadna.

— Iz Na razstavi akademskega slikarja Frana Klemenčiča v Jakopičevem paviljonu bo jutri ob 11. uri vodstvo. Vodi bo po razstavi slikar sam.

— Iz Kraljevi odbor Jadranske straže Ljubljana železnica bo imel svoj redni letni občni zbor v ponedeljek 10. t. m. ob 18. uri v pritličnih prostorih železniške direkcije. Vhod iz Kolodvorske ulice. Vabljeni vsi člani in prijatelji Jadranske straže.

— Iz Vse vozne karte pri PUTNIKU! — Iz Društvo nižjih mestnih učiteljev v Ljubljani, priredi dne 1. februarja v dvorani hotela Miklič družabni večer z godbo in plesom v proslavo društvene 30-letnice. Vstopnina ni. Začetek ob 8 zvečer. 66-n

TKD Atena je preselila svoj ortopedski zavod iz Mladice v nove prostore v Gosposki ulici 3/II.

V tem zavodu se zdravljuje pod zdravniškim in strokovnim vodstvom razne telesne hibe in pomanjkljivosti na specialnih aparatih in s prosto telovadbo ter masažo po potrebi celega telesa ali obraza, hrbta, nog, rok itd.

Za nego telesa in masažo je urejen nov oddelek s posebnim vtičnikom in kopalnico, kar bo zanimalo zlasti naše žensstvo.

Pojasnila se dobe istotam dnevno od 15. do pol 18. ure.

Ob tej priliki vabimo spoštovano občinstvo, da se udeleži otvoritvenega predavanja, ki bo istotam v sredo, 5. februarja ob 17. uri. Predavali bodo: vodja zavoda primarij dr. Minač, o zgodovinskem razvoju telesne vzgoje, dr. Lelja Novak-Reje, o vplivu masaže na kožo in notranje organe ter strokovnjakinja kozmetike, o kozmetiki.

Blagovolite dvigniti v omejenem številu izdane brezplačne vstopnice za predavanje do 4. t. m. od 15. do pol 18. ure v Gosposki ulici 3/II.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20 uri

Sobota, 1. februarja: Šesto nadstropje. Premiera. Red premierski.

Nedelja, 2. februarja: ob 15. uri Sneguljica. Mladinska predstava. Znižane cene; ob 20. uri Othello. Izven.

Ponedeljek, 3. februarja: zaprto

Torek, 4. februarja: Ugrabljen Sabinke. Red A.

Sreda, 5. februarja: Othello. Red B.

OPERA
Začetek ob 20 uri

Sobota,

ACMD TRGOVSKI DOM DREVI OB 20 PLES V PROSLAVO 10 LETNICE OBSTOJA AKADEMSKE CMD ADAMIČ-BROADWAY BUFFET BAR

Sporod: ga. BRAVNICA, SIBINOVIC-MLEJNIKOVA, g. Tone Petrovčič
Rezerviranje mlz in predprodaja vstopnic: Tomanova 3, tel. 29-74. Sprejem gostov ob 19.30.

Daj nam danes našo vsakdanjo nakaznico!

Včerašnja bitka za živilske na kaznice je bila eksistenčni boj v pravem pomenu besede

Ljubljana, 1. februarja
Ali mislite, da je uvedba živilskih nakaznic tako preprosta zadeva? Če ste morda čakali na nakaznice na hodniku v Mestnem domu, boste radi priznali da je bil samo svet ustvarjen brez uradnega pisarjenja, sicer pa mora v človeški zgodovini neprestano teči črnilo, spremljati življenje slehernega človeka od rojstva do zadnje neumnosti. Zato ste se brdsko zmotili, če ste mislili, da bodo živilske nakaznice razdeljene tako, recimo čez noč ter da bo treba samo kratkometno poseči po njih z eno roko, z drugo pa že po kruhu in moki. Najbolj prozaični zaved v življenju se drži vedno nekaj slovesnosti in kako ste si mogli zamisliti izdajanje nakaznic tako, kakor da posegajo po reklamnih letakih na cesti?

Če hočeš jesti, se prijav!

Ze dojenček, ko je lačen, opozarja nas in zdi se, da smo po nenapovedanih in najmočnejšem zakonu samohrane dolžni sami sebi, vse življenje dokazovati, da spadamo med prebivaljstva bitja. Kdo bi torej pričakoval, da ga bodo drugi opozorili, naj ne pozabi jesti ter kupovati kruha? Nikdar ne bo na svetu takšnih prehranjevalnih uradov, ki bi iskali posameznike, da jim določijo obroke živeža, ker se sami niso priklagali. Veliko veselje bi zavladalo v deželi, ko bi se le polovica prebivalstva obrnila na prehranjevalne urade zaradi nakaznic, a tudi, če bi zahtevala nakaznice le manjšina, bi jih nikomur ne ponujali. Kako bi jih pa naj ponujali zdaj, ko je vse prebivalstvo v boju za te dragocene listine, ki so celo dragocenejše od denarja? Ali se pri nas res ni kdo prijavil? V Ljubljani se zdi, da so se prijavili celo naši potomci, kajti prebivalstvo se je pomnožilo za več desetstotno, če smemo verjeti prijavam na vprašalnih polah.

Živilske nakaznice v Babilonu

Zgodovinarji bi lahko razlagali znano babilonsko znamenje, ki je haje nastala ob zidanju babilonskega nebotičnika, da so Babilonci tedaj skušali računirati razdeljevanje živil. Kako bi se jim ob tako kočljivi zadevi ne zmešale vse štrne? Dandanes se človeštvo poslužuje statistike, ki je seveda v starem Babilonu niso poznali. Tudi v Ljubljani znamo šteti menda celo do 100.000 in vemo, da naša prestolnica ne

šteje več kakor 90.000 prebivalcev. Toda vprašalne pole se vedno niso vse izpolnjevale. Zdelo se je, da so se prijavili vsi, ki stanujejo in jedo v Ljubljani, a včeraj so se oglašali še mnogi, ki bi tudi radi jedli. Statistika je odpovedala. Mnogi trgovci so razdelili nakaznice, a oglašali so se še vedno ljudje, ki bi tudi morali biti zapisani. Trgovci so jih pošiljali na prehranjevalni urad. Tja so pa prihajali še vsi drugi, številne žrtve birokratskih pomoči ali svoje neopretnosti, nesrečniki, ki niso pravilno izpolnili vprašalne pole ali pozneje prijavnice za nakaznico; reveži, ki jih je neznana roka kratkometno črtala iz prijav za nakaznice in se neštetih drugih, ki bi radi tudi posej jedli, a je tako naneslo, da so morali stopiti pred uradom v dolgo procesijo ljudi. Bila je takina nepopisna gneča, kakor da so tudi nakaznice — na nakaznice. Tako je bilo med svetovno vojno pred trgovinami

Kruh in disciplina

Ta dva pojma je zelo težko združiti. To so ljudje že zdavnaj spoznali. Kdor ni imel med vojno ostrih konvlecev, je morda res užival sloves discipliniranega človeka, ko je stal v dolgi vrsti vselej med zadnjimi, a njegovo disciplino so navadno nagradili s kratkim sporočilom: Ni več! Razporedano!

Zdaj bi se naj ljudje zopet učili discipline. Prihajali se včeraj drug za drugim v Mestni dom in že stopnice so izdajale, da je po njih hodilo tisoče ljudi. Hodnik v drugem nadstropju je bil poln. Med množico sta dva redarja od časa do časa prekricala ljudi, jih odganjala nazaj, da bi bil prost prehod do pisarne, odgovarjala na vprašanja in obupavanja nad ljudmi. Disciplin pred vrati urada, ki deli živilske nakaznice?

„Ze štiri noči nisem spal“

— Če ne odstopite od vrat, bomo morali ustaviti izdajanje kart! Pisarno bomo zaprli! Počakajte! Nazaj! Prehod mora biti prost!

- Nazaj? Jaz lahko tukaj stojim!
- Prosim, gospod stražnik!
- Rada bi vedela...
- Kantiner sem, kako bi prišel v urad, da bi zvedel, če bom še lahko prodajal?
- Počakajte!
- Trgovcem me je poslal. Rekel je, da se bom morala še tukaj podpisati. Ze dvakrat sem bila tukaj.

Počakajte!

Prišel je uradnik. — Morali bomo zapreti! — je zapretil Množica se je vznemirila. Ko se je hrup poglobil in je nekdo odločno predlagal, naj bi vendar razdelili tiskovine, prijavnice na samem hodniku ter odpelali ljudi, je uradnik pobral prijavnice tistih, ki so se včeraj prejeli nakaznice. — Ali niso neumni? Nakaznice so že prejeli, pa se še hodijo prepirati! Se zabavljajo manj ponižni. Na uradnika se je vsul plaz vprašanj. Odgovarjal je: Počakajte! Kaj pa mislite! S tem je dela! Počakajte! Ze štiri noči nisem spal! — Nekdo je zabavljaj: Saj še delj časa ne boste, če boste tako nerodni!

Bele noči v prehranjevalnem uradu

— Najmanj polovica vas je preveč! Saj ne morete priti vsi na vrsto do 12! Pojdite domov! je svetoval stražnik. Ljudje so pa se neprestano prihajali. Nekateri so se samo ozirali na množico v mračnem hodniku ter se obrnili. — Kdo bi čakal! Kje pa utegetem? — Danes ne bo kosila! So pripominjale gospodinje. — Kolikokrat ga že ni bilo! je dejal dijak.

— Samo do 12. bo odprto! se je zopet oglašil stražnik. — Ob treh bodo zopet odprli.

Potem je neki uradnik povedal, da bodo delali zvečer, dokler ne bodo končali. Zdaj imajo na prehranjevalnem uradu bele noči. Tako je pač, da tudi tisti, ki dele krušne karte, nimajo lahkega kruha. Toda ljudje so ob takšnih prilikah strašno doledni in neumljeni. — To nas nič ne briga! Dajte nam karte! To je vaša stvar! Najprej se sami naučite reda!

Naskok na žemlje

»Samo še danes in nikdar več!« To je bilo včeraj geslo številnih meščanov. Ki hočejo izrabiti sleherni priliko. Včeraj je pa bila zadnja prilika za nakup kruha in peciva brez nakaznic. Pekarje sicer niso bile dobro založene, a kdor je bil dovolj podjeten, se je lahko založil s kruhom, da bi ga bilo dovolj najmanj za februar, ko bi se ne pokvaril. Najhušja ofenziva pa je bila na žemlje. Zdelo se je, da ljudje sploh ne bodo kupovali na nakaznice, tako so se zalegali. Seveda so mnogi tudi poskušali srečo v trgovinah; povpraševali: se po moki, a trgovci so odgovarjali: Jutri je bo dovolj!

Seja občinskega odbora Trebnje

Vprašanje dolga posojilnici — Manjše tekoče

Trebnje, 31. januarja.
Včeraj se je po daljšem presledku sestel kaj občinski odbor. Na seji se je obravnavali tekoče zadeve, predvsem pa je bilo mnogo razpravljanja o poravnavi plačilnih obveznosti napram posojilnici v Trebnju. Občina Trebnje je v letu 1929 zgradila novo uradno poslopje, v katerem so nastanjeni vsi uradi. Za zgradbo tega poslopja se je zadolžila pri našem današnjem zavodu za 1.800.000 din. Ko so nastopila težka leta gospodarske krize in radi pomanjkanja denarnih sredstev občina ni mogla posojilnici več odplačevati letne anuitete v znesku din 150.000, je zaslila v mučen položaj, kako zadostiti obveznostim iz naslova tega poslopja. Leto so minevala, zaostanek je naraščal in zadnje čase posojilnica skoro ni prejela nikakih odplačil več. Ne vemo, kako je s to rečjo, ker niso razpoloženi zaključni računi, čudimo pa se, da občina zadnje čase ni odplačevala posojilnici po proračunu določene zneska, ko je vendar znano, da davkoplačevalci naše občine plačujejo nad 200% doklade na vse davščine. Tudi dohodka iz naslova trošarin in najemnin uradnega posloja je precej, odnosno je v proračunu preučani dohodek precejšen. Seveda, če občina teh dohodkov ni dosegla, proračun ni realen in morda prav tu tiči vzrok njenega težavnega finančnega položaja.

Vsekakor bo pri bodočem proračunu treba natančno preudrati plačilne možnosti občanov, ki vidimo, da danes ne zmoro 200% doklad in ki 300% doklad, ki se predvidevajo za novi proračun absolutno ne bodo prenesli. Ker je stanje tako, da občani ne zmoroje odplačila dolga posojilnici, je splošna želja, da posojilnica prevzame novo uradno poslopje, občini pa naj dolg odpiše, kar bi morala občina v nasprotnem primeru napovedati stečaj. Poudariti je treba, da je občina Trebnje menda edina v dravski banovini, ki je radi tega uradnega posloja najbolj zadolžena in pasivna in je skrajni čas, da bi se finančno vprašanje občine nekako že uredilo, ker tako ne more več naprej! Občina naj bi sklicala sestanek vseh davkoplačevalcev, povedala naj bi, kako je z njenim financami, posojilnica pa naj bi rešila občane s prevzemom tega posloja, bremena pretiranih in nezmogljivih doklad, ki so v proračunu samo preračunane, dejansko pa vplačane niso. Občina je na včerajšnji seji sicer dovolila, da davčna uprava izplačuje v bodoče posojilnici 55% vseh prejetih doklad, vendar pa dvomimo, da bi ta formalna rešitev imela praktično kaj vrednosti.

Ker se bliža proračunska seja občine in se predvidevajo za odplačilo dolga za uradno poslopje skoro 300% doklade, bi bilo umestno, da občani sami z navesti predlagajo občini način sanacije občinskih financ. Vsak predlog bo pri občini prav gotovo dobrohotno sprejet in naj potem ob-

činski odbor stori pametne ukrepe, ki naj zadovolje vse, ne pa samo dela občanov. Sadjarskemu društvu je občinski odbor odstopil brezplačno zemljišče za gradnjo moderne sadne sušilnice. Za primer, če bi sadjarsko društvo v Trebnju iz katerikoli vzroka prenehalo obstojati, pripade vse premoženje in inventar društva občini. V odsek za telesno vzgojo so bili izvoljeni poleg predsednika občine Franca Finka še odborniki: Alojzij Ladiha, Anton Radek in Anton Gačnik.

Odlozen je bil sprejem inozemske državljanke Gantar Ane v občinsko zvezo. Ker je sicer slovenske narodnosti, bo občina privabila še nekaj informacij, nakar bo o sprejemu ponovno sklepala. Prošnja občinskih uslužbencev za zvišanje plač radi nastale draginje je tudi odložena. Občinski odbor bo o tem sklepal šele na proračunski seji! K tej točki smo mnenja, da so tako vprašanja, kot je vprašanje povvišanje plač občinskim uslužbencem, neodložljiva, ker uslužbenec na glavnem službenem mestu z 850 din plače ne more živeti in pri današnji dragini tudi ne zaleže, če si do proračunske seje še tako zategne pas pri hlačah! Občinski odbor je končno odobril še nekaj ubožnih podpor in tudi izplačilo zneska din 1.000 za gospodinjki tečaj, ki deluje že nekaj tednov v trebnjskem prosvetnem domu.

Občinski odbor je prejel tudi na znanje, da je ban dravske banovine odobril občini pobiranje sledečih novih občinskih taks z veljavnostjo od 20. X. 1940. dalje: od vsakega vagona naloženega v Trebnju in sicer: od vagona drv 30 din, nad 10 ton 45 din; od vagona tesanega lesa 50, odnosno 65 din; od vagona oglja 100, odnosno 115 din in od vagona sena in slame 50, odnosno 65 din. Takse na izvoz krompirja in drugih živil ban ni odobril iz razloga, ker take takse podražujejo nujne življenjske potrebe. Kakor je znano, odobrene nove takse občini niso prinesle željenega finančnega efekta, pač pa nasprotno. Ker okoliške občine ne pobirajo takih taks na izvoz, odnosno so manjše, nakladajo trgovci svoje blago na drugih postajah, kjer jim ni potrebno plačevati občinskih taks. Tako so te takse, ki niso rodile nikakega finančnega efekta krive, da se je še ta promet, ki je bil pri nas dosedaj, usmeril drugam. Če je to občini koristno, pa res ne vemo!

Prošnja davčni upravi

Ljubljana, 1. februarja
Davčne karte za služabništvo morajo biti do konca meseca januarja plačane. Res nihče pa ne vpraša, kje imaš denar za to davčno karto! Vem, da je prav mnoge mojih sovrstnikov, ki sploh služabništvo ne morejo

najeti in plačevati, saj ni denarja za to! Omenim naj primer pri meni; ko smo bili prej vedno brez služabnikov oziroma postrežnikov. Zrodilo se je, da mi je žena lani v novembru zbolela, zato sem bil primoran najeti služabnico. Prijaviti sem jo moral Okrožnemu uradu in si potem še preskrbeti davčno karto, ki je veljala ravno tako 80 din, čeravno sta bila do konca leta samo še dva meseca. Leto je bilo hitro v kraju in zopet sem moral plačati za novo karto 80 din. Razmere mi ne dopuščajo, da bi lahko imel služabnico vse leto, pač pa jo bom moral takoj odpustiti, čim bo žena okrevala. Sedaj vas pa vprašam, gospod uradnik, ali ni to krivično, da moram jaz in gotovo še marsikdo drugi plačati za služabnico, katero sem imel ani samo 2 meseca in jo bom sedaj imel samo do marca 160 din za davčno karto? Drugi, ki jo imajo vse leto pa plačajo samo 80 din.

Prosim davčno upravo in gospode, ki se bavijo s to zadevo, naj ukrepejo drugače. Ali nam razdele davke na mesec, kakor je to pri Okrožnem uradu ali pa vsaj četletno, kakor je to pri davkih. Saj je vsem znano, kako težko je danes življenje. — Uradnik

Napačna kalkulacija

Ljubljana, 1. februarja
Ze nekaj časa čitatelji ljubljanskih dnevnikov iščejo zamenjane kinematografov. Listi tudi ne objavljajo več ocen o filmih. Zdaj bo čitatelje nedvomno zanimalo, kaj piše o tem »Trgovski list«, ki ni objavil kinematografskih objav ter je lahko povsem objektivno. Po poročilu »Trgovskega lista« so ljubljanski premijski kinematografi sklenili najprej, da zaradi zvišane inersatne pristojbine ljubljanskih dnevnikov reducirajo svojo inersatno službo in da bodo vse reklame objavljali le v »Slovenecu« in »Slov. Narodu«. Zdaj pa sploh nikjer ne objavljajo svojih reklam.

»Trgovski list« pravi, da je zaradi pretiranih davščin položaj kinematografskih podjetij v resnici zelo težaven, a da je bil sklep kinematografskih podjetnikov vendar silno ponesrečen. Zaradi tega se položaj kinematografov ne bo izboljšal, temveč še poslabšal, kajti časopisna reklama je še vedno najcenejša in najučinkovitejša. Liste čitajo vsi in zanesljivo se v javnosti razširijo same tiste vesti, ki jih objavi časopisje; to se je izkazalo povsod v svetu in tudi v Ljubljani ni drugače. Časopisne reklame kinematografska podjetja ne bodo mogla nadomestiti z nobeno drugo reklamo in se silno motijo, če mislijo drugače. Velika zmotja je pa tudi, če podjetniki mislijo, da gre tudi brez reklame; film ne more živeti in že če samo nekoliko popusti zanimanje za filme, se že zmanjša obisk kina. Zato kinematografska podjetja povsod po svetu neprestano inserirajo v listih, tudi za filme, ki jih prikazujejo po več tednov, saj se vedajo, da dajo največ dobička prav filmi, ki so najdalje na sporedu.

Pa še na nekaj so pozabila kinematografska podjetja, pravi »Trgovski list«. S svojimi napačnim sklepom so si ustvarili pri časopisju neugodno situacijo. Če se slabe posledice tega ne pokažejo takoj, naj kinematografska podjetja ne mislijo,

da se sploh ne bodo pokazala. Ves sloves filmskih zvezdnikov bo ugasnil, če listi ne bodo dali za to potrebne publicitete. Morali bi računati tudi s tem, da je res dobrih filmov zelo malo, temveč pa slabih. Če bi listi začeli dosledno odkrivati vse duševno revščino le premnogih filmov, bi to moralo nujno vplivati na obisk kina. Napačna kalkulacija je tudi, če mislijo, da časopisno reklamo lahko nadomesti reklama po radiu. Ne glede na to, da je vizuelna reklama neprimerno moč-

nejša kakor zvočna, radijskih poslušalcev tudi ni toliko kakor čitateljev listov, a posebnost malo je poslušalcev radijskih objav kakor čitateljev, ki vsaj bežno pregledajo časopisne reklame.

K povsem pravilni sodbi »Trgovskega lista« pripominjamo samo, da smo zelo radovedni, kaj poretu o ljubljanskem načinu filmske reklame izpospevalne filmov in zastopniki filmskih podjetij, ki jim je prva dolžnost štiti interese svojih gospodarjev.

Krst Bravničarjevega »Hlapca Jerneja«

Tudi po prvi repriži ugotavljamo popoln umetniški uspeh M. Bravničarjeve in Delakove originalne opere

Ljubljana, 1. februarja
Polno razumevanje, priznanje in spoštovanje je žela Mat. Bravničarja glasbena umetnina Hlapec Jernej in njegova pravica tudi pri svoji prvi repriži. Tako lahko zapisemo, da je dosežen pošten uspeh, ki ni razveseljiv le za našega uglednega in lepo produktivnega skladatelja, temveč predvsem časten tudi za naše operno občinstvo, presenetljivo napredno orientirano.

Z duhovito simboliko, izraženo s krvavo rdečim obzornjem, je režiser C. Debevec označil ves svet pretresujočo socialno revolucijo, ki ji je hlapec Jernej preprosto glasnik. V osmerih kratkih, a močnih slikah po Iv. Cankarjevi globoki noveli z bihlično stilizirano prekrasno dikcijo spremljamo starca hlapca na njegovem križevem potu.

Strideset let se je ves žrtvoval posestvu rajnega Sitarja Delal je po polju, gozdu, travnikih, po hlevu in vsiljih pomagaj zgraditi namestu nekdanje kočje nove, pocenno hišo ter s svoje glavo in s svoje roke največ storil za končno doseženo blagostanje. Edini iz bivše Sitarjeve družine je ostal živ poleg mladega Sitarja, pianca in švadroneja, nesposobnega za gospodarja.

Pa ko Jernej zahteva spoštovanje svojih zaslug in sposobnosti, ga mladi Sitar, ki ne zna ustrezati niti dolžnostim zadnjega hlapca, surovo, brezsrčno odlovi. Jernej išče pravico, da bi ostal in gospodaril še dalje, najprej pri županu, nato pri cesarju, pa pri župniku. A vsi mu potrdijo izrek resigniranega Gostaceva, da je hlapec brez pravic, da se pač lahko žrtvuje, a da ga sme gospodar zapoditi kadar hoče. Nikjer, ne pri oblastih, ne pri cerkvi ne najde Jernej razumevanja; še manj, napade ga kot prisnovec, upornika ali nevernika. Tedaj obupa Jernej in zažge Sitarjevo hišo, ogrčena drhal pa vrže požgalca v plamene.

Tako je Jernej simbol vseh ponižanih in razžaljenih, vseh do kraja izkoriščanih in izmogganih, a naposled brez pravic zavrnjenih sužnjav v delavski ali uradniški suknji ali v krilu dekle in dinarice. Vsi doživljajo Jernejevo usodo.

Originalno besedilo silne etične revolucionarne usmerjenosti je izoblikovalo dramatičnost, borbo dveh stališč in naziranj, na dokaz svojisk način: na eni strani stoji Jernej čisto sam z zahtevo po pravicah ustvarjalca reda in dobrih, na drugi pa mledi Sitar kot dobič gospodar, ki mu pritrjuje na temelju zakonov župan, resignirane Gostacev, dvorski sodnik in župnik.

Pač stoji za Jernejem neprestano mehanični zbor. Toda ta zbor ni osebno zase (do vštete 6. slike), temveč je zopet le Jernej sam: izraža namreč le Jernejeve misli in čustva. Jernejevo tugo, bes, upor in obup. Jernej in zbor sta torej v resnici ena in ista osebnost, ki tudi govori enako: »jaz... sem... hočem... zahtevam...« Nov zbor vsake drhali nastopi le v 6. sliki, ob goreči hiši, da vrže Jernej v plamene, a zbor v 8. sliki je nač zunanje isti kakor od 1. do 6., toda ima le značaj epigloa, ki bi lahko doledno opravi napovedovalec.

Kako pravilno je umevala naša publika vlogo zbora v prvih šestih slikah sem žul že na premieri iz ust dveh gospa, ki sta dejali: »Prav za prav bi bilo najtjaj umestno, da bi zbora sploh ne videli, nego samo slišali!« — Kajpak je misel neizvršljiva in bi bile potem v večini slik na odru le po dve osebi.

Vsekakor je Delakovo besedilo zasnovano zelo izvirno, vseskozi zanimivo in napeto, sicer le notranje dramatično in skor brez zunanje efektno dramatičnih prizorov. Edino tudi optično dramatično mesto je ob požaru z umorom Jerneja, ko si je ob goreči hiši prižgal pipo.

Da bi bilo nemogoče uprizariti Delakovo Cankarjevo besedilo realistično, z živahno igro spremljavo mešanega zbora, mora izprevideti vsakdo. Zbor in Jernej sta neločljiva identiteta. Zato je edino pravilna stališče zbora.

Bravničar je bistro ustregel stilu besedila s svojo glasbo ter ji dal čim močnejšo skladnost in izrazih, čim najsejše in globlje vsebino in obliko. Oratorijska njegova opera se vidno vrača k formi oratorijev, ki so po l. 1600 že imeli svojo stilsko estetsko opredeljenost in je iskati v njih sledi razvoj mlajše opere. Ze stari oratorij je imel tri sestavine: 1. testo, t. j. vsebino pripovedujoči del, 2. dramatski del z dialogi in 3. lirčni del z razmišljanjem in sočustvovanjem. In če poznamo Bachov Johannespassion (1723) z ostro kontrastnimi, v sebi zaključnimi scenami, s »turbami« (vzklikanji ljudstva) čisto naturalistične oblike, lirčnimi in dramatskimi vzponi, vidimo, da je Bravničar z Jernejem ustvaril zares sorodno dasi povsem svojako oratorijsko odsko umetnino, ki bi učinkovala prav tako lahko čisto koncertno.

V glasbene detajle se ne spuščam in so to opravili deloma že drugi: strokovno razlagljanje spada tudi le v strokovno revijo, ne pa v dnevnik, namenjen ljudstvu. Zadoščaj, da ugotavljam: vzlic mestoma sodobnim glasbenim tiazom se pakuše

»Jernej« prijetno, ker tudi melodično, vse skozi pa velezanimivo. Ta glasba je odlično izrazita, bogata čustva in misli, bujno barvita in poglobljena. Viska sta zborov divni »Očenaš« in zaključni epilog: močno dramatska, tehnično umetniško prepletena zvonka in udarna pa so vsa različna zborovska mesta.

Posebno krasno so predigre orkestra, njegovo zgornjo spremljanje in podčrtavanje duševnih Jernejevih borb, vprav veličastno sta izražena divji gnev in uporna žalost nesrečnika ter še posebej izbruh njegove maščevalnosti in besnečnega požara. To so lepote, ki se jim ne odtegneš.

Ogromna partija Jerneja ginljiva v svoji naivnosti in impozantna v svoji vztrajni barbenosti za pravico, je našla v igriškem in pevskem oziru izvrstnega interpretat. F. Lupa je ustvaril nepozaben lik, bil igalski vedno slikovit in nad vse simpatičen, pevski pa zmagovit in glasovno prijeten. V dikciji naravnost vzgledno jase in razumljiv. Lupa si je z nenavadno težko vlogo samo utrdil svoj ugled veleinteligentnega pevca krasnih glasovnih sredstev in igrača najboljšega okusa.

Mešani operni zbor je z vidno radostjo in vse hvale vredno resnobo izvrševal svojo izjemno težko nalogo pevski in mimično odlično, a tudi z maskami prav dober izražal Jernejevo izganjanost, ki le v trenutkih najhušje bolesti dvigne pest.

Ze prvič sem zapisal, da je J. Frand pevski in igalski izvrsten Gostacev. Prav dober župnik je I. Anžlovar zelo posrečen birokratski tip sodnik Mod. Sancin, župana daje Zupan prav zadovoljivo, a mladi Sitar je igalski ustrezljivi Marčec nejasnega izgova.

Retoriko vzoren je napovedovalec C. Debevec, ki je opero izražal in ji po scenografu in. Franzu dal zelo prikupna prizorišča. Slike v gozdu, pred cerkvijo in obe na pogorišču so tudi dekoracijski posebno lepe. Dirigent N. Stritč in zborovodja Simoniti sta si za uspeh nvega izvirnega glasbenega umetvora zaslužila polno priznanje. Tudi na repriži je bilo mnogo toplega aplavza in cvetja. Fr. G.

KINO MOSTE
Danes in jutri predvajamo prvo epohograndioznega pustolovskega velefilma:
TRIJE LEGIONARI
Trije mušketirji I. del
NAPOLION IN GROFICA WALEWSKA
Greta Garbo, Charles Boyer
Predstave: ob delavnikih ob 20., ob nedeljah ob 14.30, 17.30 in 20.30

Reorganizirajte reševalno postajo

Ljubljana, 1. februarja
V dnevnem časopisju smo brali, da je imela ljubljanska reševalna postaja v lanskem letu nad 5000 prevozov bolnikov in ponesrečenec. To je vsekakor številno, ki kaže napredek in ki pride do posebnega izraza, če primerjamo število prevozov od leta 1929 dalje, ko je bilo komaj 1500 voženj, katere so se pa od leta do leta množile tako, da so prekorčile v lanskem letu zgoraj omenjeno število, ki ne priča samo o velikem delu naših vrlih reševalcev v preteklem letu, temveč dokazuje tudi, da so ljubljanski reševalci pri sedanjem načnu organizacije reševalne postaje preobremenjeni z delom, ki bo z razvojem Ljubljane še vedno bolj in bolj naraščalo.

Ljubljanska reševalna postaja je še vedno prideljena mestnemu gasilskemu uradu ter so zato reševalci obenem tudi poklicni gasilci, ki opravljajo torej dvojne različnih služb, kar danes gotovo ni več oportuno, ker ne ustreza niti sodobni gasilski niti reševalni službi takega mesta, kakršno je danes Ljubljana. Razen tega moramo upoštevati razmere sedanjega resnega časa in mednarodni položaj, ki nujno silji v to, da se tudi na tem področju zaščitne mestnega prebivalstva nekaj ukrene. Predvsem je potrebno:

- 1.) Izvede naj se popolna ločitev mestne reševalne postaje od gasilskega urada, in naj se prideli mestnemu zdravstvenemu uradu ali fizikatu, kamor reševalna postaja že po svojem ustroju edinole spada.
- 2.) Čimprej naj se uredi vprašanje glede delovnega časa, ki naj se za reševalce skrajša na 24urno službo in prav toliko prostega časa.
- 3.) Za nočne vožnje in za donajanje hrane uslužbencem reševalne postaje za časa njih službe naj se odloji primerna odškodnina.

Se idealnejša rešitev tega perečega vprašanja bi bila, če bi mestno poglavarstvo zgradilo nujno potreben zdravstveni dom, v katerem bi dobile svoj prostor vse mestne zdravstvene ustanove z reševalno postajo vred in s potrebnimi stanovanji za reševalce. Izpraznjeni Mestni dom, v katerem se sedaj gneto uradi mestnega fizikata, gasilskega urada z reševalno postajo in še nekateri drugi, naj bi se dal v izključno uporabo mestnim poklicnim gasilcem.

Snežinka in njeno rojstvo

Izmed 5000 snežink sta komaj dve povsem enaki - Kaj je „dementni prah“

Sneg! Da, kakor da bi bila lahko zima brez snega! Sneg in mraz sta vendar glavna značilnost zimskega časa, saj vendar pravimo: zima in ta bi nikoli ne mogla biti brez snega. Sneg prinaša na eni strani s seboj težke skrbi, na drugi strani pa celo vrsto krasnih sportov. Za vsa lepoti in radosti bele zime se moramo zahvaliti miniaturnim snežinkam, ki je prava po sebi prava umetnina matere narave. Poglejmo, kako nastane snežinka.

Rojstvo snežinke

Vsi vemo, da voda spreminja svojo površnost obliko, če se ohladi pod ničlo in sicer tako, da se strdi v led ali sneg. Voda zmrzne. Podobnemu procesu se podvrženi pozimi tudi vodni hlapi v zraku. Ti pa potrebujejo nekakšno temeljno jedro, da se morejo izpremeniti v led. Če se ta temeljna jedra trda telesa kakor recimo prah, saj ali podobno, se lahko vodni hlapi na njih spremenijo v led, če pade temperatura za nekaj stopinj pod ničlo. Tako nastanejo neznatne ledene iglice, ki se pa lahko povečajo in dobe obliko kroglje. V takih ledenih krogljicah najdemo pogosto razen prahu in saj tudi semena rastlin in celo droben mrčes, ki ga je zaneslo v zračne plasti, kjer se zgoščujejo vodni hlapi.

Snežinka sama na sebi je kristaleček ledu, ki nastane visoko v zračnih plasteh in pada proti zemlji in sicer v najrazličnejših oblikah zvezdic. S proučevanjem oblike snežink se ukvarja znanost, ki jo imenujemo meteorologija. Dan za dnem je zbiral nove izkušnje in čez nekaj let je že lažje napovedoval, ali bo poletje suho, ali zima ostrša.

„Dementni prah“

Za najpomembnejšo snežinko je veljal doslej tako zvani dementni prah. Ta snežinka nastane ob zelo nizki temperaturi in sicer v najvišjih zračnih plasteh, tako da se vodni hlapi izpremenijo neposredno v ledeno kristalčke. To kristalčke imenujemo dementni prah. V večji množini tvori dementni prah v visokih zračnih plasteh bele kodraste oblike. To so najvišji oblaki, kar jih sploh poznamo. Toda v naših krajih jih vidimo zelo redko. Pogostejši so ti oblaki v polarnih krajih. Dementni prah je jedro bodoče snežinke. Pada iz velike višine proti zemlji, gre skozi nižje zračne plasti in zelo različno množino hlapov. Ti hlapci se oprijemljajo padajočih kristalčkov in primirne se k njim. Ker gre ves ta proces zelo hitro, se rasto kristalčki pravilno, tako da nastane snežinka v najrazličnejših in pestrih oblikah. Če bi ne bilo tako, bi se kristalčki enako morno odebelili in na zemljo bi ne padale čarobne snežinke kakor jih poznamo, temveč kačkasti ledu v obliki drobnih palčic.

Ker pa gre kakor rečeno proces kristalizacije ledu zelo hitro, ne nastanejo pravilni kristalčki, temveč najrazličnejše oblike. V ledu je teh kristalizirajočih smeri šest. Zato so snežinke vedno šesterokrake. Njihove vejice oklepajo vedno kot 60 stopinj. Ta red rasti je ohranjen pri snežinkah do najmanjših izrastkov. Ker naleti snežinka na svoji poti skozi zračne plasti na različne množine vodnih hlapov, padajo na zemljo snežinke različne velikosti in gostote. Od tod pri snežinkah tudi tista velika raznolikost, ki se nikoli ne ponavlja. In prav to je tisto, kar je na snežinki najlepše in najmimikavnejše.

Kako dolgo živi snežinka

Življenje snežinke ni vedno enako. Večših izgine, čim pade na zemljo, drugi zopet traja njeno življenje več dni ali pa celo vso zimo. V naših krajih je v začetku pomladi konec življenja vseh snežink. V polarnih krajih in na visokih gorah jim je pa usojeno mnogo daljše življenje. Tam

se snežinke pod velikim pritiskom in vplivom dnevnih topilote zgošče naprej v zmrzal in pozneje v trdo ledeno obliko. Tako nastanejo ledeniki, ki prežive pogosto cela desetletja ali celo stoletja. V njih je življenje snežinke najdaljše.

Snežni metej

Če pogledate snežinko, se vam zdi povsem nedolžna. V resnici pa ni tako. Na eni strani je snežinka umetnina, in njena pot na zemljo je pojav neizmerne sile in čara narave. Zastojuje, če se zamislimo nad procesom, ki nastane v naravi, kadar zadne snežiti. Že tu vidimo, da so potrebne ogromne naravne sile, da drže tolikšno množino snega v zraku. Zato se niti ne moremo preveč čuditi elementarni sili snežnega meteža ali ledenega plazu. V vseh teh premikanjih, ki se nam kažejo v najrazličnejših oblikah, je skrita energija atmosferskih neviht. V našem primeru je posrednik takega ogromnega premikanja energije razmeroma lahka snežinka.

Ali ima stoletni koledar prav?

Stara legenda o nezmotljivem napovedovanju vremena

Lahko si mislimo, da je menih, ki je v 17. stoletju sedel neke v samotnem samostanu, kjer ni imel drugega dela, razen da je razmišljal o bogu in astronomiji, prišel nekega dne na misel zabeležiti vsak dan skrbno v knjigo podatke o dežju, vetru in viharjih, besnečih zunaj za samotanskimi zidovi. Dan za dnem je zbiral nove izkušnje in čez nekaj let je že lažje napovedoval, ali bo poletje suho, ali zima ostrša.

Napovedovanje vremena je bil eden najstarejših poklicev. Če bi pa človek slučajno živel v neciviliziranem kraju in stoletju, je kaj lahko pri tem izgubil glavo. Menih, o katerem govorimo, se je pisal Moritz Knauer. Rojen je bil leta 1613 v Franciji. Skrbno je zabeležil vsak dan ne samo vreme, temveč tudi konstelacije zvezd. S svojim naziranjem, da vplivajo planeti na človeka in živino, na rast in vreme na naši zemlji, koncem koncev ni bil mož osamljen. Leta 1650 je zasnoval koledarju podobno priročnik knjigo, v kateri je bilo zabeleženo vreme prejšnjega leta, mesečni vrstni red poljskih del kmetovalca, ugodna in neugodna konstelacija planetov in podobno. Nekaj let pozneje je bil rokopiis pripravljen. Več ljudi je imelo prepis tega rokopa, toda prava zgodovina stoletnega koledarja se je pričela še pozneje.

Nekega dne je prišel rokopiis Knauerjevega rokopa v roke zdravniku Helwigu. On je pripravil rokopiis za tisk, izdal je knjigo, toda pri tem je zakrivil potvorbo. Ni bila sicer velika in morda sam neznačajna sprememba v rokopiisu ni smatral za potvorbo. Kar je storil je bilo prav za prav praktično. Izpustil je leto, označeno na rokopiisu in izdal je koledar za »sedemnajsto stoletje«. Koledar je dosegel uspeh in izšla je druga izdaja. Ko je pošla tudi druga izdaja je bilo 17. stoletja že konec,

kajti takrat so pisali že leta 1702. Naslov enkrat že izpremenjen, se je prav lahko izpremenil še enkrat. Pojavila se je tretja izdaja in na naslovi strani je bilo rečeno, da je koledar »izdan za 100 let«.

Kako je ta koledar nastal, ni nihče več vedel. Postal je splošno znan kot »stoletni koledarji« v denar mnogo lažje in hitreje kakor navadni koledarji, veljavni samo za eno leto. Opat Knauer je delal očitno vedno. Marsikaj se je v njegovem koledarju ujemalo in pogosto se je zgodilo, da je bilo vreme res tako, kakor ga je napovedoval. Stoletni koledar je šel vedno bolj med ljudi, njegov sloves je naraščal. Že v 18. stoletju so se pa jeli zanimati zanj učenjaki in dokazovali so, da je stoletni koledar neumnost. Nastali so mnogi srditi literarni spori, ki so pa ostali samo literarni in slovesu koledarja niso prav nič škodovali. Od leta 1700 je izšlo najmanj že 200 izdaj. In čudno je, da je imel stoletni koledar uspeh navzlic vsem poraznim znanstvenim kritikam in obsodbam.

Vreme je ostalo skozi stoletja nepremagljiva trdnjava. Mnogi so poskušali naskočiti jo, toda zaman. To nam ostane samo plod mistike s sedežem neke med nebom in peklom. Znanstvena meteorologija, znana komaj 60 let, nas po lastnem priznanju ne more povsem zadovoljiti. Zato tudi mi radi segamo po mistiki napovedovanja vremena. Skoraj vsak izmed nas je gotovo imel babico, teto ali deda, o katerih se je v rodih govorilo, da znajo napovedati vreme najmanj za tri dni naprej. Znanstveno meteorologija priznava, da je vedno ne moremo povsem zanesljivo napovedati vreme niti za en dan vnaprej. To je bilo pridržano samo našim babicam in tetam, ki so pa že 20 let v grobu. Legenda o njihovem nezmotljivem napovedovanju vremena, pa še vedno živi.

Rim dobi veliko knjižnico

Njeno jedro ostane stara knjižnica Collegio Romano

Staro poslopje Collegio Roma je bilo sedež italijanskih zlasti pa rimskih kulturnih ustanov in zavodov. Sosedno ralujo na trgu Visconti Lucums tvorijo poslopje celoto prekrasnih arhitektonskih poslopij, ki bodo po Mussolinijevem sklepu izpremenjena v največjo rimsko knjižnico. Jedro nove knjižnice ostane stara knjižnica Collegio Romano. Novo poslopje se bo imenovalo Narodna knjižnica Viktorija Emanuele I.

Zunanj fronto poslopja ostanee neizpremenjene, kakor tudi notranje dvorišče in kolonijade. Pač bo na ostala notranjost temeljito izpremenjena in preurejena v veliko vsem modernim zahtevam odgovarjajočo knjižnico. Samo v štališki dvorani bo prostora za 4.000 ljudi. Knjižnica bo obsegala 6.000.000 zvezkov. Ker obsega sedanja knjižnica Collegio Romano komaj petino te množice, pomeni to, da bo knjižnica Emanuele I. dejansko zgrajena za več stoletij naprej in bo v vsakem pogledu najmoderneje opremljena knjižnica Italije. Najvažnejše pri vsem tem širokopoteznem gradbenem načrtu je, da bodo stroški za polovico nižji, kakor bi bili,

če bi zgradili novo poslopje za knjižnico kje drugje, kakor so prvotno namenjali. Obenem je bila na rimskem Kapitolu brez oficijelne proslave otvorena proslava z rodovinskih znamenitostih, izkopanih v zadnjem letu na ozemlju Rima. Zdaj so sestavili te zgodovinske spomenike v organizirano razstavno celoto. Na razstavi vidimo v prvi vrsti velik relief, predstavljajoč genija senata in genija rimskega ljudstva ter krasno kiparsko delo iz dobe cesarja Flavija. Večina teh novih dragocenih zgodovinskih spomenikov so izkopi globoko pod zemljo, ko so gradili novo podzemno železnico.

Na trgu pred glavnim kolodvorom so našli krasno glavo soproge cesarja Antonia Pije. Na Via Cavour so izkopali štiri kipe, pripadajoče okrasom velike hš, zgrajene na povelje cesarja Hadrijana. Na via Appia so našli v naol razvali grobnice velik mozaik iz drugega stoletja po Kristusu, predstavljajoč Pavlo rodbino in zanimivo zakladnico iz V. stoletja. Med najdragocenejše izkopanine lanskga leta spada sarkofag Aurelia Bassusa z ženo in hčerko. Na sprednji strani je sklesana po-

dobna Herkula. Na pokrovu na vaški pri-

zori. Razstava na Kapitolu je izpopolnjena z manjšimi fragmenti in z n mivimi. Večina staroveških izkopanine, ki vedno bolj izpopolnjujejo sliko starega Rima Mussolini je odredil, da bo v bodoče prirejena taka razstava vsako leto do bod Rimljani vedno imeli pred očmi spomenike iz starih časov, ki jih so avia na dan šele gradnja moderne Rima pod ka erim so zakopani še neprecenljivi zakladi.

Čudaške oporoke

Čudaške oporoke, to je malone neizpno poglavje človeške čudaštva, samotarstva in zagrelenosti, včasih pa tudi največjega samozatejevanja in dobrodelnosti. Znanе oporoke napisane z barvilom za ustne, ali pa z drobnimi črkami na nohtu. V San Franciscu se je neki pilot naveličal življenja in napisal je svojo oporočo v zračnih višavah z dimom na nebo, preden je strmoglavil z letalom na tla... V Barceloni je neki španski plemić napisal celo oporočo, v kateri zapušta svojo dušo hudici.

Z največjim čudaštvom v tem pogledu se pa odlikujejo Angleži. Pred leti je umrl znaní sportnik jadralec sir Thomas Lipton ki je napisal mnogo oporok in vse so bile precej obširne. Nekega dne je napisal celo dve oporoki. Prekosila ga je morda celo Frederica Cookova, ki je lastnoročno napisala svojo oporočo na 2.000 straneh, obsegajočo 94.000 besed. Sodišču so predložili njeno oporočo v 4 debelih zvezkih.

Tragedija belih medvedov

O tragedijah belih medvedov na otoku Sverdrupu piše J Jech v reviji »Vsemirje«. Rуска ladja »Sibirjakov« je pula pred sedmimi leti okrog evropske in afriške celine. To dolgo pot je prevzela v 223 dneh v nasprotju z ladjo »Vega«, ki je rabila za njo 672 dni. Od Dicksonovega otoka ob izlizu reke Jenisej je odplula ladja kakih 100 m proti severu da bi prispela do otoka Sverdrup. Ta otok je odkrila leta 1893. Nansenova ekspedicija in do prihoda »Sibirjakove« ni več stopila niti človeška noga. Otok je večinoma raven, največji grič na njem je visok komaj 50 m. Pokrivalo ga peščeni grički, poraščeni tu pa tam z gosto travo.

O živalstvu na tem otoku piše vodja znanstvenega oddelka ekspedicije Viese: Na otoku smo videli zelo mnogo medvedjih sledov in dva medveda se nam je posrečilo ubiti. Bila sta zelo mršava. Dlaka jima je odpadala v šopih in želodca sta imela povsem prazna. Medveda sta doživela na otoku tragedijo brodolomcev na pusti zemlji. Na otok sta prišla nedvomno še v času, ko ga je obdajal led. Pozneje so se ledene gore odtrgale od otoka. Tako so ostali medvedi na njem v ujetništvu. Kmalu jih je začela mučiti lakota. Čeprav je bilo ob obali mnogo tulnov, jih to ni moglo rešiti lakote, kajti beli medved v vodi tuljna ne zna ujeti. Lakota je uboge živali tako mučila, da so se začeli končno klati med seboj. Na enem kraju je našla ekspedicija raztrgan medvedovo kožo, na drugem odlodane medvedje kosti. Na otoku so bili tudi sledovi polarnih lisic.

Knjiga iz kož 57 oslov

Knezoškofjska knjižnica v Kromeržu v Češkomoravskem protektoratu šteje blizu 43.000 zvezkov. V nji so večinoma knjige verske vsebine, pa tudi zdravniške, pravniške, filozofske in zgodovinske. Knjižnico je ustanovil škof Karel von Lichtenstein, ki je vse življenje zbiral knjige. Leta 1694 jih je za podaril olomuški škofiji kot zaklad, ki se ne sme nikoli odtujiti.

Knjižnica ima dva temeljna oddelka, v enem so rokopiis, v drugem pa prvotiski. Med največje dragocenosti spada veliki

psalter cerkvenih ur iz leta 1521, čigar tvorec je karmeličan Giovanni iz Ferrare v Italiji. Vsa knjiga ima 228 strani in okrašena je z nad 2.500 malinami in 9 velikimi slikami in inicijalkami. Pisana je na pergament in za vsaka dva lista so porabili kožo enega osla, za vso knjigo so torej porabili 57 oslov, ker so lahko porabili samo hrbtni del kože. V knjižnici je tudi češko pisano sveto pismo iz leta 1434, ki ga je kupil knezskofof dr. Theodor Kohn od františkanskega samostana v Skalici na Slovaškem. Gotovo ni nobene druge knjige na svetu, za katero bi bilo moralo žrtvovati življenje toliko oslov, kakor za to.

Evropska oblika ustne gnilobe

Človek vgrizne v jabolko in okrog sledov njegovih zob se pojavijo sledovi krvi. Ali pa nam pri čiščenju zob ne s posebno trdo ščetko začno krvaveti čeljusti. Vprašamo zdravnika kaj to pomeni in pove nam, da imamo gobaste dlesni, da jih moramo vsak dan masirati s alkoholom, da se utrdijo. To sicer ni brez koristi, vendar pa ne seže zlo do korenin. Moderni zobozdravnik, ki ve več nego samo to, kar spada k bolnikovim ustom, pomisli na lahko ustno gnilobo ali skorbut, pogostejše pa na začetek parodontoze, na omajanje zob.

Tudi če se odstrani zobni kamen globoko pod površino se lahko znaki močno zagladijo. Morda pa pojde zobozdravnik še naprej, da bo sklepal iz stanja dlesni tudi če ne gre za pravo ustno gnilobo na pomanjkanje vitamina C. In zares so zobne dlesni odsev preskrbe telesa z vitaminom C. Zanimivo je, da je zvezo med krvavitvami dlesni in pomanjkanjem učinkovitega faktorja slutil že v 16. stoletju Matthiolus. Leta 1563 je objavil recept, da je treba pri krvavitvi dlesni uporabljati prašek iz posušenih šipkov, ki baže dlesni utrjujejo. Zdaj vemo, da so šipki največji dobavitelji vitamina C in zato moramo naravnost obdostovati zdravilne starih časov, ki so brez laboratorijske, brez znanja o tem, v kakšni zvezi sta zdravilo in njegov učinek v telesu, tako pogosto našli pravo pot.

Mnoge metode sedanjega raziskavanja nam dovoljujejo ugotoviti, da so mnogi vitamini nakupljeni prav v bližini zobovornega tkiva. Pri ustnih gnilobah manjka v teh krajih vitamin C povsem. Iz tega pa pravil sklepajo, da tam, kjer se nezadostno tvori zobna kost in se zob izgubi, trpi zobovorna tkivo na pomanjkanju vitamina C. Zato naziva dr. Graupner krvavitev iz dlesni evropsko obliko zobne gnilobe, pri tem se pa zaveda, da krvavitve parodontoze, gnilih zob in vnetja okostnice ne zakrivi samo ta vitamin, temveč tudi drugi, tako vitamin B in D.

New York največje židovsko mesto

Tri petine vseh židov na svetu živi zdaj v Evropi. Samo takozvani vhodni židovi, prebivajoč med Baltikom in Crnim morjem, je 8.000.000. V Evropi je bilo leta 1937. vseh židov 10.270.000 ali 60,4% vseh židov na svetu, v Ameriki 5.110.000, ali 30%, v Aziji 939.000 ali 5,5%, v Afriki 666.000 ali 3,9% in v Avstraliji 30.000 ali 0,2%.

Zanimivo je, da se je v zadnjih desetletjih mnogo židov preselilo v Ameriko, kjer so se stalno naselili. V Združenih državah je zdaj 4.500.000 židov. V New Yorku samem jih je 2.500.000. To je torej največje židovsko mesto na svetu.

Naključje kot izumitelj

Leta 1906. je preganjala angleškega kemika dr. Lea Bakelanta v njegovem laboratoriju prava poplava miši in da bi se jih rešil, jim je nastavlil v past kos sira. Ponoči je prevrnila macka na to past steklenico formaldehida, stoječo v bližini in tekočina je zalila sir v pasti. Čez nekaj dni je dr. Bakelant opazil, da je postal sir pod vplivom formaldehida trd kakor kamen. Tako je nastal prvi bakelit, najpripljubljenjša in najbolj rabljena izolacijska snov v elektrotehniki trša, varnejša in lažja od lesa.

Tudi rje prosto jeklo se mora za svoj porod zahvaliti golemu naključju. Dr. Harry Brearley je iskal želez pred vojno e-klo, ki bi bilo trše od drugega rabljenega materiala, obenem nai bi na kljubovalu rji. Med drugim je delal poskuse s pokromanjem jekla. Ni pa dosegel prave stopnje trdote in zato je sprail kose pokromanega jekla v skladišče. Šele čez nekaj let je eden izmed njegovih asistentov v skladišču slučajno opazil, da se teh kosov jekla rja ni prijeja. Zanimali so se kje tiči vzrok in tako so po novih poskusih odkrili rje prosto jeklo zdaj neobhodno potrebno zlasti v industriji orožja.

P. Lantner:

Usmiljena sestra

— Tamle je sestra, vprašajte jo! Je zagodnjala vratar in vračajoč se v svojo sobico, zamomljaj: — Kako pa morem jaz vse vedeti?

Karel Sulik je obstal na dvorišču. Usmiljenka se ga bo morala ustrašiti! Novinar ni mož, ki bi budil zaupanje. Bala se ga bo in se ne previdevo izgovorila, da nič ne ve.

Toda njegov časopis mora čez dve uri iziti, in on mora na vsak način imeti zanj poročilo... Sinoči je videl na kraju »resreče« reporterja »Dneva«, in že pri sami misli da bi imel »Dan« o nesreči več poročil, kakor jih bo on zbral za svoj list, je bil strašno nesrečen.

Usmiljenka je prišla z enega izmed bolniških oddelkov in šla z zelo hitrim korakom čez dvorišče. Karel Sulik ni smel odlašati... Odkril se je, stopil k njej in rekel skoraj proseče:

— Sestra... Usmiljenka se je presenečena ustavila. Tudi sam je bil, ker se je zavedal, da mora govoriti z ženo, ki je ne sme gledati kakor ženo, v zadregi, ki je bila tem večja, ker je bila usmiljenka zelo lepa in prav mlada...

— Sestra... Usmiljenka je povedala oči in rekla z ljubeznjivim zametastim glasom:

— Kaj želite, gospod? — Oprostite, sestra... Novinar sem, urednik »Našega glasa«, ki ga najbrž ne citate...

Sam sebi se je zdel smešen in najrajši bi bil kar zbežal. Toda ko je opazil, da je usmiljenka dvignila oči in ga gleda izpod dolgih trepalnic, je nadaljeval:

— Sinoči se je v predmestju dogodila nesreča... V gostilni »Na klančku« se je udril strop... Pri tem sta bila...

— Dva ranjena, za je preprosto prekinila usmiljenka. Pogledala ga je s prijaznimi očmi in je vsa zardeva.

Karel Sulik je videl, da začenja biti zmeden, zdaj ona je postal pogumen.

— Da, je rekel — no, in prišel sem, da bi izvedel, kako se tema človekoma godi...

Usmiljenka je bila nekaj časa tiha, potem pa je rekla lepo in odločno:

— Slučajno sem bila pri operaciji... Prvi nesrečnik se piše Jožef Kotar, drugi pa je njegov dvajsetletni sin France. Očetu, ki je pet in petdeset let star, je bolje, toda fant umira...

Besedo »fant« je nehoti izgovorila stransko nežno ona, prosim, ona, ki ji je bilo kvečjemu ena in dvajset let... Karel Sulik je to dobro opazil in čuteč pri tej mladi sestrki toliko materinstva, je bil zopet zmeden.

— Jožef Kotar, je šepetal nehoti in zapisoval v svoj notes morda čisto nekaj drugega.

Usmiljenka je stala in čakala, on pa ji je rekel, ne vede, kaj bi jo še vprašal, kakor pljan, komaj obvladujoč svoj težki.

— Hvala, sestra... Če bi vam mogel kdaj z nečem ustreči...

— V vaši stroki? je odzvonila, se smehljaje in poveseila glavo.

Sklonil se je in, ko je spet dvignil oči, se je znova srečal z njej.

— Zbogom! je zajecjal in odšel k izhodu.

Med vrati se je ozrl: prav takrat se je ozrla tudi ona, vstopajoča, že v sosedno poslopje... Toda njen beli klobok, ki se je videl za zamreženim oknom, je izdal, da se je na koncu hodnika ustavila še enkrat — da bi posledala za njim.

★

Ah, ta pogled! Ne, Karel Sulik je mislil na mlado in lepo usmiljenko, toda ne počutno... Usmiljena sestra ni posvetna ženska, in človek si težko misli, da se pod stroгим samotanskim oblačilom skriva žena. Toda vzlic temu se je spominjal, da je imel pri tistem njenem pogledu sicer neki nedoločen, ampak vendar telesen občutek...

In ta pogled je postal zanj potem izkušnja, nikakor ne netista, pa vendarle

počutna izkušnja. Dokaz je bilo to, da je velikokrat mislil nanjo brez kakršnega koli povoda. Slednjič je priznal, da je to usodna posledica spolnega namigovanja, a se za to ni menil, češ da je vzrok vsega tega samo obtok krvi... Sicer pa — ko se je z usmiljenko srečal drugič, ni več opazil tistega pogleda.

Hotil je v bolnico po poročila vedno ob isti uri, točno ob devetih zjutraj vodoč, da hodi usmiljenka takrat — morda v službeni dolžnosti! — čez dvorišče. Na vprašanja mu je odgovarjala hladno, pa vendar prijazno, ter mu dala zelo natančna poročila. Zdelo se je, kakor da je ob prihodu vsakega novega ranjenca sama vse potizvedela, kar bi utegnilo zanimati Karla Sulika.

Nekega dopoldne je bil vratar dobre volje. Vzel je Karla Sulika na stran in mu navihano povedal, da prihaja sestra Arata, zdaj odkar ve, da je naročen na »Naš glas«, večkrat k njemu in lista po časopisu. Nekaj je prebrala članek o človeški badi, pod katerim je bil podpisal Karel Sulik, celo od začitka do konca: rekla je, da je zelo lepo in tožala.

Nekega jesenskega večera je pričel skozí težka vrata bolnice reševalni voz ranjenega Karla Sulika.

Karel Sulik je prišel na križišču pod tovorni avto, ki mu je zdrobil nogo...

Sam je prošil, naj ga prepeljejo v bolnico, kjer bo imel boljšo postrežbo. Cisto odkritosrčno je priznaval, da misli pri tem na sestro Agato.

Morda so okolnosti tako nanesle, ali pa je sama hotela — sestra Aga a ga je res dobila v oskrbo...

Udano je skrbela zanj. Ni spala in skoraj tudi jedla ni. Bila je še bolj bleda in malone še bolj resna in hladna, t d Karel Sulik je vzlic temu uel tisti pogled, pogled, globok kakor svet, ni manj strokat na dan. In čeprav ga je strašno peklo v razrezani nozi in je bil zelo slab, je vendar čutil tisto čutno mraženje, po katerem mu je bilo tako prijetno...

Sedmi dan je prisad dokončal svoje delo.

Karel Sulik je bil pri polni zavesti. Vedel je, da je z njim konec.

Sestra Arata je bila grozno bela. In ko lo je v svojem poslednem trenutku gledal, se je srečal spet s tistim pogledom, pogledom svetnice in žene, ki je bil zdaj, v solzah, še bolj ganljiv.

Tako je umrl.

Ko je sestra Arata videla, da je poslednji izdihnil, se je vzravnila in se ozrla naokrog.

Soba je bila prazna in tiha kakor grob... In sestra je poljubila mrtvega na čelo, mu zatisnila oči, potem pa začela moliti.

Psihološki nasveti **za srečo v ljubezni, službi in družbi...**

Ljubljana, 1. februarja
DIJAKI! Trdimo, da nihče ni izredno nadarjen in sposoben ter obratno nihče ni in ne more biti izredno duševno obremenjen, zaostal in nesposoben.

Ta naša trditev preseneča predvsem našo dijaško mladino in roditelje. Vsi vemo, da poseda na tisoče slovenske mladine razne šolske zavode, da se ta intelektualna mladina dan za dnem uči z naporom in trudom pozno v noč, a ko pride čas šolskih izpričeval, nas presenečajo velike razlike v ocenah. Takrat se veliko govori o nadarjenosti, sposobnosti, sreči na eni ter o zaostalosti, zaostalosti, obremenjenosti, nesreči in smoli na drugi strani.

Resnično dejstvo je, da ta ogromna masa naše intelektualne mladine v šoli ne uspeva. Cela armada inštruktorjev jim pomaga pri učenju. V strahu pred sramoto in v skrbni za otrokovo bodočo eksistenco se starši trudijo na vse moguče in nemoguče načine, da ga ob koncu šolskega leta »stisnejo« v višji razred. Dolga doba študija predstavlja za vse, za slabega dijak, vnetega inštruktorja, pravilne profesorje in skrbne starše dobro neprestane napore, mučenja živcev, stalnega strahu in trepetanja. Mnogi dijaki morajo kljub vsemu zapustiti učni zavod ter se notranje osramočeni in z občutkom manjše vrednosti in sposobnosti lotiti »manjvrednega poklica«.

Kljub vsemu temu trdimo, da ni izredno talentiranosti, sposobnosti in »sreče« ter prav tako tudi ne izredne duševne zaostalosti, obremenjenosti, nesposobnosti, »nesreče« in zle usode. To trdimo na podlagi bistveno nize ugotovitev in spoznanj, do katerih smo prišli po napornem, dolgoletnem znanstvenem proučevanju osnovnih zakonitosti in psihologiji sreče in uspehov. Čem je torej vzrok neuspehov v šoli? Ne v manjši sposobnosti in nadarjenosti, temveč edino v napaknem odnosu do šole, do učenja in sploh do življenja. Negativni in neprijazni odnosi do šole in življenja ter učenja v zvezi s čustvom nedoraslosti in manjše sposobnosti predstavljajo edino in glavno oviro v šolskem napredku. Te ovire spoznamo, premagamo in odstranimo pomeni za vsakega dijak, osvoboditev vseh notranjih sil ter doseganje resničnega uspeha v njegovem šolskem prizadevanju.

Mi trdimo: vse je le vprašanje korajžje, pozitivnega in veseločnega odnosa do življenja, šole in vseh mogućih ovir, ki se brez odmore pojavljajo pred nami. Vsa ta vprašanja pa se morajo poleg tega splošnega recepta pri vsakem posamezniku reševati na svoj način, ki odgovarja njegovim osebnim notranjim oviram, ki jih je treba šele po skrbnem študiju odkriti nato s sistematičnim lečenjem po naših metodah odstraniti ter tako omogočiti popolnoma prosto pot uspehu sreči in zadovoljstvu pri vsakem dijaku.

Tukaj naj zastopuje le ugotovitev našega znanstvenega spoznanja, da izredna zaostalost, obremenjenost, neuspeha in nesreče ni, vse je le problem korajžje in pozitivnega odnosa do življenja in pozitivnega prizadevanja.

„Neuspeh v šoli“

Ne domišljajte si, da ste nesposobni in ne sovražite šole ter profesorjev. Vse te negativne misli rode negativne rezultate in splošno nezadovoljnost. Bolj je neka snov težka, z večjim veseljem se je lotite. Verujte v svoje sposobnosti!

„Jaz sem obupan“

Kdor je obupan in kdor je prenehal s poizkusi, da se reši iz vrtnice, ta se utaplja. Mlad človek ne sme nikdar poznati obupa, strahu, neuspehov. Pokažite izredno zanimanje in veselje do šolske učne snovi. Z vsa zbranostjo se poglabljajte v podrobne podrobnosti in spomin vam bo izborni deloval. Vaja dela mojstra, pametno in veselo učenje pa odličnega dijak. Mi pa ne vidimo nobenega vzroka, da bi vi ne bili najboljši v vašem razredu. Bodite pripravljeni na svoj učni uspeh, z veseljem hodite v šolo, z veseljem se učite in uspeh bo plačilo za vse.

„Nageljček“

Zadovoljstvo v službi je že tri črti uspeha, torej se vam ni treba prav ničesar bati. V ljubezni ste vroča in neizbrisljiva. S pravilnim ravnanjem in prepričanjem v uspeh vam bo tudi na tem področju sreča naklonjena. Upoštevajte uvodna navodila v prejšnjih rubrikah. To je važno in je treba temeljito premisliti.

„Radeče“

Priporočamo vam skrajno previdnost še nekaj mesecev, nato se vam bo obzorje sreče zopet razjasnilo. Precej nemira, nestalnosti in raztresenosti je v vaši pisavi. Zelo ste občutljivi in sočustvujejo, vendar morate se delati na izgraditvi samega sebe. — V njej je več umirjenosti, več voje in jasnosti. Harmonija je le delna ter ni pogoj za ustvarjanje stalnih zvez. Mnogo časa bi se trebalo za to, sicer bi z obojestransko dobro voljo in resnim hotenjem tudi stalna sreča ne bila popolnoma izključena, vendar vama obena manjka vztrajnosti in stalnosti.

„Jerica 10“

Gospod, o katerem govorite, najbrže ne misli resno. To je le slučajna simpatija in ni upanja na uresničitev, ne smete biti preveč naivni v tem oziru. Vaši čerki je treba še marsičesa, da bo postala pravo in fino dekle. Mnogo čitanja, mnogo izobraževanja, mnogo fine družbe in dekle bo še zelo pridobilo na privlačnosti in priljubljenosti. Mlad človek se mora še sam zelo oblikovati in izpopolnjevati.

„Dobrovnik“

Fant ni slab, vendar v vsaki stvari išče in vidi predvsem sebe, je zelo natančen, skoraj diakopecski, a na drugih opazi prej slab kakor pa dobre lastnosti. Drugače je razsoden. Za zakonsko življenje ima dane pogoje, lahko pa se še izvrže in tega bo skupno življenje z njim vse prej kakor prijetno.

„Ljubljana—Zagreb“

S očitjem smo preštudirali vaše težave in nepravilnosti. Zavedate se, da tudi drugi niso brez njih. Vsakdo je obremenjen

s čem, da mu življenje ni preveč rožnato. Vam je kljub vsemu dana možnost razvoja in sreče na mnogih področjih. Ljubezen ni povsem nemogoča, tudi zakon ni nemogoč. Izberite si tovariša, ki bo sposoben za platonsko tovariško sožitje. Razložite mu iskreno svoj položaj, razumel vas bo. Ako pa ne gre, morate pač izločiti misel na zakon, saj je mnogo vaših sovrstnic brez ljubezenskega dopolnila. Potem pa se posvetite športu, gibanju in čitanju. Tudi tako je življenje lepo, če si ga človek hoče lepo urediti. Ne mislite samo na neprijetnosti in težave, tudi sončnih strani je pri vas precej.

„Kaj mi je storiti?“

Kadarkoli se vas polastijo črne in težke misli, pojdite nekam v mirni prostor in vzemite v roko naše pismo. Citajte ga dan za dnem, dokler se vam končno ne bo zdela vsa zadeva nevažna in smešna. Pri vas ne smejo prevladovati čustva, ampak razum!

Zdravi razum, trezno presojanje in plemenito ravnanje morajo voditi vsa vaša dejanja ter vladati nad vsemi vašimi mislimi. Odpoved je najvišji znak resnične, globoke ljubezni. Življenje je še pred vami, zato ne obupajte nad tem, kar je nekoč bilo! Ne glejte nazaj, človek, ki zavestno stremi k sreči, ima pogled usmerjen vedno naprej, — v lepo bodočnost!

„Nesrečna žena“

Poizkusite narediti svojemu možu prijeten dom. V udobnem domu ob prijazni in skrbni ženi bo pozabil na druge in na ostarijo. Če pa res vsi vaši poizkusi in večmesečni napori ne rodijo zaželenih izboljšav, potem je samostojno in neodvisno življenje za vas primernejše od sedanjega. Tožba za ločitev zakona po moževi krivdi je takrat pač zadnji izhod iz duševnega ozračja. Vendar prej poizkusite vse, da se razmere uredite. Tudi sama imate nekaj krivde na takšnih razmerah, a o tem podrobno v pismu.

„Pavlica Ponikva“

V tem vam ne groze nobene nepravilnosti in resnejše težave, kar je skoraj vsem drugim usojeno. Tudi izredni uspehi se vam ne obetajo, šele v juniju mesecu se vam bo v večji meri nasmejala sreča, zato pazite, da ne boste z zgrešenim postopanjem pustili to priliko neizkoriščeno.

„Bohinjska Bistrica“

— Rezika —

Nekaj tednov se boste imeli smolo, nato pa se vam bodo razmere razjasnile in uredile. Srečni boste! Glede ljubezni smo dali že nešteto nasvetov, prav vsi veljajo za vas. Bodite prijetni, zanimivi in fantu potrebni, pa ne bo mogel brez vas živeti. V tem je vsa modrost ženske privlačnosti. Vaja dela mojstra, prepričanje in lastne sposobnosti pa radi uspehi pri vsakomur. Ne bodite preveč občutljivi, nemirni in nestalni! Več vere vase in bo šlo!

„Mazurka“

Fant trezno misli ter je skromen, zelo pedanten in ozkočen. Pada v ekstreme ter je v razdraženosti lahko zelo nategel, zloben, maščevalen in siten. Sicer pa ni slab. Z vami bi se skladal. Harmonija je

Kaj je z zakloniščem v Trebnjem?

Trebnje, 31. januarja
Nedavno smo pod tem naslovom objavili članek, v katerem smo ugotovili, da v našem okraju odbor za protiletalsko zaščito ne more delovati, ker nima potrebnih denarnih sredstev in smo izrazili bojazn, da v doglednem času se ne bo prišlo do gradnje zaklonišča. Tedaj smo opozorili tudi na veliko odgovornost, ki pade v tej zadevi na občino, ki še do danes ni izplačala skladu za protiletalsko zaščito po proračunu odobrenega zneska, namenjenega za gradnjo zaklonišča. Na to naše poročilo smo pa prejeli pojasnilo občine, iz katerega posnemamo, da občina res dolguje iz proračuna za leto 1940 41 navedenemu skladu celoten znesek, in sicer zato, ker občina nima denarnih sredstev niti za tekoče redne izdatke. Posojilnica v Trebnjem, ki ji občina dolguje 1.500.000 din, je zasedla vse doklade. Prvič tako pa je zasedla doklade tudi davčna uprava na zaostanek na neplačanih davkih. Zato za protiletalsko zaščito še ni nič izrabljenega ter formalno obstoji še celoten znesek, ki ga pa občina ne more prenesti v zadevni sklad, ker kakor omenjeno nima denarnih sredstev. Tudi v novo sestavljeni proračun za leto 1941/42 pod nobenim pogojem in kljub najboljši volji ne bo mogla vstaviti nobenega zneska za protiletalsko zaščito, ker bi bilo s tem onemogočeno finančno poslovanje občine, ker davkoplačevalci 30 odstotkov občinskih dokladov nikakor ne bi mogli plačevati. Če sedaj, ko potrebe občine niso tako velike in znašajo v tekočem proračunskem letu občinske doklade le 211 odstotkov, ni po proračunu pričakovane finančne efekta in je občina v naravnost nemogočem gospodarskem položaju. Kaj pomaga občini, če je proračun obremenjen s tako visokimi dokladami, če pa davkoplačevalci ne zmorejo svojih obveznosti. Zato je občina, da krije obveznosti za protiletalsko zaščito zaprosila brnsko upravo za finančno pomoč. Če je kjer potreba podeliti podporo, je to potreba pri občini Trebnje, ki je izmed vseh občin v dravski banovini najbolj pasivna in zadolžena.

Tudi mi se priključujemo prošnji občine in želimo, da bi banska uprava podelila skladu za protiletalsko zaščito izdatno podporo, s katero bi bilo zato ustanovljenemu odboru omogočeno redno poslovanje, predvsem pa gradnja zaklonišča, kar, kakor je iz pojasnila občine razvidno, na prispevek občine ni prav nič računati.

Če bi bilo tako, bi se lahko pričakovalo, da bi se v vsaj lepoti ki jo more nuditi slovenska beseda. Urha Kometa je izvrstno podal F. Dimnik, ki je skozi držal predstavo na pravi višini. Njegova hči Lenčka je bila F. Bolta, katere je s svojo igro privzela publiko na se, da ji je sledila pri

možna. Vi pa se potrudite, da boste dobri in fina v obnašanju in govorjenju. Zavedajte se, da sila in klevete ter sumničnja ne rodijo uspeha v ljubezenskih stvareh. Ne žalite, ne bodite vaillivi, ampak veseli in prijazni in zopet bo vse v redu.

„F. O.“

Dejni ali popolni preklic ter varstvo na skrbstvenem oddelku sodišča vas lahko reši skrbni in težavi, če bi res nobeno sredstvo ne pomagalo. Poizkusite z lepim, naredite dom prijeten in privlačen. Komur je lepo doma, ne sili drugam.

„Zgrešeno življenje“

Hvala za vašo iskreno zaupanje. Vživel smo se v vaš položaj. Najrajši bi vam tudi pismeno odgovorili. Vsekakor ste sedaj v izredno močnem duševnem stanju. Stojte na neprijetnem razpotju in ne veste kam bi krenili. Enkrat ste že zgrešili pravo pot, ne ponavljajte sedaj radi posledice iste napake!

Vzemite zadevo, kakršna je in ne povzročajte z novimi napakami novega zla! Vi ste v bistvu dobra, tankovestna in poštena. Mudi vas misli na prvo zgrešitev. Zaupali ste nam, sedaj vam bo lažje. Nič več vas ne bodo preganjale in mučile težke misli. Vsak dan vam bo življenje lažje, prijetnejše in — mirnejše.

Če vas bo še kdaj nadlegovala kakršna koli težka misel, jo boste napisali in poslali nam. Nato vam bo lažje, vedno lažje, dokler popolnoma ne izgine vaša razdvojenost.

V vašem življenju in odnosu do bližnjih morate izbrati ono pot, ki ne bo večala razvalin in groze. Vaša sveta dolžnost je popoln molk o vsem vedno in povsod. V nasprotnem slučaju boste le škodovali vsem. Zadeva se ne bi prav nič izboljšala, le duševni mir in sreča vseh bi bila za vedno razbita.

Vaša dolžnost je, da prinesete to žrtev na oltar življenjske sreče vaših najbližnjih. Ne rušite jim najsvetejše vere v resničnost sedanjega stanja. To bi bila grozna napaka s še groznejšimi posledicami. Če ljubite svoje bližnje, jim ne povzročajte nesmiselnih, a groznih bolečin. Opustite te misli. Kar je, je! Popraviti se več ne da, zato je nesmiselno, da se v mislih stalno vračate in brskate po teh bolečih raznih. Na ta način se ne bodo nikdar zacele, obratno le povečale se bodo.

Ne mislite več na preteklost! Vstran vse črne misli! Vaša sveta dolžnost je, da dan za dnem osrečujete svoje najbližje ter opuščate vse, kar bi jih iz prijetnih sanj treščilo v kruto realnost resnice.

OSTALI. Radi trenutne preoblenosti smo prisiljeni skriti obseg odgovorov ter prosimo vse potrpljenja. V kratkem vas mislimo iznenaditi z veselo novico ter vam nuditi možnost, da se boste lahko poglabili v vse tajne, ki se daje razbrati iz kakršnega koli rokopisa. Spoznavajte se, spoznavajte bližnje ter storite vse, da bo vaše osebno in naše skupno življenje čim boljše in prijetnejše za vse! To je naš namen. Naslov: Uredništvo, Psih. nasveti

Psihološki nasveti **Kupon št. 8**

Iz Novega mesta

— **Železniška postaja v Strazi potrebuje električno razsvetljavo.** Železniška stanica v Strazi pri Novem mestu je ena med najpomembnejšimi v Sloveniji. S te postaje grede dan za dnem velike množine lesa vseh vrst in oblik. Zato bi bilo pač nujno potrebno, da bi železniška uprava uveljavila potrebo tako prometni kolodvor električno razsvetliti. Dekler ni bilo v Strazi in v okolških krajih še elektrike, se je pač moralo potpeti in se zadovoljiti s slabo petrolejsko razsvetljavo, odkar pa je napeljana tudi tukaj električna luč, bi lahko tudi železniška uprava uveljavila potrebo kolodvor in železniške objekte električno razsvetliti. Varčevanje v takih primerih gotovo ni na mestu in se potnikji, kakor tudi industrija, ki imajo v večernih in jutranjih urah opravka na železniški postaji upravičeno zgražajo nad slabo petrolejsko razsvetljavo, dočim v vseh poslovnih in tudi privatnih hišah svetijo z električno lučjo. Varčevanje tu ni na mestu in to tem manj, ker je električni tok tako blizu postaje, da bi izdatke za napeljavo na kolodvor tuji železniška uprava lahko utrpela. Potrebno je le malo pozornosti napram potujočemu in poslovnemu občinstvu. Prosimo, da železniška uprava spoštno želi potujočega občinstva ugoditi.

„Razvalina življenja“ v Sreberjih

Šmartno ob Savi 31. januarja
Pri nas je v nedeljo 26. t. m. gostovalo s F. S. Finžgarjevo dramo v treh dejanjih »Razvalina življenja«. Društvo kmetskih fantov in deklek iz Šmartna ob Savi. Dasi smo pri nas vajeni samih dobrih predstav, vendar nas nastop teh igralcev vselej razveseljuje presenetli. Vselej kadar se nam predstavijo, vedno stopijo korak naprej. Izgleda, da se tega zavedajo vsi sodelujoči, zlasti pa pazi na pravo umetniško rast njihov režiser. Še na eno stvar moramo tukaj takoj opozoriti, ki odklikuje vse sodelujoče. To je njih verna, potrpežljiva, nesebičnost in vztrajnost, ki ji vložijo v studij vsake igre in trdna povezanost v zavesti, da poleg vsakdanjega kruha, ki ga morajo služiti z delom svojih rok bodisi na polju, v tovarni in drugih poklicih, opravljajo kulturno poslanstvo. Za vse te velike napore jih hvalačena publika vselej bogato nagradi.

Posamezne vloge so bile podane s prepričevalnostjo, naravno in lepo. Jezik je zvenel v vsej lepoti ki jo more nuditi slovenska beseda. Urha Kometa je izvrstno podal F. Dimnik, ki je skozi držal predstavo na pravi višini. Njegova hči Lenčka je bila F. Bolta, katere je s svojo igro privzela publiko na se, da ji je sledila pri

njenem čustvenem izražanju in tragiki. Posebeo pa je ugajal publiki S. Bolta kot pijanček Flrk. Lenčkina fanta Ferjana je podal V. Rozman, kateri se je z igro tudi zelo priljubil hvalačeni publiki. Tudi vsi ostali S. Dovč kot Martin. A. Zajc, potovka Mica in M. Dovč v vlogi rejenke Tone vsi, prav vsi so bili dobri.

Upamo, da bodo igralci pravilno razumeli hvalačnost publike, ki jih bo vselej rada nagradila za njihov trud, kakor tudi vsi ostali, ki omogočajo uprizoritve dobrih predstav. Take in slične predstave, sprejema publika vedno z odprtimi rokami in zadovoljstvom, kar prida dovolj zgornjo nabito polna dvorana. Prirediteljem pa k uspehu iskreno čestitamo z željo, da nam bodo v bodoče zopet kaj lepega pokazali. —na—čl.

Križanka

	1	2		3	4	5
6					7	8
9			10	11	12	
		13				
14	15		16			17
	18					
19			20		21	22
		23				
24	25		26			27
28	29			30		
	31					

Pomen besed

Vodoravno: 1. spartanska kralj, 6. domača žival, 7. riba, 9. dalmatinski otok, 10. lik, 12. predlog, 13. belorusko mesto, 14. vrsta pesništva, 16. mesto na otoku Braču, 17. kazalni zaimek, 18. žensko ime, 19. kem. znak za prvinu, 20. možko ime, 21. kem. znak za prvinu, 23. pripadnik potoškega naroda, 24. površinska mera, 26. katica za valuto slovenske države, 27. veznik, 28. predlog, 30. slovenski pisatelj, 31. diktator evropske države.

Navpično: 1. družinski član, 2. glasbena nota, 3. nauk o postanku in pomenu besed, 4. glasbena nota, 5. kemična prvina, 6. francoski pisatelj, 8. živilo, 10. mesto na Goriškem, 11. ptič, 15. otok v Jadranskem morju, 17. krajevni prislov, 19. otok v Jadranskem morju, 22. poljski pridelek, 25. abesinski dostojanstvenik, 27. dvojica, 29. predlog, 30. francoski spolnik.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodoravno: 1. vademekum, 8. es, 9. Van, 10. me, 11. šakal, 13. naš, 15. lan, 17. on, 18. bik, 20. do, 21. Unamuno, 24. Babilon, 25. pi, 26. ali, 27. Ir (iridij), 29. oca, 31. Usa, 32. dijak, 35 i i, 37. ban, 38. to, 39. pleonazem.

Navpično: 1. vedno, 2. as, 3. Eva, 4. Maksimilijan, 5. ena, 6. um, 7. Medno, 11. 8. 12. i, 14. Anubis, 16. Adonis, 18. Baba, 19. kuli, 22. na, 23. no, 25. polip, 28. Radom, 30. ad, 31. uk, 33. Ibo, 34. Ana, 36. il, 38. te.

Iz Litije

— Vse za novi gasilski dom! Na več krajih so naši gasilci preko ceste obesili napise: »Vse za novi dom!« Z njimi valjbo na veliko predpustno prireditve, ki bo jutri v dvorani na Stavbah, Novi gasilski odbor pod vodstvom poštovnega predsednika g. mag. pharm. Darka Brilija je energično pokrenil akcijo, da se v najkrajšem času zbere potreben gradbeni fond za novi dom. Sedanja ne ustreza več delu naših gasilcev. Začetek prireditve na svečnico bo ob 18. in se poseben prireditveni odbor močno trudi, da bo uredil dvorano in priskrbel vse za dobro voljo udeležencev. Prostovoljni gasilski četli želimo, da bi s svojo prireditvijo dosegla popoln uspeh in se tako približala svojemu cilju: novemu, res prepotrebemu gasilskemu domu. Na pomoč!

— **Pred zanimivimi hospitacijami učitelstva iz našega okraja.** Na decembrskem zborovanju JUJ iz litijskega okraja je sodeloval tudi poklicni svetovalec ljubljanske poklicne svetovalnice g. prof. France Brenk. Prikazal je delo pri svetovalnici v Ljubljani, ki je razen zgradbe, edina v naši državi. Predavatelj je predložil smernice pri izbiri poklica naše mladine. »Noben naš mladenič in naša mladenka se ne sme odločiti za poklic, ki ni primeren njegovim sposobnostim in željam, je bil zaključek njegovega referata. Učitelstvo litijskega okraja je izreklo željo, da bi tudi praktično hospitiralo na važnem zavodu, saj se znajde samo v mnogih prilikah, ko je treba starem naše mladine svetovati, za kateri poklic naj se odloči. Marljivo odbor sreskega društva JUJ je zdaj z vodstvom poklicne svetovalnice uredilo načrt za hospitacijo, ki bo v letošnjem februarju. Hospitalcije bodo ob četrtkih in sobotah v vsaki skupini bo do deset učiteljev in učiteljic iz našega okraja, včlanjenih v JUJ. Podrobni razpored bo določil odbor sreskega učiteljskega društva JUJ po želji hospitantov, ki naj se takoj prijavijo okrajnemu odboru JUJ v Litiji. Poklicna svetovalnica je v poštopu šolske politike na Aškerčevi cesti v Ljubljani. Upravni odbor JUJ bo upošteval prijavljence po dospelosti njihovih dopisov in jih bo pismeno obvestil, v katero skupino so določeni. Za hospitacije pri poklicni svetovalnici vlada pri učitelstvu našega okraja veliko zanimanje. Ekskurzije se prično z 8. februarjem.

— **Nova elektrika je komisijsko pregledana.** Nedavno smo dobili v našo dolino velenjsko elektriko. Daljnovidno namenjen za Zasavje, se odcepi pri Črnučah in gre v Moravsko dolino, preko hrbov nad Kresnicami pa v Vernek in vzdolž ob Savi. Poseben vod se odcepi pri vasi Konj in gre preko gozdov do Ponovič, kjer je znano hanovinsko veleposstvo z državno žrebanje. Novo električno napeljavo so dobili že tudi v Kresnicah in v St. Juriju, vasi med Litijo in Kresnicami. Zdal je posebna komisija pregledala napeljavo. V komisiji so bili predstavniki Kranjskih deželnih elektrarn, litijske občine, železniške direkcije, direktorja za pošto, brzojav in telefon in drugih ustanov, zainteresiranih na novi električni napeljavi. Električni delno-vid prečka na nekaterih krajih tudi železnico in njene napeljave kakor tudi brzo-

javne napeljave. Komisija je ugotovila pravilnost napeljave. Novi daljnovid je važen za napredek naše doline, saj bo omogočil gospodarski razmah tudi tam, kjer ga zaradi pomanjkanja električne napeljave doslej ni bilo. Zanimivo je, da so si tudi mnogi kmetje že elektrificirali svoje gospodarske stroje, tako cirkularke za rezanje lesa, silomernice in druge kmetijsko-gospodarske stroje.

Iz Krškega

— **Opozorilo agrarnim interesentom in kmečkim dolžnikom.** S finančnim zakonom je odobrena olajšava agrarnim interesentom, ki žele plačati svoj dolg za agrarno zemljo z 4/5 državnimi obveznicami za finančno likvidacijo agrarne reforme. Ker je v našem srezu precej agrarnih interesentov, jih opozarjamo, da si lahko nabavijo obveznice neposredno preko Privilegirane banke ali pa na borzi in pri večjih denarnih zavodih. Pogoj, da lahko dolžnik plača z obveznicami, je, da mora imeti v gotovini plačane vse zapadle anuitete. Dolžniki, ki se žele s služiti te olajšave, ker se dobe obveznice do 40% ceneje od nominalne vrednosti, morajo vložiti prošnjo, v kateri naj navedejo, ali žele, da jim PAB nabavi obveznice ali si jih bodo sami. Prošnjo je treba priložiti tudi plačilno knjižico. — Prav tako lahko kmečki dolžniki plačajo svoj dolg z obveznicami, katere lahko dobe pri denarnih zavodih kjer so se zadolžili. Podrobnosti dobite na davčni upravi v Krškem.

— **Samarijski tečaj.** Društvo Rdečega križa v Krškem priredi v februarju samarijski tečaj. V poštev za ta tečaj pridejo samo osebe, ki ne pripadajo operativni vojski in so izpolnile 18. leto. Vabimo vse zavedne gospe in gospodine kakor tudi vse one, ki niso vojni obvezniki, da se prijavijo v tečaj sanit. svetniku g. dr. Vidmarju Dragu ali pa šol. nadzorniku g. Sterku Davorinu na sreskem načelniku v Krškem. Danes, ko besni vojna vžra okrog nas, je pač dolžnost vsakega, da se izpolni tudi v prvi pomoči, da lahko tako tudi on pomaga svojem bližnjemu v nesreči.

Radioprogram

Nedelja, 2. februarja

8: Jutranji pozdrav. — 8:15: Kvartet pihal. — 9: Napovedi, poročila. — 9:15: Reproduciran orkestralni koncert (plošče). — 9:45: Verski govor (g. dr. Gvido Rant). — 10: Prenos iz St. Vida — blagoslov sveč in služba božja. — 11:15: Po domače (plošče). — 11:45: Zbor »Gospodsvetisk zvon«. — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Praznični koncert radijskega orkestra. — 16:30: Kam z našimi najmlajšimi (g. dr. Rudolf Hanžič). — 17: Kmet. ura: Vinske zadruge (g. Vladimir Kuret). — 17:30: Veselo popoldne. Sodelujejo: brata Kosce (duet harmonik) in Bežigradski pevski zbor. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Slovenska ura: a) radijski komorni zbor brez spremljave, — 20:30: Urica za dobro voljo (radijski orkester). — 21:30: Virtuozji (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Prenos iz kavarne »Nebočnik«.

Ponedeljek, 3. februarja

7: Jutranji pozdrav. — 7:05: Napovedi, poročila. — 7:15: Pisan venček veselih zvokov do 7:45. — 12: Za krajši čas (plošče). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Vesel

Bela Krajina in preskrba z moko

Najpasivnejša pokrajina Slovenije zasluži več pozornosti pri preskrbi z moko

Crnomelj, 31. januarja Da je bila Bela Krajina vedno najbolj zapostavljena del Slovenije, za katerega povzdigo se je malo storilo, je dobro znano. Usodna obmejna lega je k temu doprinesla svoj delež in tako je postala kar tradicija, da se je na to pokrajino pozabljalo in ni upoštevalo njenih pravih potreb. Kot resna posledica vse nebriznosti se je iz leta v leto stopnjevala zaostanost v gospodarskem na tudi v drugih ozirih, prav do zadnjih let, ko je čutili pritekel načrtnega preokreta v vseh ozirih, ki na se mora smoteno nadaljevati, da bo čez leta pokazal zadovoljivejšo sliko.

Občutne skrbi prizadeva prav sedaj vsej Beli Krajini vprašanje prehrane trenutno seveda vprašanje preskrbe in potrošnje moke. Povdarjeno bodi, da je glavni vir dohodkov cele Bele Krajine le v vinogradništvu in živinoreji. Gole se sicer tudi druge kmetijske panoge, ki na radi slabih kraških tal ne uspevajo dobro in nikakor ne morejo kriti niti domačih potreb. Prebivalstvo si mora zato tudi najpobornejšo hrano, zlasti pa žito in moko dobivati od drugih! Poznana rdeča zemlja ali kot jo nazivajo »rdeča prst« je vse prelospodna za industrijsko izkoriščanje kot pa za gojenje žita, ki na njej ne uspeva kljub še tako vestnemu prizadevanju ljudstva. Prav to dejstvo pa bi moralo postati odločilni faktor z ozirom na vprašanje preskrbe in dodeljevanja potrebne krušne moke, ker sedanja odmera količin moke za posamezne občine nikakor ne odzvarja in so zategadelj tako sreski ohranjalni urad kakor občinski uradi za preskrbovanje pred najtežjo nalogo, ker potrebe daleč nadkriljujejo odmerjene uradne kvote. Kako kriti primanjlija to je vprašanje, ki mu je posvetiti največ pozornosti in to takoj!

Predpisi o zemljiškem davku nikakor ne morejo na tej zemlji postati merilo za odmero pravice do nakaznic za moko in kruh kajti v večini takih slučajev se zemljiški davek nanaša na posest vinogradov, loz, pašnikov, travnikov in vse druge kulture, samo na orno zemljo, ki bi dajala prebivalstvu najpobornejšo žito pa najmanj! Nepravilno bi bilo radi tega od pravice do moke izločiti one posestnike polgruntarjev, ki so že od nekdaj vsled potreb prisiljeni moko kupovati. Prav to pa v Beli Krajini povsem razumljivo povzroča krog upravičenosti in potrošnikov, ki ga je treba z razumevanjem spremljati s popolno objektivnostjo. Sreski prehranjevalni urad in občinski uradi za preskrbovanje občin v Beli Krajini bodo edini znali pravilno oceniti potrebe prebivalstva svojih občin in staviti potrebne predloge Banovinskemu prehranjevalnemu uradu. Ne bi bilo prav tako s tem v zvezi ne bi naglasili tudi enotnega postopka pri preskrbovanju in pa zlasti prodaji krušne

moke! Predpisi in uredbe menda veljajo za vse pokrajine Slovenije brez razlike, prav tako da je strogo izvajanje teh uredb in odredb naravnost nujna zahteva s katero se v kralji zadušni vsaka špekulacija na račun splošnosti! Ali se sme dozajati v ako že ne v istem kraju na vsaj v istem srezu, da se krušna moka prodaja nekod po 5,50 din drugje pa po 5,75 din kg? Izgleda, da lahko pomen občinskih preskrbovalnih uradov postane povsem iluzoren in nepotreben ako bi Prevod ne uradnoval potom sreskega in občinskih preskrbovalnih uradov temveč s privatno stranko, da zadovolji njenim osebnim željam tako v ceni in razdeljevanju moke! Ze v tem prvem slučaju, ki se je primeril, se javnost upravičeno izražajo, kako je to mogoče, in ljudski glas je božji glas! Javnost pa zahteva strogo pravico! O stvarih bomo še konkretnije izpregovorili!

Iz Celja

— Celjanom! Celjski župan je izdal naslednji poziv: Na seji širšega in občega odbora za žimsko pomoč je bilo sklenjeno, da zbirajo določeni zastopniki posameznih stanov prispevke za žimsko pomoč v krogu stanov samih v času od 2. do 2. vstetega 9. t. m. V tem času bodo zastopniki posameznih stanov obiskali posameznike in prevzemali darove v gotovini in v naravi. Zastopniki posameznih stanov bodo nato nabrali vsoto ali blago sumarično sporočili in oddali pri mestnem poglavarstvu dne 10. t. m. Naj ne bo nikogar, ki bi v dnevih tedna žimske pomoči od 2. do 2. vstetega 9. t. m. ne izkazal ljubezni do siromašnih in nujne pomoči potrebnih družin. Vsa naj po svojih gmohtnih razmerah prispeva, da bo naša pomoč revežem v tej zini čim izdatnejša. Naša plemenita akcija bo izpolnila svojo nalogo le tedaj, če se ji bo vsak Celjan pridružil. Če bi se primerilo, da bi v teh dneh kateri koli Celjan ne bil obiskan, ga s tem prosim, da odda svoj prispevek pri blagajni mestnega poglavarstva. Poznavajoč plemenita čustva Celjanov, globoko verujem, da bo moj poziv našel odziv in da bodo vsi Celjani izkazali pomoč ubogim našega mesta.

— Sovjetski uradni zastopnik v Celju in Zalcu, G. Aleksej K. Sokolov, direktor importnega oddelka trgovskega predstavništva SSSR v Jugoslaviji, je obiskal v sredo Celje in Zalec. V Zalcu se je zlasti zanimal za moderno urejeno Hmeljarno in za novo, lepo se razvijajočo industrijsko podjetje »Juteks«, ki je namenjeno v prostori hmeljarstva žalske pivovarne. — Ciklus zdravstvenih predavanj na ljudskem vseučilišču. Ljudsko vseučilišče v Celju priredi v prvi polovici februarja ciklus zdravstvenih predavanj. Predavatelji bodo obravnavali splošno zanimive in aktualne medicinske teme, ki bodo nudile

mного poučnega za preproste in tudi za izobražena ljudi. Vsi predavatelji bodo pojasnjevali svoja izvajanja z mnogimi skiptičnimi slikami. Predavanja bodo kakor običajno v mestanski soli in sicer ob ponedeljkih, sredo in petkih ob 20. Govorili bodo naslednji gg. zdravniki: primarij dr. Val. Meršol iz Ljubljane o »Otroški paralizi in meningitidi«, dr. Marij Bregant iz Celja o »Vojnih ranah in poškodbah«, primarij dr. P. Pehani iz Celja o »Splavu in njega nevarnostih«, dr. Drago Mušić iz Celja o temi »Kaj vedo ljudje premalo o nalezljivi boleznih« in primarij dr. Lujo Thaler iz Zagreba o temi »Najnavadnejša vsakdanja zastrupljenja«. Prvo predavanje bo v ponedeljek 3. t. m. ob 20. Navedena predavanja bodo nudila občinstvu mnogo poučnega in zanimivega o vsakdanjih zdravstvenih vprašanjih, ki morajo zanimati vsakogar. Če bo odziv občinstva zadovoljiv, bo skušal odbor ljudskega vseučilišča organizirati vsako leto po en tak ciklus zdravstvenih predavanj z novimi aktualnimi temami.

— Za žimsko pomoč celjskim revežem so nadalje darovali: neimenovana »Sp. Hudinja« 650 din, Ivan Knez 150 din za prejeto sejalno, major v p. Vekoslav Fran 100 din, Adalbert Sulcer, trgovec v Letušu, 200 din in Ivan Rupnik, uslužbenec banovinske hranilnice v Celju, 100 din.

— V celjski bolnici je umrl v petek oboziški narednik v p. Franc Remšak iz Celja.

— Tečaj članov Škole Celja I za znižanje kadrskega roka. Sokolsko društvo Celje I opozarja vse svoje 20 in 21 let stare člane, ki so že najmanj tri leta redni telovadci Sokola, da se prične zanje v sredo 5. t. m. ob 19.30 v sejni sobi Sokola Celja I v Gaberju tečaj za znižanje kadrskega roka. Župa bo potem odločila izpite, brez katerih ne more noben član reflektirati na omenjeno olajšavo.

— Zaključek semestra na celjskih gimnazijah. Na I. drž. realni gimnaziji v Celju je bilo ob koncu I. semestra 725 učencev in učenk (266 dečkov in 459 deklic). Izdelalo jih je 473 (65,25%), izdelalo ni 252

učencev in učenk (34,75%), med temi je 1 neocenjen, zaradi zelo slabega uspeha pa je bilo iz I. razreda odstranjenih 5 učencev. Na II. drž. realni gimnaziji je bilo 700 učencev. Izdelalo je 419 učencev (60%), izdelalo ni 281 učencev (40%), med temi so 3 neocenjeni, zaradi zelo slabega uspeha pa je bilo odstranjenih 7 učencev in sicer po 2 iz I., II. in IV. razreda, eden pa iz V. razreda.

— Dober plen policije. Celjska policija je izvršila v noči na petek in v petek dopoldne obsežno raclo v Celju in okolici. Aretirala je mnogo delomirnih moških in žensk. Nekateri je izročila sodišču, nekateri je oddala v bolnico, ostale pa je odpeljala v domovinske občine.

— 1.000 kg bakra je izginilo. Ko je kemična tovarna Metalnega d. d. v Gaberju pri Celju prejela te dni iz borskega rudnika tri vagona bakra, so ugotovili, da je iz vagona izginilo okrog 1000 kg bakra v vrednosti 20.000 din. Baker je bil v blokih po približno 70 kg. Preiskava je doglala, da tatvina ni bila izvršena v Celju. Očitno je baker izginil med vožnjo ali pa pri prekladanju z ožkotirne železnice na normalnotirno v Paračinu.

— Avto ga je povzvil. V četrtek je neki avto iz Laškega povzvil 19letnega posestnikovega sina Jožeta Kajtno iz Rimskih toplic ter mu prizadejal hude poškodbe na trebuhu in levem gležnju. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnico.

— Zdravniško dežurno službo za člane OUZ in svoje bo imel v nedeljo 2. t. m. zdravnik dr. Drago Mušić na Cankarjevi cesti.

Iz Metlike

— Sprejem gojencev v inženirsko podčastniško šolo. Prosnje za sprejem gojencev v to šolo se vlagajo do 1. marca t. l. Kandidati, ki žele vstopiti, dobe vsa potrebna pojasnila na pristojnem občinskem uradu!

— Pospeševanje zelenjadarstva. Da se omogoči ljudstvu pravilna in popolnejša prehrana ter da se najdejo novi prehran-

njevalni viri, ki ustrezajo današnji dobi, bo posebno skrb posvetili tudi pridelovanju dobre zelenjade. Gre za popolno in smotno izkoriščanje naših vrtov, ki lahko zlasti revnejšim družinam dajo obilo slastnega živeža in priboljškov. V to svrhu bo tudi občina storila potrebne korake v preskrbi zgodnjih sadik. Povsod pa je gledati na to, da se obstoječi vrtovi pravočasno in temeljito obdelajo ter po potrebi povečajo in izboljšujejo z gnojnjem. V drugi polovici meseca februarja bo dal banovinski referent za vrtnarstvo tozadeven pouk na predavanjih, ki se bodo vršila v Metliki, Crnomlju in Vinici, kar bo še pravočasno razglašeno.

— Kmetijsko predavanje. V nedeljo dne 2. februarja bo ob 9. uri predpoldne v kinodvorani predavan film o kulturi njivskih pridelkov in istočasno kmetijsko-pospeševalno predavanje, ki kateremu se zlasti vabijo vsi kmetovalci! Vstopnine ni!

— Nahava gum za motorna vozila je potrjena predpisom pravilnika za izvrševanje uredbe o prometu z gumami za motorna vozila. Interesenti za nabavo ali prodajo gum imajo v vsakem slučaju predložiti prošnjo za zadevno dovolilo na predpisnem obrazcu, ki ga dobe intereseenti pri sreskem načelstvu za ceno 1 din.

— Zdravniški pregledi. Pregled vseh nameščenecv in učencev prodajalcev živil, gostiln, mesarij, pekarij, slaščičarn in brivne se bo vršil vsak torek od 8. do 10. ure dopoldne pri banovinskem zdravniku g. dr. Omahnu. Pregled se vrši do 1. III. t. l. brezplačno! Vsa nameščenec mora k pregledu prinesiti odgovarjajočo nameščenško legitimacijo s sliko. Tak zdravniški pregled se vrši vsako leto enkrat in sicer v istem obdobju, kot je naznačeno za letošnje leto.

RAZUMLJIVO

— Odkar ne kadim, se počutim mnogo boljše.
— To ti rad verjamem. Tudi meni je bilo vedno slabo, kadar sem kadil tvoje cigare.

MALIOGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

60 PAR ENTLANJE
šturiranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gosposvetska c. 12 in Francišanska ul. 3. & T.

POSTELJNE MREŽE
izdeluje in ima stano v zalogi — rabljene se sprejeto v popravilo najceneje — ALOJZ ANDLOVIC, Gregorčičeva 5. 9. T.

KAUČE

nove modele po nizkih cenah dobite pri

TAPETNIŠTVO
E. ZAKRAJŠEK
Miklošičeva 34

KUŠEJE
ENO
VEČERJNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

POHISTVO
Vsakovrstne stole politiram opravne pleten stole vsa popravila najceneje. Zorman, Breg 14. 442

TRGOVCI!
Kvarčni pesek za smazanje rok, kuhinjske posode, talvalnik, kopalnice, pribora, štednjakov itd. od 100 kg naprej. M. Detiček, Karlovac. 436

HALO!
V nedeljo koncert s harmoniko v gostilni pri »Univerzi«, Zidovska steza 4. Domače krvavice, topla in mrzla jedila ter izborna vina po zmernih cenah. Specialiteta štajerski kapun. Se priporoča Rezi Velkavrh. 437

POUK

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

Strojepisni pouk
(desetsturni sistem)
Večerni tečaj, oddelki od 1/2 do 5 in od 4,8 do 9 ure zvečer za začetnike in izveščance. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj prične 3. februarja. — Šolnina najnižja. Največja strojepisnica s 60 pisalnimi stroji raznih sistemov. — Vpisovanje dnevno. Christofor učni zavod Domobranska c. 15. tel. 43-82. 415

STARSI
zganite se pravočasno in preskrbite otrokom dobrega inštruktorja. Ponudbe na upravo lista pod »Profesore«. 2674

PRIPHODNI
PRIKROJEVALNI TEČAJ
za vsa damska oblačila se bo vršil od 10. februarja do 1. marca 1941. Vsa zadevna pojasnila dobite na oblastveno dovoljeni krojni soli
TEODOR KUNC
Ljubljana, Aleksandrova 5/II. Za pismen odgovor priložite znamko! 443

SOBE

PRAZNO SOBO
s posebnim vzhodom iscem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Slov. Naroda« pod »Lepe sobe«. 446

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

STROJ
za izdelavo cementne opeke, Gaspary, s 300 ploščami, najnovejši model, prodam po ugodni ceni, Wottowa, Zagreb, Bauerova ul. 11. 427

WURZBACH
Biographisches Lexikon, Mit-aus Krahn. Izvestja in drugo tellungen, Carniola, Blätter prodam. Ponudbe pod »Zgodovina« na upravo »Slov. Naroda«. 434

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

GOSPODICA
stara 19 let, z malo maturo in trgovsko šolo, z znanjem stenografije in strojpisja, zmožna vseh pisarniških del, išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop takoj ali po dogovoru. — Ponudbe na upravo SI. Naroda pod »Hvaležna«. 405

ZLATARSKE POMOČNIKE
večje bižuteriste, sprejem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevane plače: Zlatarka, Zagreb, Deželiceva 29. 428

MEHANIČAR
za fino mehaniko s prakso pri industrijskih šivalnih strojih išče primerne zaposlitve. Ponudbe pod »Mehanika« na

FANT
išče mesto v trgovini, odnosno želi premeniti mesto zaradi slabega stanja. Medved Jakob, Podr. Slatina. 438

KUPIM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

KUPIM MOTOCIKEL
upravo lista. 441
znamke BMW ali NSU, malo rabljen, 200 do 400 ccm. Po-audbe z navedbo cene na naslov: Marjan Jarda, Kastav 132. 433

KUPUJEM
krojaške in volnene odpadke po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Stari trg 15, Ljubljana. 432

POSEST

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

TRGOVSKO HIŠO
enonadstropno, z dobro vpeljanjo trgovino v obsejnjem pasu zaradi pomanjkanja gotovine takoj prodam. — Ponudbe na upravo pod 2. P. 2991

VILO

z velikim sadnim vrtom blizu železniške postaje na Dolenjskem se ugodno proda. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 439

ima v zalogi
PUH ODEJE SEVER RUDOLF
Marijin trg 2

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Crna mačka prinaša srečo

Roman

Alison mu je dala zelo mirno pojasnilo, isto, ki ga je bila nasilno spravila iz nje Nica Batchelorova. — Zal sem pismo sežgala, — je pripomnila, — sicer bi vam ga zelo rada dala. Je samo zato, da bi dokazala, da ni bilo prav nič važno kar se tiče domneve o samomoru.

Ni omenila zaroke, kakor je bila storila to v Broadbendsu.

— Ali ste spoznali, da-li je bila to pisava, s katero je bilo napisano anonimno pismo? — je vprašal.

— Pisava je bila nalašč izpremenjena, pismo je bilo pisano s tiskanimi črkami, — je odgovorila Alison.

Pointer je zastavljal hitro in mirno najrazličnejša vprašanja, toda ničesar ni mogel spraviti iz nje. Omenila je samo, da sta bila s sirom Henryjem dobra prijatelja. Prav tako sretno in mimogrede je omenila nekaj o svoji sestri tako, da bi večini ljudi niti na misel ne prišlo, da je bila to

njena sestra, ne pa to mlado dekle, za katero se je tako zanimal sir Henry. Bila je zelo prebrisana, to je videl in bila je bodisi izredno bistra v opazovanju ali pa zelo oprezna. Pointer se je odločil za drugo lastnost. Bil je prepričan, da je za njenim zunanjim mirom skrit nekakšen strah.

Poslovil se je od nje in končno sta se dogovorila, kdaj pride na policijo, da poda svojo izjavo še pismeno.

Pointer se je vračal v Broadbends in razmišljal je o tem, da gospodični Gaskellovi ni treba biti niti napol žal kakor njemu, da je sežgala pismo. Nekaj drugega je bilo vprašanje, da-li je šlo za oporoko, ki jo je vzela gospodična Gaskellova. Gaskellovi so bili očitno zelo siromašni, sodeč po hišici in vrtiču, kjer so stanovali. Samo trda nujnost je mogla prisiliti te ponosne ljudi stanovati v tako skromni hišici. O gospej Evansovi je slišal, da je zelo fina dama. Alison Gaskellova je napravila na Pointerja vtis zelo ponosnega in kremenitega značaja in imel je občutek, da nekoga krije s svojimi izpovedbami. Ali je bila to morda njena sestra?

Kar se tiče njunega očeta, tako kakor ga je spoznal pri teh dveh srečanjih, je bil Pointer prepričan, da je bil ta mož zmožen preprečiti svoji hčeri možnost morda iz gole zlobe ali pa zato, da bi ne izgubil z njo drugega sužnja v gospodinjstvu. To je bil zelo nesimpatičen obraz, ki je izdajal najgršje misli in nakane. Bilo je zelo verjetno, da je on pisal anonimno pismo. Morda je bilo to pismo, ki bi bilo prisililo sira Henryja, da bi razlri zaroko, če je

sploh bil zaročen. Morda je Alison Gaskellova spoznala pisavo svojega očeta in ga je hotela kriti?

Pointer je odtihel v banko, kjer je imel sestanek z ravnateljem, pri tem je pa v duhu razmišljal o vseh možnostih razpleta.

X.
Izpovedbe bančnega ravnatelja.

Pointer je vstopil v sprejemnico, kjer je sedel za mizo prileten, zelo resen mož. Ko sta si segla v roke, ga je Wilkins povabil, naj sede.

Bančni ravnatelj je najprej omenil, kako strašno so vplivale nanj okoliščine, ki so bile doslej raziskane gde smrti sira Henryja. Pristojstvoval je baš dopoldanskemu sodnemu zaslišanju. — Če se ne motim, ste mi hoteli sodeč po tem, kar ste mi rekli po zaslišanju, zastaviti nekaj vprašanj glede avtomobila ki mi ga je bil poslal včeraj jutraj sir Henry.

— Da, je priklimal Pointer. — Rad bi vedel, zakaj je poslal sir Henry po vas ne le soferja, temveč tudi svojega slugo.

Wilkins se je polgraval s cigaretno dozo.

— Vidim, da ste že dobro informirani, gospod višji inspektor. Dobro, govoril bom odkrito. Včeraj sem po naročilu sira Henryja prinesel njegovo zadnjo oporoko, ki je bila shranjena pri nas nad leto dni, poleg tega... Wilkins je za hip območnil, — sem mu pa prinesel nekaj vrednostnih papirjev; bilo jih je za deset tisoč funtov. — Wilkins je puhnil pod strop oblaček dima, potem je pa vladal nekaj časa mučna tišina.

Končno je dejal Pointer: — Rečeno je bilo, da se je sir Henry pred štirimi meseci odpeljal iz Broadbendsa v banko, odtod pa v svojo pisarno v Lombard Street. Tudi takrat je imel s seboj soferja in dago. Mislim, da je vzel dago s seboj za strazo, in sicer zato, ker je imel s seboj večjo vsoto denarja ali pa vrednostne papirje.

— Da takrat je imel s seboj tudi točno deset tisoč funtov.

— To je tisti seznam? — je vprašal Pointer in vzel v roke listino, ležečo pred njim na mizi.

— Da. Nisem vedel, da se vam je že posrečilo ugotoviti, da je bil to včeraj že drugi znesek, ki ga je bil dvignil sir Henry v vrednostnih papirjih. Pripravil sem pa seznam obeh izplačil in hotel sem o njih izpregovoriti z vami.

Pointer si je ogledal seznam. Pri vrednostnih papirjih niso bile pripisane njihove vrednosti, toda to Pointerju ni bilo potrebno. Videl je na prvi pogled, da je znašala vrednost dvignjenih papirjev nekaj nad deset tisoč funtov.

— Sir Henry je imel naloženo svoje zasebno premoženje deloma v vrednostnih papirjih Bearer, deloma pa v delnicah, — mu je pojasnjeval ravnatelj. — Ne vem, kaj je storil z njim. Kar se tiče tistih vrednostnih papirjev, ki sem mu jih prinesel včeraj, jih je mogel sir Henry odstraniti v času med mojim obiskom, torej med dvanaesto in četrto na deset zvečer, ko je po zdravniškem izvidu nastopila njegova smrt. Rad bi vedel, da-li je policija našla vrednostne papirje ali delnice.